

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ

Ստորագրված՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 17-ին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

(Վարկատու)

և

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ

(Վարկատու)

միջև

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ	8
1.1 Սահմանումները	8
1.2 Մեկնաբանումը.....	8
2. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ	8
2.1 Վարկային միջոցները	8
2.2 Նպատակը	8
2.3 Պատասխանատվությունից ազատումը.....	9
2.4 Նախապայմանները.....	9
3. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՍՀԱՆՈՒՄԸ	10
3.1 Մասհանման գումարները	10
3.2 Մասհանման հայտը.....	10
3.3 Վճարման ավարտը	11
3.4 Վճարումներ կատարելու կարգը	11
3.6 Ֆինանսական միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը	12
4. ՏՈԿՈՍՆԵՐԸ.....	12
4.1 Տոկոսադրույքը	12
4.2 Տոկոսի հաշվարկը եւ վճարումը.....	16
4.3 Ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը.....	17
4.4 Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկությունները փոխանցելը	18
4.5 Փաստացի համաշխարհային դրույքաչափը (<i>Taux Effectif Global</i>).....	18
5. ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ	19
5.1 Շուկայի ապակայունացումը	19
5.2 Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինում	20
6. ՎՃԱՐՆԵՐԸ	23
6.1 Պարտավորության վճարները	23
6.2 Գնահատման վճարը.....	24
7. ՄԱՐՈՒՄԸ	24
8. Կանխավճարը եվ չեղարկումը.....	25
8.1 Կամավոր կանխավճարը.....	25
8.2 Պարտադիր կանխավճարը	26
8.3 Վարկառուի կողմից չեղարկումը.....	27
8.4 Վարկատուի կողմից չեղարկումը.....	27

8.5	Սահմանափակումները	28
9.	ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	29
9.1	Ծախսերը եւ ծախքերը	29
9.2	Չեղարկման համար փոխհատուցումը.....	29
9.3	Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը.....	30
9.4	Հարկերը եւ տուրքերը	30
9.5	Լրացուցիչ ծախսերը	31
9.6	Արժույթի մասով փոխհատուցումը	32
9.7	Վճարումների կատարման ամսաթվերը.....	32
10.	ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ.....	33
10.1	Լիազորությունները.....	33
10.3	Պարտավորությունները	34
10.4	Համաձայնագիրը չներկայացնելը կամ դրոշմատուրքերի բացակայությունը.....	34
10.5	Ֆինանսական միջոցների փոխանցումը	35
10.7	Կարգավորող իրավունքը եւ կիրարկումը	35
10.8	Պարտավորությունների չկատարման բացառումը.....	36
10.9	Ապակողմնորոշիչ տեղեկությունների բացառումը.....	36
10.10	<i>Pari Passu</i> դասակարգումը	36
10.11	Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքները, Խարդախությունը եւ Հակամրցակցային գործելակերպերը.....	37
10.12	Էական բացասական ազդեցության բացառումը.....	37
11.	ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	37
11.1	Համապատասխանությունն օրենքներին, կանոնակարգերին եւ պարտավորություններին.....	37
11.2	Թույլտվությունները	38
11.3	Ծրագրի իրականացումը եւ պահպանումը	38
11.4	Բնապահպանական եւ սոցիալական պատասխանատվությունը	38
11.5	Լրացուցիչ ֆինանսավորումը.....	39
11.6	<i>Pari Passu</i> դասակարգումը	39
11.7	Ստուգումները.....	39
11.8	Ծրագրի գնահատումը.....	40
11.9	Ծրագրի իրականացումը	40
11.10	Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքների, Խարդախության կամ Հակամրցակցային գործելակերպերի բացառումը.....	41
11.11	Տեսանելիությունը եւ հաղորդակցությունը	42

12. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆՉՈՒԹՅԱՄԲ ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	42
12.1 Ֆինանսական տեղեկությունները	42
12.2 Ծրագրի իրականացումը	42
12.3 Մշտադիտարումը	42
12.4 Համաֆինանսավորումը	43
12.5 Լրացուցիչ տեղեկությունները	43
13. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՉԿԱՏԱՐՄԱՆ ԴԵՊԲԵՐԸ	43
13.1 Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը	43
13.2 Վարկի անհապաղ մարումը	47
13.3 Պարտավորությունների չկատարման դեպքի մասին ծանուցումը	47
14. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ	48
14.1 Վճարումները	48
14.2 Հաշվանցումը	49
14.3 Բանկային օրերը	49
14.4 Վճարման արժույթը	49
14.5 Տոկոսների հաշվարկման բազան	49
14.6 Վճարման վայրը	50
14.7 Վճարային համակարգերի խափանումը	51
15. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ	51
15.1 Լեզուն	51
15.2 Հավաստումներն ու որոշումները	52
15.3 Մասնակի անվավերությունը	52
15.4 Իրավունքից հրաժարվելու բացառումը	52
15.5 Զիջումը	53
15.6 Իրավաբանական ուժը	53
15.7 Ամբողջական համաձայնագիրը	53
15.8 Փոփոխությունները	53
15.9 Գաղտնիությունը. Տեղեկությունների բացահայտումը	54
15.10 Վաղեմության ժամկետը	55
15.11 Դժվարությունները	55
16. ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ	55
16.1 Գրավոր ծանուցումները եւ հասցեները	55
16.2 Հանձնումը	56
16.3 Էլեկտրոնային հաղորդագրությունները	57

17. ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ, ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ԻՐԱՎԱՔԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅՅԵԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	58
17.1 Կարգավորող իրավունքը	58
17.2 Արբիտրաժը.....	58
17.3 Դատական փաստաթղթի հանձնումը	58
18. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1Ա. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ	61
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1Բ. ՄԵԿՆԱՔԱՆՈՒՄԸ.....	70
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	72
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3Ա. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՊԼԱՆԸ.....	75
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3Բ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿԸ	76
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.....	98
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Ա. ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ՀԱՅՏԻ ՁԵՎԸ	102
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Բ. ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ԵՎ ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՁԵՎԸ.....	86
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Գ. ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՓՈԽԱՐԿՄԱՆ ՀԱՅՏԻ ՁԵՎԸ	107
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Դ. ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՓՈԽԱՐԿՄԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՁԵՎԸ.....	108
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎԵԼ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՅՔՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐԿԱՏՈՒԻ ԿԱՅՔՈՒՄ	110

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ

1) ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ՝

ի դեմս պրն Տիգրան ԽԱՂԱՏՐՅԱՆԻ՝ որպես Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարար, որը պատշաճ կերպով լիազորված է ստորագրելու սույն Համաձայնագիրը,

(«Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն» կամ «Վարկառու»)

ԵՎ

2) **ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ՝** ֆրանսիական հանրային հաստատություն, որը գործում է Ֆրանսիայի իրավունքին համապատասխան, եւ որի իրավաբանական հասցեն է՝ Ֆրանսիա, 75598 Փարիզ Cedex 12, Ռոլան Բարթ 5՝ գրանցված Փարիզի առետրային եւ ընկերությունների ռեգիստրում 775 665 599 համարով՝ ի դեմս Սիրիլ Բելիերի՝ որպես Զարգացման ֆրանսիական գործակալության՝ Արևելյան Եվրոպայի, Միջին Արևելքի և Ասիայի բաժնի ղեկավար, որը պատշաճ կերպով լիազորված է ստորագրելու սույն Համաձայնագիրը,

(«ԶՖԳ» կամ «Վարկառու»)

ՄԻՋԵՎ

(այսուհետ միասին՝ «Կողմեր» եւ յուրաքանչյուրն առանձին՝ «Կողմ»),

ՀԱՇՎԻ ԱՌՆԵԼՈՎ, ՈՐ՝

Ա) Վարկառուն նախատեսում է իրականացնել Հայաստանում հանրային ծառայությունների մատուցման արդյունավետությանն ու կայունությանը, ինչպես նաեւ ֆինանսական հատվածի զարգացման բարելավմանն ուղղված՝ վարկի տեսքով բյուջետային աջակցությամբ ծրագիր (**Ծրագիր**), ինչպես հետագայում նկարագրված է 2-րդ հավելվածում (Ծրագրի նկարագրությունը):

Բ) Վարկառուն դիմել է Վարկատուին՝ Ծրագրի ֆինանսավորմանը մասնակցելու նպատակով վարկային միջոցներ տրամադրելու համար:

Գ) ԶՖԳ Կառավարման խորհրդի 2022 թվականի սեպտեմբերի 22-ի թիվ C20220628 որոշման համաձայն՝ Վարկատուն համաձայնել է Վարկառուին տրամադրել վարկային միջոցներ՝ սույն Համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան:

**ԱՅԴ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿՈՂՄԵՐԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԵԿԱՆ
ՀԵՏԵՎՅԱԼԻ ՇՈՒՐՋ.**

1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ

1.1 Սահմանումները

Սույն Համաձայնագրում մեծատառով օգտագործվող բառերը եւ արտահայտությունները (այդ թվում՝ վերոգրյալ ներածական դրույթներում եւ հավելվածներում բառերը եւ արտահայտությունները) կիրառվում են 1Ա հավելվածով (Սահմանումները) դրանց վերագրվող նշանակությամբ՝ բացառությամբ սույն Համաձայնագրով նախատեսված այլ դեպքերի:

1.2 Մեկնաբանումը

Սույն Համաձայնագրում օգտագործվող բառերը եւ արտահայտությունները մեկնաբանվում են 1Բ հավելվածի (Մեկնաբանումը) դրույթներին համապատասխան, եթե այլ բան նախատեսված չէ:

2. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

2.1 Վարկային միջոցները

Սույն Համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան՝ Վարկատուն Վարկառուին տրամադրում է հարյուր միլիոն եվրո (100 000 000 եվրո) առավելագույն ընդհանուր գումարի չափով Վարկային միջոցներ:

2.2 Նպատակը

Վարկային միջոցների նպատակն է ֆինանսավորել Վարկառուի՝ Ծրագրի իրականացման համար նախատեսված բյուջեն, ինչպես նկարագրված է 2-րդ հավելվածում (Ծրագրի նկարագրությունը)՝ ՅԱ հավելվածում (Ֆինանսավորման

պլանը) նկարագրված Ֆինանսավորման պլանին եւ ՅԲ հավելվածում (Քաղաքականության աղյուսակ) նկարագրված պետական քաղաքականության աղյուսակին համապատասխան:

2.3 Պատասխանատվությունից ազատումը

Վարկատուն պատասխանատվություն չի կրում փոխառված որեւէ գումարի օգտագործման համար, որը հակասում է սույն Համաձայնագրի դրույթներին:

2.4 Նախապայմանները

ա) Վարկառուն Ստորագրման ամսաթվից ոչ ուշ Վարկատուին է տրամադրում 4-րդ հավելվածի (Նախապայմանները) I մասով սահմանված բոլոր փաստաթղթերը:

բ) Մասհանման հայտը կարող է ներկայացվել Վարկատուին, եթե՝

i) Առաջին մասհանման դեպքում Վարկատուն ստացել է 4-րդ հավելվածի (Նախապայմանները) II մասում թվարկված բոլոր փաստաթղթերը եւ ծանուցել է Վարկառուին, որ այդ փաստաթղթերն ըստ ձեւի եւ բովանդակության ընդունելի են,

ii) Երկրորդ մասհանման դեպքում Վարկատուն ստացել է 4-րդ Հավելվածի (Նախապայմանները) III մասում թվարկված բոլոր փաստաթղթերը և ծանուցել է Վարկառուին, որ այդպիսի փաստաթղթերն ըստ ձեւի եւ բովանդակության ընդունելի են, և

iii) Մասհանման հայտի ամսաթվի եւ համապատասխան Մասհանման նպատակով առաջարկված Մասհանման ամսաթվի դրությամբ տեղի չի ունեցել Վճարային համակարգերի խաթարման դեպք, եւ սույն Համաձայնագրով սահմանված պայմանները բավարարվել են, այդ թվում՝

1) Պարտավորությունների չկատարման որեւէ դեպք չի շարունակվել կամ տեղի չի ունեցել առաջարկվող Մասհանման արդյունքում,

2) որելէ Համաֆինանսավորող չի կասեցրել Ծրագրի հետ կապված իր վճարումները.

3) Մասհանման հայտը ներկայացվել է 3.2 կետի (Մասհանման հայտը) պայմաններին համապատասխան.

4) 10-րդ կետի (Հայտարարությունները եւ երաշխիքները) առնչությամբ Վարկառուի կողմից արված յուրաքանչյուր հայտարարություն ճիշտ է:

3. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՍՀԱՆՈՒՄԸ

3.1 Մասհանման գումարները

Վարկային միջոցները Վարկառուին են տրամադրվում Վարկի տրամադրման ժամանակահատվածում՝ երկու (2) Մասհանմամբ:

Առաջարկվող Մասհանման գումարը պետք է լինի առնվազն հիսուն միլիոն եվրո (50 միլիոն եվրո) կամ Վարկային սահմանաչափի մնացորդին հավասար գումար, եթե այդպիսի գումարը հիսուն միլիոն եվրոյից (50 միլիոն եվրո) պակաս է:

3.2 Մասհանման հայտը

2.4 կետի «բ» պարբերությամբ *(Նախապայմանները)* սահմանված պայմանները բավարարելու դեպքում Վարկառուն կարող է ստանալ Վարկային միջոցներ՝ Վարկատուին ներկայացնելով պատշաճորեն լրացված Մասհանման հայտ: Յուրաքանչյուր Մասհանման հայտը Վարկառուի կողմից ներկայացվում է 16.1 կետում *(Գրավոր ծանուցումները եւ հասցեները)* նշված հասցեում գտնվող ՋՖԳ-ի գրասենյակի տնօրենին:

Յուրաքանչյուր Մասհանման հայտն անհետկանչելի է եւ համարվում է պատշաճորեն լրացված, եթե՝

ա) Մասհանման հայտը հիմնականում համապատասխանում է 5Ա հավելվածում (Մասհանման հայտի ձեւը) սահմանված ձեւին.

բ) Մասհանման հայտը Վարկատուն ստանում է ոչ ուշ, քան Մասհանման

վերջնաժամկետից տասնհինգ (15) Բանկային օր առաջ.

գ) Մասհանման առաջարկվող ամսաթիվը ներառում է Վարկի տրամադրման ժամանակահատվածում ընկած Բանկային օրը.

դ) Մասհանման գումարը համապատասխանում է 3.1 կետին (Մասհանման գումարները). եւ

ե) Մասհանման նպատակով 4-րդ հավելվածի (Նախապայմանները) II և III մասերում սահմանված բոլոր փաստաթղթերը կցվում են Մասհանման հայտին, համապատասխանում են վերոնշյալ Հավելվածին եւ 3.4 կետի (Վճարումներ կատարելու կարգը) պահանջներին, ինչպես նաեւ ունեն Վարկատուի համար ընդունելի ձեւ եւ բովանդակություն:

3.3 Վճարման ավարտը

14.7 կետի (Վճարային համակարգերի խաթարման դեպք) համաձայն՝ եթե սույն Համաձայնագրի 2.4 կետի «բ» պարբերությամբ (Նախապայմանները) սահմանված բոլոր պայմանները բավարարվել են, ապա Վարկատուն պետք է պահանջվող Մասհանումը Վարկառուի համար հասանելի դարձնի Մասհանման ամսաթվից ոչ ուշ:

Վարկատուն պետք է Վարկառուին տրամադրի Մասհանումը հաստատող գրություն՝ 5Բ հավելվածում (Մասհանման եւ դրույքաչափի հաստատման ձեւը) սահմանված ձեւով:

3.4 Վճարումներ կատարելու կարգը

Մասհանումների միջոցները պետք է փոխանցվեն Հայաստանի կենտրոնական բանկում Վարկառուի հաշվին, որի վերաբերյալ մանրամասները Վարկառուի կողմից պետք է պատշաճ ծանուցվեն Վարկատուին՝ Մասհանման Հայտում:

3.5 Առաջին մասհանման վերջնաժամկետը

Առաջին մասհանումը պետք է կատարվի նախքան առաջին Մասհանման վերջնաժամկետը:

Եթե առաջին Մասհանումը չի կատարվում մինչեւ վերոնշյալ ամսաթիվը, ապա Վարկատուն կարող է չեղարկել Վարկային միջոցները՝ 8.4 կետին (Վարկատուի կողմից չեղարկումը) համապատասխան:

Առաջին Մասհանման վերջնաժամկետը չի կարող երկարաձգվել առանց Վարկատուի նախնական համաձայնության:

Առաջին Մասհանման վերջնաժամկետի երկարաձգում (i) արվում է նոր ֆինանսական պայմաններով, որոնք կիրառելի կլինեն Վարկային սահմանաչափի մնացորդի Մասհանումների նկատմամբ. եւ ii) գրավոր ձեւակերպվում է Կողմերի միջեւ:

3.6 Ֆինանսական միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը

Վարկային միջոցների ամբողջական մասհանումը պետք է կատարվի նախքան Մասհանման վերջնաժամկետը:

Եթե ամբողջական մասհանում չի կատարվում մինչեւ վերոնշյալ ամսաթիվը, ապա Վարկատուն կարող է չեղարկել Վարկային միջոցները՝ 8.4 կետին (Վարկատուի կողմից չեղարկումը) համապատասխան:

Մասհանման վերջնաժամկետը չի կարող երկարաձգվել առանց Վարկատուի նախնական համաձայնության:

Մասհանման վերջնաժամկետի երկարաձգում (i) արվում է նոր ֆինանսական պայմաններով, որոնք կիրառելի կլինեն Վարկային սահմանաչափի մնացորդի Մասհանումների նկատմամբ. եւ ii) գրավոր ձեւակերպվում է Կողմերի միջեւ:

4. ՏՈԿՈՍՆԵՐԸ

4.1 Տոկոսադրույքը

4.1.1 Տոկոսադրույքի ընտրություն

Յուրաքանչյուր մասհանման համար Վարկառուն կարող է ընտրել ֆիքսված

տոկոսադրույք կամ լողացող տոկոսադրույք, որը կսահմանվի համապատասխան Մասհանման հայտում՝ նշելով ընտրված Տոկոսադրույքը, այսինքն՝ ֆիքսված կամ լողացող, Վարկատուին ներկայացված Մասհանման հայտում, որը համապատասխանում է 5Ա հավելվածում (Մասհանման հայտի ձեւը) սահմանված ձեւին՝ հետևյալ պայմաններով.

i) Լողացող տոկոսադրույք

Վարկառուն կարող է ընտրել լողացող տոկոսադրույք, որը պետք է լինի տարեկան տոկոսադրույքը, կազմելով՝

- վեցամսյա EURIBOR կամ, ինչպես կարող է լինել ըստ իրավիճակի, Փոխարինված բազային դրույքաչափ գումարած ցանկացած Ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափ, ինչպես սահմանված է Համաձայնագրի 5-րդ կետի (Տոկոսների հաշվարկման փոփոխություն) դրույթներին համապատասխան և

- Թույլատրելի սահմանաչափ

Անկախ վերը նշվածից՝ առաջին Մասհանման դեպքում, եթե առաջին Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածը հարյուր երեսունհինգ (135) օրից պակաս է, ապա կիրառելի EURIBOR-ը կլինի.

- մեկամսյա EURIBOR կամ, ինչպես կարող է լինել ըստ իրավիճակի, Փոխարինված բազային դրույքաչափ գումարած ցանկացած Ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափ, ինչպես սահմանված է Համաձայնագրի 5-րդ կետի (Տոկոսների հաշվարկման փոփոխություն) դրույթներին համապատասխան, եթե առաջին Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածը վաթսուն (60) օրից պակաս է կամ

- եռամսյա EURIBOR կամ, ինչպես կարող է լինել ըստ իրավիճակի, Փոխարինված բազային դրույքաչափ գումարած ցանկացած Ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափ, ինչպես սահմանված է Համաձայնագրի 5-րդ

կետի (Տոկոսների հաշվարկման փոփոխություն) դրույթներին համապատասխան, եթե առաջին Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածը վաթսուն (60) օրից մինչև հարյուր երեսունհինգ (135) օր է:

ii) Ֆիքսված Տոկոսադրույքը

Պայմանով, որ պահանջվող Մասհանման գումարը հավասար կամ մեծ է երեք միլիոն եվրո (3,000,000 եվրո), Վարկառուն կարող է ընտրել ֆիքսված Տոկոսադրույք նման պահանջվող Մասհանման համար: Ֆիքսված Տոկոսադրույքը պետք է լինի Ֆիքսված կողմնորոշիչ դրույքաչափ, որն ավելացել կամ նվազել է Ստորագրման ամսաթվից մինչև համապատասխան դրույքաչափի սահմանման ամսաթիվն ընկած ժամանակահատվածում հնդեքսային դրույքաչափի բոլոր տատանումներով:

Վարկառուն կարող է յուրաքանչյուր Մասհանման հայտի մեջ նշել Ֆիքսված տոկոսադրույքի առավելագույն չափը: Եթե Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվի դրությամբ հաշվարկված Ֆիքսված տոկոսադրույքը գերազանցում է համապատասխան Մասհանման հայտում նշված Ֆիքսված տոկոսադրույքի առավելագույն չափը, ապա այդ Մասհանման հայտը չեղարկվում է, իսկ չեղարկված Մասհանման հայտում նշված Տոկոսադրույքի չափը մուտքագրվում է Վարկային սահմանաչափի մնացորդին:

4.1.2 Նվազագույն Տոկոսադրույքը

4.1.1 կետին (Ֆիքսված տոկոսադրույքը) համապատասխան սահմանված Տոկոսադրույքը չպետք է լինի տարեկան զրո ամբողջ քսանհինգ տոկոսից (0.25%) պակաս՝ չնայած Տոկոսադրույքի նվազեցումներին:

4.1.3 Լողացող տոկոսադրույքի փոխարկումը ֆիքսված տոկոսադրույքի

Լողացող Տոկոսադրույքը, որը կիրառվում է մեկ կամ ավելի Մասհանումների

դեպքում, պետք է փոխարկվի ֆիքսված տոկոսադրույքի՝ ստորև սահմանված պայմանների համաձայն.

i) Փոխակերպման տոկոսադրույքը Վարկառուի խնդրանքով

Վարկառուն կարող է ցանկացած պահի պահանջել, որպեսզի Վարկատուն լողացող տոկոսադրույքը, որը կիրառելի է Ֆիքսված տոկոսադրույքի Մասհանման կամ մի քանի Մասհանումների նկատմամբ, պայմանով, որ այդ Մասհանման կամ Մասհանումների ընդհանուր գումարը (ըստ անհրաժեշտության) հավասար լինի կամ գերազանցի երեքը միլիոն եվրո (3,000,000 եվրո):

Այդ նպատակով Վարկառուն պետք է Վարկատուին ներկայացնի Դրույքաչափի փոխարկման հայտ, որը համապատասխանում է Հավելված 5Գ (Դրույքաչափի փոխարկման հայտ) ձևին: Վարկառուն կարող է Դրույքաչափի փոխարկման նամակում նշել ֆիքսված տոկոսադրույքի առավելագույն գումարը: Եթե ֆիքսված Տոկոսադրույքը, ինչպես հաշվարկվել է Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվին, գերազանցում է ֆիքսված տոկոսադրույքի առավելագույն գումարը, որը նշված է Վարկառուի կողմից Դրույքաչափի փոխարկման հայտում, ապա այդ Դրույքաչափի փոխարկման հայտը ինքնաբերաբար կջեղարկվի:

Ֆիքսված տոկոսադրույքն ուժի մեջ կմտնի Դրույքաչափի սահմանման օրվանից երկու (2) աշխատանքային օր հետո:

ii) Դրույքաչափի փոխարկման կարգը

Ֆիքսված Տոկոսադրույքը, որը կիրառելի է համապատասխան Մասհանումների նկատմամբ, պետք է սահմանվի վերը նշված 4.1.1 (ii) կետի (Ֆիքսված տոկոսադրույք) համաձայն՝ վերոհիշյալ (i) ենթակետում նշված Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվին:

Վարկատուն պետք է Վարկառուին ներկայացնի Դրույքաչափի փոխարկման վերաբերյալ հաստատման նամակ, որը համապատասխանում է Հավելված 5Դ-ում (Դրույքաչափի փոխարկման հաստատման ձև) սահմանված ձևին:

Դրույքաչափի փոխարկումը վերջնական է և առանց որևէ վճարի:

4.2 Տոկոսի հաշվարկը և վճարումը

Վարկառուին յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին պետք է վճարի Մասհանման (Մասհանումների) համար հաշվեգրված տոկոսագումարը:

Չհակասելով 14.3 կետին (Աշխատանքային օրեր), եթե Վճարման ամսաթիվը Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ աշխատանքային օր է, ապա Վարկառուին իրեն իրավունք է վերապահում կատարել կիսամյակային վճարումներ վճարման ամսաթվից 2 աշխատանքային օր առաջ: Կասկածներից զերծ մնալու նպատակով այն չպետք է որևէ ազդեցություն ունենա Տոկոսի հաշվարկման ժամանակահատվածի վրա և չպետք է համարվի վարկային միջոցների կամավոր կանխավճար:

Համապատասխան Վճարման ամսաթվին Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածի համար Վարկառուի կողմից վճարման ենթակա տոկոսի չափը հավասար է Վարկառուի կողմից յուրաքանչյուր Մասհանման համար Մայր գումարի չմարված մնացորդի մասով վճարման ենթակա տոկոսագումարին: Յուրաքանչյուր Մասհանման համար Վարկառուի կողմից վճարման ենթակա տոկոսագումարը հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով՝

i) համապատասխան Մասհանման համար Վարկառուի կողմից վճարման ենթակա Մայր գումարի չմարված մնացորդը՝ Վճարման ամսաթվին անմիջապես նախորդող ամսաթվի դրությամբ, կամ Տոկոսների հաշվարկման առաջին ժամանակահատվածի դեպքում՝ Մասհանման համապատասխան ամսաթվի դրությամբ.

ii) այն օրերի ճշգրիտ քանակը, որոնք առաջացել են Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածում՝ հիմք ընդունելով տարեկան երեք հարյուր վաթսունօրյա (360) հաշվարկը. եւ

iii) 4.1 կետի (Տոկոսադրույքը) դրույթներին համապատասխան որոշված կիրառելի Տոկոսադրույքը:

4.3 Ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը

ա) Չվճարված բոլոր գումարների մասով (բացի տոկոսներից) ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը

Եթե Վարկառուն չի վճարում Վարկատուին վճարման ենթակա՝ սույն Համաձայնագրով նախատեսված որեւէ գումար (մայր գումարի մարում, Կանխավճարի փոխհատուցում, որեւէ տեսակի վճար կամ չնախատեսված ծախս՝ բացառությամբ չվճարված ժամկետանց տոկոսների) դրա վճարման ամսաթվին, ապա ժամկետանց գումարի մասով օրենսդրությամբ թույլատրված չափով հաշվեգրվում է տոկոս՝ մարման ամսաթվից մինչեւ փաստացի վճարման ամսաթիվը ներառող ժամանակահատվածի համար (ինչպես արբիտրաժային վճռից առաջ, այնպես էլ հետո, եթե առկա է այդպիսի վճիռ)՝ Տոկոսի հաշվարկման ընթացիկ ժամանակահատվածի (պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոս) նկատմամբ կիրառելի Տոկոսադրույքով, որին գումարվում է երեք ամբողջ հինգ տոկոսային կետ (3.5%) (ժամկետանց վճարման դեպքում հաշվարկվող տոկոս): Վարկատուի կողմից նախապես որեւէ պաշտոնական ծանուցման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

բ) Չվճարված գումարների մասով ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը

Այն տոկոսագումարների նկատմամբ, որոնք չեն վճարվել սահմանված ժամկետում, օրենքով թույլատրված չափով հաշվարկվում են տոկոսներ՝ Տոկոսի

հաշվարկման ընթացիկ ժամանակահատվածի (պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոս) նկատմամբ կիրառելի Տոկոսադրույքով, որին գումարվում է երեք ամբողջ հինգ տոկոսային կետ (3.5%) (ժամկետանց վճարման դեպքում հաշվարկվող տոկոս) այնքանով, որքանով այդ Տոկոսը ենթակա է եղել վճարման մեկ (1) տարվա ընթացքում: Վարկատուի կողմից նախապես որել է պաշտոնական ծանուցման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

Վարկառուն վճարում է 4.3 կետով (*ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը*) սահմանված ցանկացած չմարված տոկոս Վարկատուի կողմից ներկայացված պահանջից անմիջապես հետո կամ չմարված գումարի վճարման ժամկետին հաջորդող յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին:

գ) ժամկետանց վճարման կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսների որել վճարում Վարկատուին չի ենթադրում Վարկառուին տրամադրվող՝ վճարման որել ժամկետի երկարաձգում եւ Վարկատուի կողմից սույն Համաձայնագրով նախատեսված իրավունքներից հրաժարում չէ:

4.4 Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկությունները փոխանցելը

Տոկոսադրույք սահմանելիս Վարկատուն այդ մասին անհապաղ ծանուցում է Վարկառուին՝ սույն Համաձայնագրին համապատասխան:

4.5 Փաստացի համաշխարհային դրույքաչափը (*Taux Effectif Global*)

Ֆրանսիայի սպառողների իրավունքների օրենսգրքի L.314-1-ից L.314-5 եւ հաջորդող հոդվածներով, ինչպես նաեւ Ֆրանսիայի դրամավարկային եւ ֆինանսական օրենսգրքի L.313-4 հոդվածով սահմանված պահանջները բավարարելու նպատակով Վարկատուն տեղեկացնում է Վարկառուին, իսկ Վարկառուն ընդունում է, որ Վարկային միջոցների նկատմամբ կիրառելի փաստացի համաշխարհային դրույքաչափը (*aux effectif global*) կարող է սահմանվել չորս ամբողջ զրո երկու տոկոս տարեկան դրույքաչափով (4.02 %)՝ տարեկան երեք

հարյուր վաթսունհինգօրյա (365) հաշվարկի եւ Տոկոսների հաշվարկման վեցամսյա (6) ժամանակահատվածի հիման վրա՝ հաշվի առնելով հետեւյալը՝

ա) վերոնշյալ դրույքաչափերը ներկայացված են միայն տեղեկատվական նպատակներով.

բ) վերոնշյալ դրույքաչափերը հաշվարկվում են հետեւյալ հիմքով՝

i) Վարկային միջոցների մասհանումն ամբողջությամբ կատարվում է Ստորագրման ամսաթվին.

ii) Վարկառուին տրամադրվող որեւէ Մասհանման նկատմամբ չի հաշվեգրվում լողացող տոկոսադրույքի նկատմամբ հաշվարկվող տոկոս. եւ

iii) ֆիքսված դրույքաչափը վարկային միջոցների տրամադրման ժամանակահատվածի համար հավասար է տարեկան երեք ամբողջ ութանասունյոթ տոկոսին (3.87%).

գ) վերոնշյալ դրույքաչափերի դեպքում հաշվի են առնվում սույն Համաձայնագրի համաձայն Վարկառուի կողմից վճարվող միջնորդավճարները եւ ծախսերը՝ ենթադրելով, որ այդ միջնորդավճարները եւ ծախսերը կմնան ֆիքսված եւ կկիրառվեն մինչեւ սույն Համաձայնագրի գործողության ժամկետի ավարտը:

5. ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

5.1 Շուկայի ապակայունացումը

ա) Եթե Շուկայի ապակայունացման դեպքն ազդում է եվրագոտու միջբանկային շուկայի վրա, եւ հնարավոր չէ՝

i) ֆիքսված Տոկոսադրույքի դեպքում Մասհանման նկատմամբ կիրառելի ֆիքսված Տոկոսադրույքը որոշելը, կամ

ii) լողացող Տոկոսադրույքի դեպքում Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածում կիրառելի EURIBOR-ը որոշելը,

ապա Վարկատուն այդ մասին տեղեկացնում է Վարկառուին:

բ) Վերոնշյալ «ա» պարբերության մեջ նկարագրված իրավիճակի դեպքում համապատասխան Մասհանման կամ Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածի համար, ըստ իրավիճակի, կիրառելի Տոկոսադրույքը կլինի՝

i) Թույլատրելի սահմանաչափի, եւ

ii) տարեկան տոկոսադրույքի գումարը, որը հավասար է Վարկատուի կողմից համապատասխան Մասհանումը (Մասհանումները) ֆինանսավորելու հետ կապված ծախսերին՝ անկախ այն աղբյուրից, որն այն կարող է ողջամտորեն ընտրել: Այդ դրույքաչափի մասին Վարկառուն ծանուցվում է հնարավորինս շուտ, սակայն ցանկացած դեպքում՝ նախքան (1) ֆիքսված Տոկոսադրույքի մասով այդ Մասհանման հետ կապված վճարման ենթակա տոկոսների առաջին Վճարման ամսաթիվը կամ (2) լողացող Տոկոսադրույքի մասով Տոկոսների հաշվարկման տվյալ ժամանակահատվածում վճարման ենթակա տոկոսների Վճարման ամսաթիվը:

5.2 Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինում

5.2.1 Սահմանումները

Առաջադրող համապատասխան մարմին նշանակում է կենտրոնական բանկը, կարգավորող մարմինը, վերահսկող մարմինը կամ աշխատանքային խումբը կամ կոմիտե, որը հովանավորվում կամ ղեկավարվում կամ ստեղծվում է դրանցից որեւէ մեկի պահանջով:

Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպք նշանակում է հետեւյալ իրադարձություններից մեկը կամ մի քանիսը՝

ա) էապես փոփոխվել է հրապարակված դրույքաչափի սահմանումը, դրա որոշման մեթոդաբանությունը, բանաձեւը կամ միջոցը.

բ) ուժի մեջ է մտել օրենք կամ կանոնակարգ, որով արգելվում է Հրապարակված դրույքաչափի օգտագործումը, եւ կասկածներից զերծ մնալու

նպատակով այսպիսի իրավիճակի ի հայտ գալը չպետք է դիտարկվի պարտադիր կանխավճարի դեպք.

գ) Հրապարակված դրույքաչափի կառավարիչը կամ վերահսկող մարմինը հրապարակայնորեն հայտարարում է, որ՝

i) այն ընդմիջտ կամ անորոշ ժամկետով դադարել է կամ կդադարի ապահովել Հրապարակված դրույքաչափի հանրայնացումը, եւ այդ ժամանակահատվածում որեւէ իրավահաջորդ կառավարիչ հրապարակայնորեն չի առաջադրվել այդ Հրապարակված դրույքաչափի հանրայնացման ապահովումը շարունակելու նպատակով.

ii) Հրապարակված դրույքաչափը դադարել է կամ կդադարի հրապարակվել ընդմիջտ կամ անորոշ ժամկետով. կամ

iii) Հրապարակված դրույքաչափը այլեւս չի կարող օգտագործվել (տվյալ պահին եւ ապագայում).

դ) հրապարակային հայտարարություն է տարածվել այդպիսի Հրապարակված դրույքաչափի կառավարչի սնանկության կամ դրա դեմ հարուցված սնանկության որեւէ այլ վարույթի մասին, եւ այդ ժամանակահատվածում որեւէ իրավահաջորդ կառավարիչ հրապարակայնորեն չի առաջադրվել Հրապարակված դրույքաչափի հանրայնացման ապահովումը շարունակելու համար. կամ

ե) Վարկատուի կարծիքով՝ Հրապարակված դրույքաչափը դադարել է օգտագործվել մի շարք համադրելի ֆինանսավորման գործարքներում:

Հրապարակված դրույքաչափ նշանակում է EURIBOR կամ Փոխարինված բազային դրույքաչափով այս դրույքաչափը փոխարինելուց հետո՝ Փոխարինված բազային դրույքաչափ:

Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման ամսաթիվ նշանակում է՝

- Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպքի՝ վերոնշյալ

սահմանման «ա», «դ» եւ «ե» կետերում նշված իրադարձությունների մասով՝ այն ամսաթիվը, երբ Վարկատուն տեղեկացել է տվյալ դեպքի մասին, իսկ

- Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպքի՝ վերոնշյալ սահմանման «բ» եւ «գ» կետերում նշված իրադարձությունների մասով՝ այն ամսաթիվը, որից հետո արգելվելու է Հրապարակված դրույքաչափի օգտագործումը, կամ այն ամսաթիվը, երբ Հրապարակված դրույքաչափի կառավարիչն ընդմիջտ կամ անորոշ ժամկետով դադարում է ապահովել Հրապարակված դրույքաչափի հանրայնացումը, կամ այն ամսաթիվը, որից հետո Հրապարակված դրույքաչափն այլեւս չի կարող օգտագործվել:

5.2.2 Կողմերից յուրաքանչյուրն ընդունում եւ համաձայնում է ի շահ մյուս Կողմի, որ եթե տեղի ունենա Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպք, եւ Համաձայնագրի տնտեսական հավասարակշռությունը պահպանելու նպատակով Վարկատուն կարող է Հրապարակված դրույքաչափը փոխարինել մեկ այլ դրույքաչափով (**Փոխարինված բազային դրույքաչափ**), որը կարող է ներառել ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափը՝ Կողմերի միջեւ տնտեսական արժեքի փոխանցումից խուսափելու համար (առկայության դեպքում) (**Ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափ**), եւ Վարկատուն կորոշի այն ամսաթիվը, որից սկսած՝ Փոխարինված բազային դրույքաչափով եւ առկայության դեպքում՝ Ճշգրտման թույլատրելի սահմանով պետք է փոխարինվի Հրապարակված դրույքաչափը, ինչպես նաեւ որոշում կկայացնի Հրապարակված դրույքաչափը Փոխարինված բազային դրույքաչափով փոխարինելու արդյունքում Համաձայնագրի որեւէ այլ փոփոխության անհրաժեշտության վերաբերյալ:

5.2.3 Փոխարինված բազային դրույքաչափի սահմանումը եւ անհրաժեշտ փոփոխությունները կկատարվեն բարեխղճորեն եւ հաշվի առնելով i) Համապատասխան առաջադրող մարմնի առաջարկությունները, կամ ii) Հրապարակված դրույքաչափի կառավարչի առաջարկությունները, կամ iii) բանկային ոլորտի մասնագիտական ասոցիացիաների կողմից առաջարկվող ոլորտային լուծումը, կամ iv) փոխարինման ամսաթվի դրությամբ համադրելի

ֆինանսավորման գործարքների ընթացքում շուկայում արձանագրված պրակտիկան:

5.2.4 Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպքում Վարկատուն Վարկառուին անմիջապես պետք է ծանուցի Հրապարակված դրույքաչափը Փոխարինված բազային դրույքաչափով փոխարինելու պայմանների մասին, որոնք կիրառելի կլինեն Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման ամսաթվից առնվազն երկու Բանկային օր հետո սկսվող Տոկոսների հաշվարկման ժամանակահատվածի նկատմամբ:

5.2.5 5.2 կետի (*Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինում*) դրույթները գերակայում են 5.1 կետի (*Շուկայի ապակայունացումը*) դրույթների նկատմամբ:

6. ՎՃԱՐՆԵՐԸ

6.1 Պարտավորության վճարները

Ստորագրման ամսաթվից սկսած 6 ամիս հետո՝ Վարկառուն պետք է Վարկատուին վճարի տարեկան զրո ամբողջ հինգ տոկոս (0.5%) պարտավորության վճար:

Պարտավորության վճարը հաշվարկվում է վերոնշյալ դրույքաչափով՝ Վարկային սահմանաչափի մնացորդի գումարի նկատմամբ, որը համամասնորեն գնահատվում է օրերի փաստացի քանակի համար եւ ավելացվում է Վարկատուի կողմից տրամադրվող Մասհանման գումարի չափով՝ ակնկալվող Մասհանման հայտի համաձայն:

Առաջին պարտավորության վճարը հաշվարկվում է i) Ստորագրման ամսաթվից (ներառյալ) սկսած վեց (6) ամիս ժամկետի ավարտին հաջորդող առաջին օրն ընկած ժամանակահատվածի համար: Հետագա պարտավորության վճարները պետք է հաշվարկվեն այն ժամանակահատվածների համար, որոնք սկսվում են Վճարման ամսաթվին անմիջապես հաջորդող օրվանից (հանած) եւ ավարտվում հաջորդ Վճարման ամսաթվին (ներառյալ):

Հաշվեգրված պարտավորության վճարը ենթակա է վճարման (i) Վարկի տրամադրման ժամանակահատվածում յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին. ii) Մասհանման ժամանակահատվածի վերջին օրվան հաջորդող Վճարման ամսաթվին. եւ iii) Վարկային սահմանաչափի մնացորդն ամբողջությամբ չեղարկելու դեպքում՝ այդ չեղարկման փաստացի ամսաթվին հաջորդող Վճարման ամսաթվին:

6.2 Գնահատման վճարը

Ստորագրման ամսաթվից ոչ ուշ, քան չորս (4) ամիս հետո և մինչև առաջին մասհանումը, Վարկառուն պետք է Վարկատուին վճարի զրո կետ հինգ տոկոս (0.5%) գնահատման վճար, որը հաշվարկվում է Վարկային միջոցների առավելագույն գումարի նկատմամբ:

7. ՄԱՐՈՒՄԸ

Արտոնյալ ժամկետը լրանալուց հետո Վարկառուն պետք է Վարկատուին վճարի Վարկային միջոցների մայր գումարը երեսուն (30) կիսամյակային վճարումներով, որոնք պետք է կատարվեն յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին:

Չհակասելով 14.3 կետին (Աշխատանքային օրեր), եթե Վճարման ամսաթիվը Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ աշխատանքային օր է, ապա Վարկառուն իրեն իրավունք է վերապահում կատարել կիսամյակային վճարումներ վճարման ամսաթվից 2 աշխատանքային օր առաջ: Կասկածներից զերծ մնալու նպատակով այն չպետք է որևէ ազդեցություն ունենա Տոկոսի հաշվարկման ժամանակահատվածի վրա և չպետք է համարվի վարկային միջոցների կամավոր կանխավճար:

Առաջին վճարումը պետք է կատարվի 2028 թվականի մայիսի 15-ին, իսկ վերջին վճարումը պետք է կատարվի 2042 թվականի նոյեմբերի 15-ին:

Մասհանման ժամանակահատվածի վերջում Վարկատուն Վարկառուին պետք է տրամադրի Վարկային միջոցներին առնչվող վարկի մարման ժամանակացույց՝

հաշվի առնելով առկայության դեպքում 8.3 կետի (Վարկառուի կողմից չեղարկումը) եւ (կամ) 8.4 կետի (Վարկատուի կողմից չեղարկումը) համաձայն Վարկային միջոցների ցանկացած հնարավոր չեղարկում:

8. ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԸ ԵՎ ՉԵՂԱՐԿՈՒՄԸ

8.1 Կամավոր կանխավճարը

Մինչեւ Մասհանման ժամանակահատվածի ավարտը Վարկառուն իրավունք չունի կանխավճարի ձեռով կատարելու Վարկային միջոցների ամբողջական կամ դրա որեւէ մասի վճարում: Մասհանման ժամանակահատվածի ավարտին հաջորդող օրվանից Վարկառուն կարող է կանխավճարի ձեռով կատարել Վարկային միջոցների ամբողջական կամ դրա որեւէ մասի վճարում՝ հետեւյալ պայմաններով՝

ա) Վարկառուն պետք է գրավոր եւ անհետադարձելի ծանուցմամբ Վարկատուին ծանուցի կանխավճարի ձեռով վճարում կատարելու իր մտադրության մասին կանխավճարի նախատեսվող ամսաթվից ոչ պակաս, քան երեսուն (30) Բանկային օր առաջ:

բ) կանխավճարի ձեռով վճարման ենթակա գումարը պետք է հավասար լինի մայր գումարի մեկ կամ մի քանի մասերին:

գ) կանխավճարի նախատեսվող ամսաթիվը պետք է լինի Վճարման ամսաթիվը:

դ) բոլոր կանխավճարները պետք է կատարվեն հաշվեգրված տոկոսների, բոլոր վճարների, փոխհատուցումների եւ հարակից ծախսերի հետ միասին, որոնք առնչվում են սույն Համաձայնագրով նախատեսված կանխավճարի ձեռով վճարված գումարին:

ե) չկա որեւէ չմարված պարտավորություն, եւ

զ) մասնակի կանխավճարի դեպքում Վարկառուն պետք է Վարկատուին բավարարող ապացույցներ ներկայացնի այն մասին, որ այն ունի բավարար չափով հասանելի ֆինանսավորում, որը տրամադրվում է Ծրագրի ֆինանսավորման

նպատակով, ինչպես սահմանված է Ֆինանսավորման պլանում:

Վճարման ամսաթվին, երբ կատարվում է կանխավճարը, Վարկառուն պետք է վճարի Կանխավճարի փոխհատուցման ամբողջ գումարը, որը ենթակա է վճարման 9.3 կետի (*Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը*) համաձայն:

8.2 Պարտադիր կանխավճարը

Վարկառուն պետք է անմիջապես կանխավճարի ձեռով վճարի Վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը Վարկատուից ծանուցում ստանալուց հետո, որով Վարկառուին տեղեկացվում է հետեյալ իրադարձություններից որեւէ մեկի մասին՝

ա) Անօրինականություն. համաձայն իր նկատմամբ կիրառելի իրավունքի՝ Վարկատուի համար անօրինական է դառնում սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր որեւէ պարտավորության կատարումը կամ Վարկային միջոցների ֆինանսավորումը կամ դրա շարունակաբար իրականացումը.

բ) Լրացուցիչ ծախսեր. 9.5 կետում (*Լրացուցիչ ծախսերը*) նշված որեւէ լրացուցիչ ծախս էական է, իսկ Վարկառուն հրաժարվել է վճարել այդ լրացուցիչ ծախսերը.

գ) Պարտավորությունների չկատարում. Վարկատուն հայտարարում է Պարտավորությունների չկատարման դեպքի մասին՝ 13 կետին (*Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը*) համապատասխան.

դ) Կանխավճար Համաֆինանսավորողին. Վարկառուն կանխավճարի ձեռով ամբողջությամբ կամ մասամբ Համաֆինանսավորողին է վճարում վճարման ենթակա գումարը, որի դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի պահանջելու, որ Վարկառուն, ըստ իրավիճակի, կանխավճարի ձեռով վճարի չմարված Վարկային միջոցները կամ գումարը՝ Համաֆինանսավորողին կանխավճարի ձեռով վճարված գումարին համարժեք չափով:

Վերոնշյալ «ա», «բ» եւ «գ» պարբերություններում նշված իրավիճակներից յուրաքանչյուրի դեպքում Վարկառուին գրավոր ծանուցելուց հետո Վարկատուն որպես պարտատեր կարող է օգտվել իր իրավունքներից՝ 13.2 կետի (Վարկի անհապաղ մարումը) «բ» պարբերությամբ սահմանված կարգով:

8.3 Վարկառուի կողմից չեղարկումը

Մինչեւ Մասհանման վերջնաժամկետը Վարկառուն կարող է չեղարկել Վարկային սահմանաչափի մնացորդի ամբողջ կամ որեւէ մաս՝ այդ մասին երեք (3) Բանկային օր առաջ ծանուցելով Վարկատուին:

Չեղարկման մասին ծանուցումն ստանալուց հետո Վարկատուն պետք է չեղարկի այն գումարը, որի հետ կապված՝ Վարկառուի կողմից ներկայացվել է ծանուցումը՝ պայմանով, որ Ֆինանսավորման պլանում նշված ծախքերը կատարվեն Վարկատուի համար ընդունելի ձեով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Վարկառուն հրաժարվում է Ծրագրից:

8.4 Վարկատուի կողմից չեղարկումը

Վարկային սահմանաչափի մնացորդը պետք է անհապաղ չեղարկվի Վարկառուին ծանուցումը ներկայացնելուց հետո, որն անմիջապես ուժի մեջ է մտնում, եթե՝

ա) Մասհանման վերջնաժամկետին Վարկային սահմանաչափի մնացորդը հավասար չէ գրոյի կամ

բ) առաջին Մասհանումը չի կատարվել առաջին մասհանման վերջնաժամկետում կամ

գ) տեղի է ունեցել եւ շարունակվում է Պարտավորությունների չկատարման դեպք կամ

դ) տեղի է ունեցել 8.2 կետում (*Պարտադիր կանխավճարը*) նշված իրադարձությունը.

բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սույն 8.4 կետի (Վարկատուի կողմից

չեղարկումը) «ա» եւ «բ» պարբերությունների դեպքում Վարկատուն առաջարկել է երկարաձգել Մասհանման վերջնաժամկետը կամ առաջին Մասհանման վերջնաժամկետը՝ նոր ֆինանսական պայմանների հիման վրա, որոնք պետք է կիրառվեն Վարկային սահմանաչափի մնացորդի հետ կապված Մասհանումների նկատմամբ, եւ Վարկառուն համաձայնել է առաջարկին:

8.5 Սահմանափակումները

ա) Սույն 8-րդ կետի (*Կանխավճարը եւ չեղարկումը*) համաձայն Կողմի կողմից տրված կանխավճարի կամ չեղարկման մասին ցանկացած ծանուցում անհետկանչելի է, եւ եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն Համաձայնագրով, ցանկացած այդպիսի ծանուցման մեջ պետք է նշվի համապատասխան կանխավճարի կամ չեղարկման ամսաթիվը կամ ամսաթվերը, ինչպես նաեւ այդ կանխավճարի կամ չեղարկման գումարը:

բ) Վարկառուն չպետք է կանխավճարի ձեռով վճարի կամ չեղարկի Վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ դրանց որեւէ մաս՝ բացառությամբ սույն Համաձայնագրով հստակորեն նախատեսված դեպքերի եւ կարգի:

գ) Սույն Համաձայնագրով նախատեսված ցանկացած կանխավճար կկատարվի i) կանխավճարի ձեռով վճարված գումարի նկատմամբ հաշվեգրված տոկոսների, ii) չմարված վճարների եւ iii) ներքեւում նշված՝ 9.3 կետում (*Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը*) նշված Կանխավճարի փոխհատուցման գումարի հետ միասին:

դ) Կանխավճարի գումարը կուղղվի այլ վճարումների՝ մարման ժամկետի հակադարձ կարգով:

ե) Վարկառուն չի կարող վերափոխառել այն Վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ դրանց որեւէ մաս, որոնք մարվել են կանխավճարի ձեռով կամ չեղարկվել են:

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ9.1 Ծախսերը եւ ծախքերը

9.1.1 Եթե սույն Համաձայնագրում փոփոխություն անելու անհրաժեշտություն է առաջանում, ապա Վարկառուն պետք է Վարկատուին հատուցի բոլոր այն ծախսերը (ներառյալ՝ իրավաբանական ծառայությունների համար վճարները), որոնք ողջամտորեն առաջացել են այդպիսի անհրաժեշտությանն արձագանքելու, այն գնահատելու, դրա շուրջ բանակցելու կամ համապատասխանելու համար: Այս վճարներն ու ծախսերը կսահմանափակվեն մինչև տասնհինգ հազար եվրո (15.000 եվրո)՝ առանց Հայաստանի ԱԱՀ-ի:

9.1.2 Վարկառուն պետք է Վարկատուին հատուցի բոլոր այն ծախսերն ու ծախքերը (ներառյալ՝ իրավաբանական ծառայությունների համար վճարները), որոնք այն կրել է սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր ցանկացած իրավունքի իրականացման կամ պահպանման համար:

9.1.3 Վարկառուն պետք է ուղղակիորեն վճարի կամ անհրաժեշտության դեպքում Վարկատուին հատուցի վերջինիս կողմից կատարված կանխավճարի հետ կապված բոլոր ծախսերի եւ ծախքերի (ներառյալ՝ իրավաբանական ծառայությունների համար վճարները) գումարը՝ կապված Փարիզից Վարկառուին կամ նրա հաշվին Վարկատուի հետ համաձայնեցված որեւէ վայր դրամական միջոցների փոխանցման, ինչպես նաեւ Վարկային միջոցների հաշվին վճարման ենթակա բոլոր գումարների մարման հետ կապված փոխանցման համար գանձվող միջնորդավճարների եւ ծախքի հետ:

9.1.4 Կասկածներից զերծ մնալու նպատակով, Վարկատուին իրավաբանական ընկերության կողմից Իրավաբանական եզրակացության տրամադրման ընթացքում առաջացող ծախսերը, ինչպես նախատեսված է IV հավելվածում, կրելու է Վարկառուն:

9.2 Չեղարկման համար փոխհատուցումը

Եթե Վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ մասամբ չեղարկվել են 8.3 կետի (*Վարկառուի կողմից չեղարկումը*) եւ (կամ) 8.4 կետի (*Վարկատուի կողմից չեղարկումը*) «ա», «բ» եւ «գ» պարբերությունների պայմաններին համապատասխան, ապա Վարկառուն պետք է վճարի չեղարկման համար փոխհատուցման գումարը, որը հաշվարկվում է չեղարկված Վարկային միջոցների գումարի երկու ամբողջ հինգ տոկոսի (2,5%) չափով:

Յուրաքանչյուր դեպքում չեղարկման համար փոխհատուցումը պետք է վճարվի Վարկային միջոցների ամբողջական կամ դրա մի մասի չեղարկմանն անմիջապես հաջորդող Վճարման ամսաթվին:

9.3 Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը

Հաշվի առնելով 8.1 կետին (*Կամավոր կանխավճարը*) կամ 8.2 կետին (*Պարտադիր կանխավճարը*) համապատասխան Վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ դրանց որեւէ մաս կանխավճարի ձեւով վճարելու հետեւանքով Վարկատուի կրած բոլոր կորուստները՝ Վարկառուն պետք է Վարկատուին վճարի փոխհատուցում, որը հավասար է՝

- Կանխավճարի փոխհատուցման, եւ
- այնպիսի ծախսերի ընդհանուր գումարին, որոնք առաջացել են Վարկատուի կողմից կանխավճարի ձեւով վճարված գումարի հետ կապված տոկոսի հեջավորման սվոփի գործարքների ընդհատման հետեւանքով:

9.4 Հարկերը եւ տուրքերը

9.4.1 Գրանցման հետ կապված ծախսերը

Վարկառուն պետք է ուղղակիորեն վճարի կամ անհրաժեշտության դեպքում Վարկատուին հատուցի վերջինիս կողմից կատարված՝ կանխավճարի հետ կապված բոլոր ծախսերի եւ ծախքերի (ներառյալ՝ իրավաբանական ծառայությունների համար վճարները) գումարները, Համաձայնագրի եւ դրա ցանկացած հնարավոր փոփոխության հետ կապված բոլոր պետական տուրքերը, գրանցման եւ նմանատիպ այլ հարկերի ծախսերը:

9.4.2 Պահվող հարկը

Վարկառուն պարտավորվում է, որ սույն Համաձայնագրի համաձայն Վարկատուին արվող բոլոր վճարումները զերծ կլինեն Պահվող հարկերից:

Եթե օրենքով պահանջվում է Պահվող հարկ, ապա Վարկառուն պարտավորվում է ցանկացած այդպիսի վճարման գումար վերահաշվարկել այնպիսի գումարի նկատմամբ, որի արդյունքում Վարկատուն կստանա վճարմանը համարժեք այն գումարը, որը կվճարվեր, եթե չպահանջվեր Պահվող որեւէ հարկ:

Վարկառուն պետք է իր հաշվին Վարկատուին հատուցի բոլոր այն ծախքերը եւ (կամ) Հարկերը, որոնք վճարվել են Վարկատուի կողմից (եթե կիրառելի է)՝ բացառությամբ Ֆրանսիայում վճարման ենթակա որեւէ Հարկի:

9.5 Լրացուցիչ ծախսերը

Վարկառուն պետք է Վարկատուի կողմից պահանջ ներկայացնելուց հետո հինգ (5) Բանկային օրվա ընթացքում Վարկատուին վճարի Վարկատուի կողմից կատարված բոլոր այն լրացուցիչ ծախսերը, որոնք առաջացել են i) որեւէ նոր օրենք կամ կանոնակարգ ուժի մեջ մտնելու, որեւէ փոփոխության կամ որեւէ գործող օրենքի կամ կանոնակարգի մեկնաբանման կամ կիրառման հետ կապված որեւէ փոփոխության. կամ (ii) Ստորագրման ամսաթվից հետո ընդունված որեւէ օրենքին կամ կանոնակարգին համապատասխանություն ապահովելու անհրաժեշտության արդյունքում:

Սույն կետում **Լրացուցիչ ծախսեր** նշանակում է՝

i) այն ծախսը, որն առաջացել է Ստորագրման ամսաթվից հետո սույն կետի առաջին պարբերության մեջ նշված իրադարձություններից մեկի արդյունքում եւ հաշվի չի առնվել Վարկատուի կողմից՝ Վարկային միջոցների ֆինանսական պայմանները հաշվարկելիս. կամ

ii) սույն Համաձայնագրով նախատեսված եւ վճարման ենթակա գումարի նվազեցումը,

որն արվել է Վարկատուի հաշվին կամ կրել է Վարկատուն՝ i) Վարկային միջոցները Վարկառուին տրամադրելու կամ ii) Համաձայնագրով նախատեսված իր պարտավորությունները ստանձնելու կամ դրանք կատարելու արդյունքում:

9.6 Արժույթի մասով փոխհատուցումը

Եթե Վարկառուի կողմից սույն Համաձայնագրով վճարման ենթակա որեւէ գումար կամ այդպիսի գումարի առնչությամբ կայացված կամ ընդունված որեւէ հրաման, վճիռ կամ որոշում, որի արդյունքում այդ գումարը պետք է վճարման ենթակա արժույթից փոխարկվի այլ արժույթի՝

i) Վարկառուի դեմ պահանջ կամ նրա մասով ապացույց ներկայացնելու կամ

ii) որեւէ դատական կամ արբիտրաժային վարույթի վերաբերյալ հրաման, վճիռ կամ որոշում ստանալու կամ կատարելու նպատակով,

ապա Վարկառուն պետք է փոխհատուցի Վարկատուին եւ Վարկատուի կողմից պահանջ ներկայացնելուց հետո երեք (3) Բանկային օրվա ընթացքում եւ ինչպես թույլատրվում է օրենքով, Վարկատուին վճարի փոխարկման արդյունքում կամ դրա հետեւանքով առաջացած ծախսի, կորստի կամ պարտավորության գումարը, այդ թվում՝ հետեւյալի միջեւ որեւէ անհամապատասխանության արդյունքում առաջացած գումարը՝ Ա) այն փոխարժեքի, որն օգտագործվել է համապատասխան գումարը առաջին արժույթից երկրորդ արժույթի փոխարկելու համար. եւ Բ) այն փոխարժեքի կամ փոխարժեքների միջեւ, որոնք Վարկատուին հասանելի են եղել այդ գումարը ստանալու պահին: Վարկատուին փոխհատուցելու այս պարտավորությունը պայմանավորված չէ սույն Համաձայնագրով նախատեսված՝ Վարկառուի որեւէ այլ պարտավորությամբ:

Վարկառուն հրաժարվում է որեւէ իրավագործության ներքո ունեցած այնպիսի իրավունքից, ըստ որի Վարկառուն կարող է սույն Համաձայնագրով նախատեսված որեւէ գումար վճարել այլ արժույթով կամ արժույթային միավորով, քան նախատեսված է վճարման ենթակա գումարի համար:

9.7 Վճարումների կատարման ամսաթվերը

9 կետի (*Լրացուցիչ վճարումներ կատարելու պարտավորությունները*) համաձայն՝ Վարկառուի կողմից Վարկատուին վճարվող որեւէ փոխհատուցում կամ հատուցում ենթակա է վճարման համապատասխան փոխհատուցման կամ հատուցման անհրաժեշտություն առաջացնող հանգամանքներին անմիջապես հաջորդող Վճարման ամսաթվին:

Չնայած վերոնշյալին՝ 9.3 կետին (*Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը*) համապատասխան կանխավճարի մասով վճարման ենթակա որեւէ փոխհատուցում պետք է վճարվի համապատասխան կանխավճարի ամսաթվին:

10. ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ

Սույն 10-րդ կետով (*Հայտարարությունները եւ երաշխիքները*) սահմանված բոլոր հայտարարություններն ու երաշխիքները Վարկառուի կողմից հոգուտ Վարկատուի կատարվում եւ տրվում են Ստորագրման ամսաթվին: Սույն 10-րդ կետով (*Հայտարարությունները եւ երաշխիքները*) սահմանված բոլոր հայտարարություններն ու երաշխիքները նաեւ համարվում են Վարկառուի կողմից կատարված այն ամսաթվին, երբ բավարարվում են 4-րդ հավելվածի (Նախապայմանները) II մասում թվարկված բոլոր նախապայմանները, յուրաքանչյուր Մասհանման հայտի ամսաթվին, յուրաքանչյուր Մասհանման ամսաթվին եւ յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ 10.9 կետում (*Ապակողմնորոշիչ տեղեկությունների բացակայությունը*) սահմանված կրկնվող հայտարարությունները համարվում են Վարկառուի կողմից տրամադրված տեղեկությունների առնչությամբ կատարված՝ սկսած այն ամսաթվից, երբ վերջին անգամ կատարվել է հայտարարությունը:

10.1 Լիազորությունները

Վարկառուն լիազորված է կնքել, իրականացնել եւ իրագործել սույն Համաձայնագիրը եւ կատարել դրանով նախատեսված բոլոր պարտավորությունները: Վարկառուն ձեռնարկել է բոլոր անհրաժեշտ

գործողությունները՝ ապահովելու համար սույն Համաձայնագրի կնքումը, իրականացումն ու իրագործումը:

10.2 Վավերությունն ու որպես ապացույց թույլատրելիությունը

Բոլոր պահանջվող Թույլտվությունները (բացառությամբ՝ միայն ստորագրման ամսաթվից, վավերացման համար), որոնք՝

ա) անհրաժեշտ են Վարկառուի կողմից օրենքին համապատասխան սույն Համաձայնագիրը կնքելու եւ դրանով նախատեսված իր իրավունքներն իրականացնելու եւ պարտավորությունները կատարելու համար, եւ

բ) անհրաժեշտ են Վարկառուի երկրի դատարաններում կամ արբիտրաժային վարույթներում սույն Համաձայնագիրը թույլատրելի ապացույց համարելու համար, ինչպես սահմանված է 17-րդ կետով (*Կարգավորող իրավունքը, կատարման ապահովումը եւ իրավաբանական հասցեի ընտրությունը*),

ձեռք են բերվել, ուժի մեջ են մտել եւ գործում են, եւ չկան այնպիսի հանգամանքներ, որոնք կարող են հանգեցնել նրան, որ այդպիսի որեւէ Թույլտվություն ամբողջությամբ կամ դրա մի մասն ուժը կորցնի, չերկարաձգվի կամ փոփոխվի:

10.3 Պարտավորությունները

Սույն Համաձայնագրի համաձայն Վարկառուի կողմից ստանձնվող պարտավորությունները համապատասխանում են Վարկառուի երկրում իր նկատմամբ կիրառելի բոլոր օրենքներին ու կարգավորումներին եւ օրինական, վավեր, պարտադիր ու կատարման ենթակա պարտավորություններ են, որոնք ուժի մեջ են մտնում դրանց՝ գրավոր սահմանված պայմաններին համապատասխան:

10.4 Համաձայնագիրը չներկայացնելը կամ դրոշմատուրքերի բացակայությունը

Համաձայն Վարկառուի իրավագործությունում կիրառվող օրենքների՝ սույն Համաձայնագիրը դատարանում կամ իրավասու այլ մարմնում գրանցելու, դրա վերաբերյալ գրառում անելու կամ այն կցելու անհրաժեշտություն չկա

(բացառությամբ՝ վավերացման նպատակով), ինչպես նաև չկա դրոշմատուրք, գրանցման կամ համանման հարկեր ու վճարներ վճարելու անհրաժեշտություն՝ կապված սույն Համաձայնագրի կամ դրանում սահմանված գործարքների հետ:

10.5 Ֆինանսական միջոցների փոխանցումը

Սույն Համաձայնագրով Վարկառուի կողմից Վարկատուին վճարվող բոլոր գումարները՝ լինեն դրանք մայր գումարի կամ տոկոսների մասով արվող վճարումներ, ժամկետանց վճարման համար գանձվող տոկոսները, Չեղարկման համար փոխհատուցումը, Կանխավճարի մասով փոխհատուցումը, չնախատեսված ծախսերը եւ ծախքերը կամ ցանկացած այլ գումար, ազատ փոխարկելի եւ փոխանցելի են:

Սույն հայտարարությունն ուժի մեջ է մտնում եւ գործում է մինչեւ Վարկատուին վճարման ենթակա բոլոր գումարների ամբողջական մարումը: Եթե Վարկառուի կողմից Վարկի մարման ժամկետները երկարաձգվեն, ապա այս հայտարարության հետագա հաստատումն անհրաժեշտ չէ:

Վարկառուն ձեռք է բերում գումար՝ Եվրո, որն անհրաժեշտ է վճարման ժամկետում սույն հայտարարության հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

10.6 Այլ պարտավորությունների հետ հակասության բացակայությունը

Վարկառուի կողմից սույն Համաձայնագրի կնքումն ու կատարումը, ինչպես նաև դրանով նախատեսված գործարքները չեն հակասում որեւէ կիրառելի ներպետական կամ օտարերկրյա իրավունքի կամ կարգավորման կամ դրա սահմանադրական փաստաթղթերի (կամ համանման փաստաթղթերի) կամ Վարկառուի համար պարտադիր կամ նրա որեւէ ակտիվի վրա ազդեցություն ունեցող որեւէ համաձայնագրի կամ փաստաթղթի:

10.7 Կարգավորող իրավունքը եւ կիրարկումը

ա) Ֆրանսիայի իրավունքի՝ որպես սույն Համաձայնագիրը կարգավորող օրենքի ընտրությունը կճանաչվի եւ կկիրարկվի Վարկառուի իրավասության ներքո գտնվող դատարանների եւ արբիտրաժային տրիբունալների կողմից:

բ) Սույն Համաձայնագրի առնչությամբ Ֆրանսիական դատարանում կամ արբիտրաժային տրիբունալի կողմից կայացված ցանկացած վճիռ կճանաչվի եւ կկիրարկվի Վարկառուի իրավասության ներքո:

10.8 Պարտավորությունների չկատարման բացառումը

Պարտավորությունների չկատարման որեւէ դեպք չի կարող շարունակվել կամ ամենայն հավանականությամբ, չի կարող տեղի ունենալ:

Վարկառուի կողմից իր համար պարտադիր ուժ ունեցող կամ իր ակտիվների վրա ազդեցություն ունեցող ցանկացած այլ համաձայնության առնչությամբ էական բացասական ազդեցություն ունեցող կամ ամենայն հավանականությամբ, էական բացասական ազդեցություն առաջացնող որեւէ խախտում չի կարող շարունակվել:

10.9 Ապակողմնորոշիչ տեղեկությունների բացառումը

Վարկառուի կողմից Վարկատուին տրամադրվող բոլոր տեղեկությունները եւ փաստաթղթերը ճիշտ էին, ճշգրիտ եւ արդիական դրանք տրամադրելու օրվա դրությամբ կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ այն օրվա դրությամբ, երբ հայտարարվել է, որ պետք է տրամադրվեն, ինչպես նաեւ դրանք չեն փոփոխվել, կասեցվել, չեղարկվել կամ թարմացվել՝ համաձայն վերանայված պայմանների, եւ բացթողման, նոր հանգամանքների երեւան գալու կամ ցանկացած տեղեկության բացահայտման կամ չբացահայտման արդյունքում որեւէ էական առումով չեն կրում ապակողմնորոշիչ բնույթ:

10.10 Pari Passu դասակարգումը

Սույն Համաձայնագրի համաձայն՝ Վարկառուի կողմից վճարման պարտավորությունները դասակարգվում են առնվազն *pari passu* սկզբունքով՝ դրա չապահովված եւ ոչ առաջնահերթ մյուս բոլոր պարտատերերի պահանջների հետ

միասին:

10.11 Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքները, Խարդախությունը եւ Հակամրցակցային գործելակերպերը

Վարկառուն հայտարարում եւ երաշխավորում է, որ՝

i) Ծրագրում ներդրված բոլոր ֆինանսական միջոցները Պետական բյուջեից են,

ii) Ծրագիրը չի առաջացրել Կոռուպցիոն բնույթի որեւէ արարք, Խարդախություն կամ Հակամրցակցային գործելակերպ:

10.12 Էական բացասական ազդեցության բացառումը

Վարկառուն հայտարարում եւ երաշխավորում է, որ որեւէ դեպք կամ հանգամանք, որը կարող է Էական բացասական ազդեցություն ունենալ, տեղի չի ունեցել կամ չի կարող տեղի ունենալ:

11. ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Սույն 11-րդ կետում (*Հանձնառությունները*) նշված հանձնառություններն ուժի մեջ են մտնում Ստորագրման ամսաթվին եւ ուժի մեջ են մնում ու գործում այնքան ժամանակ, քանի դեռ Համաձայնագրի շրջանակներում վճարման ենթակա բոլոր գումարները չեն վճարվել:

11.1 Համապատասխանությունն օրենքներին, կանոնակարգերին եւ պարտավորություններին

Վարկառուն ապահովում է՝

ա) բոլոր հարցերում բոլոր օրենքների ու կանոնակարգերի կատարում, որոնք տարածվում են իր եւ(կամ) Ծրագրի վրա, մասնավորապես՝ գնումների, շրջակա միջավայրի պահպանության, անվտանգության մասին օրենքներն ու աշխատանքային կիրառելի օրենքները, եւ

բ) Համաձայնագրով նախատեսված իր բոլոր պարտավորությունների կատարումը:

11.2 Թույլտվությունները

Վարկառուն պետք է անհապաղ ձեռք բերի կիրառելի իրավունքով կամ կարգավորմամբ պահանջվող ցանկացած Թույլտվություն ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով վավերացումով, ապահովի դրա հետ համապատասխանություն եւ ձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ գործողությունները՝ այն ուժի մեջ պահելու եւ դրա գործողության համար, որպեսզի կարողանա կատարել սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր պարտավորությունները եւ ապահովել դրանց օրինականությունը, վավերականությունը, կատարումն ու ընդունելիությունը որպես ապացույց:

11.3 Ծրագրի իրականացումը եւ պահպանումը

Վարկառուն պետք է՝

i) իրականացնի Ծրագիրը՝ համաձայն լայնորեն ընդունված անվտանգության սկզբունքների եւ գործող տեխնիկական չափանիշների, եւ

ii) պահպանի Ծրագրի ակտիվները կիրառելի բոլոր օրենքներին եւ կանոնակարգերին համապատասխան, ինչպես նաեւ գործառնական եւ սպասարկման լավ պայմաններում, եւ օգտագործի այդպիսի ակտիվներն իրենց նպատակին եւ կիրառելի բոլոր օրենքներին ու կանոնակարգերին համապատասխան:

11.4 Բնապահպանական եւ սոցիալական պատասխանատվությունը

11.4.1 Բնապահպանական եւ սոցիալական միջոցառումների իրականացումը

Կայուն զարգացումը խթանելու նպատակով Կողմերը համաձայնում են, որ անհրաժեշտ է ապահովել համապատասխանությունը միջազգայնորեն ճանաչված բնապահպանական եւ աշխատանքային չափանիշների հետ, այդ թվում՝ Վարկառուի իրավագրության սահմաններում կիրառելի Աշխատանքի միջազգային

կազմակերպության (ԱՄԿ) հիմնարար կոնվենցիաների եւ բնապահպանական միջազգային օրենքների ու կանոնակարգերի հետ:

11.5 Լրացուցիչ Ֆինանսավորումը

Վարկառուն չի կարող լրամշակել կամ փոփոխել Ֆինանսավորման պլանը՝ առանց Վարկատուի նախնական գրավոր համաձայնության, եւ ֆինանսավորում է Ֆինանսավորման պլանով չնախատեսված ցանկացած լրացուցիչ ծախս այն պայմաններով, որոնք կապահովեն Վարկի մարումը:

11.6 Pari Passu դասակարգումը

Վարկառուն պարտավորվում է (i) ապահովել, որ սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր վճարման պարտավորությունները մշտապես առնվազն ըստ *pari passu* սկզբունքի դասակարգվեն իր մյուս ներկա եւ ապագա չապահովված եւ ոչ առաջնահերթ վճարման պարտավորությունների հետ, (ii) որեւէ այլ վարկատուի չտրամադրել առաջնահերթություն կամ երաշխիքներ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նույն առաջնահերթությունը կամ երաշխիքները տրամադրվում են Վարկառուի կողմից հոգուտ Վարկատուի՝ վերջինիս կողմից այդպիսի պահանջ ներկայացնելու դեպքում:

11.7 Ստուգումները

Վարկառուն սույնով լիազորում է Վարկատուին եւ նրա ներկայացուցիչներին տարեկան կտրվածքով ստուգումներ իրականացնել, որի նպատակն է Ծրագրի եւ Մշտադիտարկման աղյուսակի իրականացումն ըստ տեխնիկական եւ ինստիտուցիոնալ հայեցակետերի գնահատելը:

Այդպիսի ստուգումներ իրականացնելիս Վարկառուն համագործակցում է Վարկատուին եւ նրա ներկայացուցիչներին է տրամադրում ողջամիտ ամբողջական աջակցություն եւ տեղեկություններ. այդ ստուգումների ժամկետները եւ ձեւաչափը սահմանվում են Վարկատուի կողմից Վարկառուի հետ խորհրդակցելուց հետո:

Վարկառուն պահպանում է Վարկատուի կողմից ստուգման համար հասանելի

է դարձնում Ծրագրին առնչվող բոլոր գործառնական, ֆինանսական և իրավական փաստաթղթերը հինգ (5) տարի ժամկետով՝ ֆինանսական միջոցների վերջին Մասհանման օրվանից սկսած:

11.8 Ծրագրի գնահատումը

Վարկառուն ընդունում է, որ Վարկատուն կարող է իրականացնել կամ ապահովել, որ երրորդ կողմն իր անունից իրականացնի Ծրագրի գնահատում: Այս գնահատման արդյունքում ստացված տվյալներն օգտագործվելու են ամփոփ հաշվետվություն կազմելու համար, որը պարունակելու է Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկություններ, ինչպես օրինակ՝ ֆինանսավորման ամբողջ գումարն ու տեսողությունը, Ծրագրի նպատակները, Ծրագրի ակնկալվող եւ ձեռք բերված քանակական արդյունքները, դրա արդիականության, արդյունավետության, ազդեցության եւ կենսունակության (կայունության) գնահատումը, հիմնական եզրակացությունները եւ առաջարկությունները:

Գնահատման հիմնական նպատակը կլինի արդիականության, իրականացման (արդյունավետության) եւ ազդեցությունների (արդյունավետություն, ազդեցություն եւ կայունություն) հետ կապված առանցքային հարցերի վերաբերյալ վստահելի եւ անկախ դատողության ձեւակերպումը:

Գնահատումների համար անհրաժեշտ է հավասարակշռված ձեռով հաշվի առնել տարբեր օրինական տեսակետներ, որոնք կարող են արտահայտվել, եւ որոնց միջոցով գնահատումը կարող է իրականացվել անաչառ ձեռով:

Վարկառուն հնարավորինս սերտորեն պետք է ներգրավված լինի գնահատման գործընթացում՝ սկսած Տեխնիկական առաջադրանքների մշակումից մինչեւ վերջնական զեկույցի ներկայացում:

Վարկառուն համաձայնում է սույն ամփոփագրի հրապարակմանը, մասնավորապես՝ Վարկատուի կայքում:

11.9 Ծրագրի իրականացումը

Վարկառուն պետք է՝

i) ապահովի, որ Ծրագրի իրականացմանը մասնակցող որեւէ անձ, խումբ կամ մարմին ներառված չլինի Ֆինանսական պատժամիջոցների որեւէ ցանկում (այդ թվում՝ մասնավորապես այն ցանկերում, որոնք վերաբերում են ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարին),

ii) չֆինանսավորի որեւէ այնպիսի մատակարարում կամ ոլորտ, որը ենթակա է էմբարգոյի ՄԱԿ-ի, Եվրոպական միության կամ Ֆրանսիայի կողմից:

11.10 Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքների, Խարդախության կամ Հակամրցակցային գործելակերպերի բացառումը

Վարկառուն պարտավորվում է՝

i) ապահովել, որ Ծրագրի իրականացման համար օգտագործվող ֆինանսական միջոցները՝ բացառությամբ պետական ծագման ֆինանսական միջոցների, չունենան ապօրինի ծագում,

ii) ապահովել, որ Ծրագիրը չառաջացնի Կոռուպցիոն բնույթի որեւէ արարք, Խարդախություն կամ Հակամրցակցային գործելակերպ,

iii) Կոռուպցիոն բնույթի արարքների, Խարդախության կամ Հակամրցակցային գործելակերպի մասին տեղեկանալու կամ կասկածելու դեպքում անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին,

iv) վերոնշյալ (iii) կետում նշված դեպքում կամ Վարկատուի խնդրանքով, եթե Վարկառուն կասկածում է, որ տեղի են ունեցել (iii) կետում նշված գործողությունները, կամ տեղ են գտել նշված գործելակերպերը, ձեռնարկել անհրաժեշտ բոլոր գործողությունները՝ իրավիճակը շտկելու համար Վարկատուի համար ընդունելի ձեւով եւ Վարկատուի կողմից սահմանված ժամկետում, եւ

v) Վարկատուին անհապաղ ծանուցել այնպիսի տեղեկություն ունենալու դեպքում, որը թույլ է տալիս նրան կասկածել Ծրագրի իրականացման համար օգտագործված ֆինանսական միջոցների Ապօրինի ծագման մասին:

11.11 Տեսանելիությունը եւ հաղորդակցությունը

Վարկառուն իրականացնում է Ծրագրի իրականացման հետ կապված տեսանելիության եւ հաղորդակցության գործողությունները՝ համաձայն Տեսանելիության եւ հաղորդակցության ուղեցույցի պայմանների, եւ ընդունում է, որ ամբողջությամբ կարդացել եւ հասկացել է վերոնշյալ ուղեցույցը:

Տեսանելիության եւ հաղորդակցության ուղեցույցի համաձայն՝ Ծրագրի վրա տարածվում են հաղորդակցության եւ տեսանելիության 1-ին մակարդակի պարտավորությունները:

12. **ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆՉՈՒԹՅԱՄԲ ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Սույն 12-րդ կետում (*Տեղեկատվության առնչությամբ հանձնառությունները*) նշված հանձնառություններն ուժի մեջ են մտնում Ստորագրման ամսաթվին եւ ուժի մեջ են մնում ու գործում այնքան ժամանակ, քանի դեռ Համաձայնագրի շրջանակներում վճարման ենթակա բոլոր գումարները չեն վճարվել:

12.1 Ֆինանսական տեղեկությունները

Վարկառուն Վարկատուին է տրամադրում այնպիսի տեղեկություն, որը Վարկատուն կարող է ողջամտության սահմաններում պահանջել՝ կապված Վարկառուի արտաքին եւ ներպետական պարտքերի, ինչպես նաեւ երաշխավորված վարկի կարգավիճակի հետ:

12.2 Ծրագրի իրականացումը

Վարկատուի խնդրանքով Վարկառուն անհապաղ նրան է տրամադրում Ծրագրի եւ Մշտադիտարկման աղյուսակի իրականացման հետ կապված ցանկացած տեղեկություն կամ լրացուցիչ փաստաթղթեր:

12.3 Մշտադիտարկումը

Վարկառուն նախքան առաջին մասհանումը Վարկատուին է տրամադրում

մշտադիտարկման նամակ՝ նկարագրելով քաղաքականության աղյուսակի ենթածրագիր 1-ի ներքո իրականացված գործողությունների իրականացման մասին՝ հղում կատարելով Վարկատուին և Համաֆինանսավորողին տրամադրված հավաստող փաստաթղթային ապացույցներին:

12.4 Համաֆինանսավորումը

Վարկառուն անհապաղ տեղեկացնում է Վարկատուին Համաֆինանսավորման մասով չեղարկման (ամբողջությամբ կամ մասամբ) կամ կանխավճարի մասին:

12.5 Լրացուցիչ տեղեկությունները

Վարկառուն Վարկատուին տրամադրում է՝

ա) այնպիսի իրադարձության կամ հանգամանքի մանրամասները, որը համարվում է կամ կարող է համարվել Պարտավորությունների չկատարման դեպք կամ կարող է ունենալ էական բացասական ազդեցություն, ինչպես նաև տեղեկություններ՝ այդ դեպքի բնույթի եւ այն կարգավորելու համար ձեռնարկված կամ ձեռնարկվելիք բոլոր գործողությունների վերաբերյալ (առկայության դեպքում)՝ դրանց մասին տեղեկանալուց անմիջապես հետո,

բ) այնպիսի որոշման կամ իրադարձության մասին անմիջապես փոխանցվող մանրամասներ, որոնք կարող են ազդել Ծրագրի կազմակերպման, ավարտի կամ գործողության վրա:

13. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՉԿԱՏԱՐՄԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

13.1 Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը

Սույն 13.1 կետով (*Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը*) սահմանված յուրաքանչյուր դեպք կամ հանգամանք համարվում է Պարտավորությունների չկատարման դեպք:

ա) **Վճարման պարտավորությունը չկատարելը**

Վարկառուն վճարման օրը չի վճարում իր կողմից սույն Համաձայնագրով նախատեսված սույն Համաձայնագրով սահմանված կարգով վճարման ենթակա գումարը: Այնուամենայնիվ, չհակասելով 4.3 կետին (*Ժամկետանց վճարման եւ պարտավորությունների չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոսը*)՝ «ա» կետի համաձայն Պարտավորությունների չկատարման դեպք տեղի չի ունենա, եթե այդպիսի վճարումը ամբողջությամբ կատարվի Վարկառուի կողմից վճարման օրվանից հինգ (5) Բանկային օրվա ընթացքում:

բ) Հանձնառությունները եւ պարտավորությունները

Վարկառուն չի բավարարում Համաձայնագրի որեւէ պայման, այդ թվում՝ առանց սահմանափակումների 11-րդ կետով (*Հանձնառությունները*) եւ 12-րդ կետով (*Տեղեկատվության առնչությամբ հանձնառությունները*) ստանձնած որեւէ հանձնառություն:

Բացառությամբ 11.4 կետի (*Բնապահպանական եւ սոցիալական պարասխանավորությունը*), ինչպես նաեւ 11.9 (*Ծրագրի իրականացումը*) եւ 11.10 կետերի (*Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքների, Խարդախության կամ Հակամրցակցային գործելակերպերի բացառումը*) համաձայն տրված հանձնառությունների, որոնց մասով արտոնյալ ժամկետ չի թույլատրվում, սույն կետի համաձայն Պարտավորությունների չկատարման դեպք տեղի չի ունենա, եթե պարտավորությունները կարող են կատարվել եւ կատարվում են հինգ (5) Բանկային օրվա ընթացքում՝ սկսած այն օրվանից, երբ Ա) Վարկատուն Վարկառուին չկատարման մասին ծանուցում է ուղարկում, եւ Բ) Վարկառուն տեղեկանում է խախտման մասին, կամ Վարկատուի կողմից որոշված ժամկետներում՝ 11.10 կետի (*Ֆինանսական միջոցների ծագումը, Կոռուպցիոն բնույթի արարքների, Խարդախության կամ Հակամրցակցային գործելակերպերի բացառումը*) (iv) ենթակետում նշված դեպքում:

գ) Կեղծ հայտարարությունները

Վարկառուի կողմից սույն Համաձայնագրում, այդ թվում՝ 10-րդ կետում

(Հայտարարությունները եւ երաշխիքները), կամ Վարկառուի կողմից կամ անունից սույն Համաձայնագրի համաձայն կամ դրա առնչությամբ տրամադրված որեւէ փաստաթղթում կատարված հայտարարությունները կամ երաշխիքները կեղծ են կամ ապակողմնորոշող կատարման պահին կամ այն պահին, երբ համարվում են կատարված:

դ) **Պարտավորությունների խաչաձեւ չկատարում**

i) Համաձայն (ii) կետի՝ Վարկառուի Ֆինանսական պարտքը չի վճարվում վճարման օրը, կամ եթե կիրառելի է՝ արտոնյալ ժամկետում, որը տրամադրվում է համապատասխան փաստաթղթերի համաձայն:

ii) Համաձայն (iii) կետի՝ պարտատերը չեղյալ է հայտարարել կամ կասեցրել է Վարկառուի նկատմամբ իր պարտավորությունը Ֆինանսական պարտքի պատճառով, կամ նախքան Ֆինանսական պարտքի մարման նշված ժամկետը այն հայտարարել է վճարման ենթակա, կամ պահանջել է Ֆինանսական պարտքի մասով լրիվ ծավալով կանխավճար՝ յուրաքանչյուր դեպքում, համապատասխան փաստաթղթերի համաձայն, պարտավորությունների չկատարման կամ նմանատիպ ազդեցություն (ինչպես էլ նկարագրված լինի) ունեցող որեւէ դրույթի չկատարման արդյունքում:

iii) Սույն 13.1 կետի «դ» ենթակետի համաձայն Պարտավորությունների չկատարման որեւէ դեպք տեղի չի ունենա, եթե վերոշարադրյալ (i) եւ (ii) կետերի շրջանակներում Ֆինանսական պարտքի համապատասխան գումարը կամ Ֆինանսական պարտքի մասով պարտավորությունը չգերազանցի տասը միլիոն եվրոն (10 000 000 ԵՎՐՈ) (կամ որեւէ այլ արժույթով (արժույթներով) դրա համարժեք գումարը):

ե) **Անօրինականությունը**

Վարկառուի կողմից սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր պարտավորությունները կատարելն անօրինական է կամ դառնում է անօրինական:

զ) **Էական բացասական փոփոխությունը**

Տեղի է ունենում կամ ամենայն հավանականությամբ, տեղի կունենա որեւէ իրադարձություն (այդ թվում՝ Վարկառուի երկրում քաղաքական իրավիճակի փոփոխություն) կամ միջոցառում, որը, ըստ Վարկատուի, ամենայն հավանականությամբ, կունենա էական բացասական ազդեցություն:

է) Ծրագրից դուրս գալը կամ Ծրագրի կասեցումը

Տեղի է ունենում նշվածներից որեւէ մեկը՝

- i) Վարկառուն դուրս է գալիս Ծրագրից,
- ii) Ծրագրի իրականացումը կասեցվում կամ հետաձգվում է Վարկառուի կողմից ավելի քան վեց (6) ամիս ժամկետով, կամ

ը) Թույլտվությունները

Վարկառուին սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր որեւէ պարտավորություն կամ դրանց հետ համապատասխանություն ապահովելու համար անհրաժեշտ կամ Ծրագրի բնականոն ընթացքում պահանջվող որեւէ Թույլտվություն՝ ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով Վավերացումով, ձեռք չի բերվել սահմանված ժամկետում կամ չեղարկվել է կամ անվավեր է դարձել կամ այլ կերպ դադարել է լիարժեք ուժի կամ գործողության մեջ լինել:

թ) էական բացասական ազդեցություն ունեցող վճիռները, ակտերը կամ որոշումները

Ընդունվում է կամ հնարավոր է՝ ընդունվի Վարկառուին վերաբերող որեւէ վճիռ կամ արբիտրաժային վճիռ կամ որեւէ դատական կամ վարչական որոշում, որն ըստ Վարկատուի, ամենայն հավանականությամբ, կարող է ունենալ էական բացասական ազդեցություն:

ժ) Ազատ փոխարկելիության եւ ազատ փոխանցման կասեցումը

Վտանգվում է Վարկառուի կողմից սույն Համաձայնագրով վճարման ենթակա գումարների կամ Վարկատուի կողմից Վարկառուին կամ Վարկառուի իրավասության ներքո գտնվող այլ վարկառուի տրամադրվող որեւէ վարկային

միջոցի ազատ փոխարկելիությունը եւ (կամ) ազատ փոխանցումը:

13.2 Վարկի անհապաղ մարումը

Պարտավորությունների չկատարման դեպք տեղի ունենալուց հետո եւ ցանկացած ժամանակ Վարկատուն կարող է, առանց որեւէ պաշտոնական պահանջ ներկայացնելու կամ որեւէ դատական կամ արտադատական վարույթ սկսելու, Վարկառուին գրավոր ծանուցելու միջոցով՝

ա) չեղարկել Վարկային սահմանաչափի մնացորդը, եւ (կամ)

բ) հայտարարել, որ վարկային միջոցներն ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը ցանկացած հաշվեգրված կամ վճարման ենթակա տոկոսի հետ միասին, ինչպես նաեւ սույն Համաձայնագրով վճարման ենթակա բոլոր մյուս գումարները ենթակա են անհապաղ վճարման:

Չհակասելով վերոշարադրյալին՝ այն դեպքում, երբ տեղի է ունենում 13.1 (Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը) կետով սահմանված՝ Պարտավորությունների չկատարման որեւէ դեպք, Վարկատուն իրավունք է վերապահում Վարկառուին գրավոր ծանուցելու միջոցով՝ i) կասեցնելու կամ հետաձգելու Վարկային միջոցների շրջանակներում որեւէ Մասհանում, եւ (կամ) ii) կասեցնելու հնարավոր որեւէ այլ ֆինանսական առաջարկի հետ կապված ցանկացած համաձայնագրի վերջնականացումը, որի մասին Վարկատուն ծանուցել է Վարկառուին, եւ (կամ) կասեցնելու կամ հետաձգելու Վարկառուի եւ Վարկատուի միջեւ կնքված որեւէ վարկային համաձայնագրի ցանկացած մասհանում:

Եթե Համաֆինանսավորողի կողմից այդ Համաֆինանսավորողի եւ Վարկառուի մեջ համաձայնության հիման վրա հետաձգվել կամ կասեցվել է որեւէ մասհանում, ապա Վարկատուն իրավունք է վերապահում հետաձգելու կամ կասեցնելու Վարկային միջոցների շրջանակներում ցանկացած Մասհանում՝ Վարկառուին գրավոր ծանուցելու միջոցով:

13.3 Պարտավորությունների չկատարման դեպքի մասին ծանուցումը

Վարկառուն, տեղեկանալով որեւէ դեպքի մասին, որը Պարտավորությունների չկատարման դեպք է կամ կարող է լինել Պարտավորությունների չկատարման դեպք, 12.5 կետին (Լրացուցիչ տեղեկությունները) համապատասխան անհապաղ ծանուցում է Վարկատուին եւ տեղեկացնում է այն բոլոր միջոցների մասին, որոնք Վարկառուն նախատեսել է այն կարգավորելու համար:

14. ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

14.1 Վճարումները

Սույն Համաձայնագրի շրջանակներում Վարկատուի կողմից ստացված բոլոր վճարումները կիրառվում են ծախսերի, վճարների, տոկոսների, մայր գումարների կամ սույն Համաձայնագրով նախատեսված՝ վճարման ենթակա ցանկացած այլ գումարի վճարման նկատմամբ՝ հետեւյալ հաջորդականությամբ.

- 1) չնախատեսված ծախսեր եւ ծախքեր,
- 2) վճարներ,
- 3) ժամկետանց վճարման տոկոս եւ չկատարման դեպքում հաշվարկվող տոկոս,
- 4) հաշվեգրված տոկոս,
- 5) մայր գումարի մարում:

Վարկառուի կողմից ստացված ցանկացած վճարում առաջին հերթին կիրառվում է Վարկային միջոցների շրջանակներում վճարման ենթակա գումարներում կամ դրանց նկատմամբ կամ Վարկատուի կողմից Վարկառուին տրամադրված այլ վարկերի շրջանակներում, եթե Վարկատուի շահերից բխում է այդ գումարները կիրառել այդպիսի այլ վարկերի նկատմամբ՝ վերոնշյալ հաջորդականությամբ:

Վարկատուն յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվից ամենաուշը տաս (10) աշխատանքային օր առաջ Վարկառուին է ուղարկում վճարման մասին տեղեկատվական ծանուցում, սակայն Վարկատուի կողմից վճարման վերաբերյալ նման ծանուցումը չտրամադրելը Վարկառուին չի ազատում կատարելու վճարման իր

պարտավորությունը:

14.2 Հաշվանցումը

Առանց Վարկառուի նախնական համաձայնության՝ Վարկատուն կարող է ցանկացած ժամանակ հաշվանցել Վարկառուի կողմից վճարման ենթակա պարտավորությունները Վարկառուի անունից Վարկատուի կողմից տիրապետվող գումարների դիմաց կամ Վարկատուի կողմից Վարկառուին վճարման ենթակա որեւէ պարտավորություն: Եթե պարտավորությունները տարբեր արժույթներով են, ապա հաշվանցման նպատակով Վարկատուն կարող է ցանկացած պարտավորություն փոխարկել գերիշխող արժույթի փոխարժեքով:

Սույն Համաձայնագրով Վարկառուի կողմից կատարված բոլոր վճարումները հաշվարկվում եւ կատարվում են առանց հաշվանցման: Վարկառուին արգելվում է որեւէ հաշվանցում կատարել:

14.3 Բանկային օրերը

Չհակասելով Տոկոսների հաշվարկման ժամանակահատվածի հաշվարկին, որն անփոփոխ է մնում, այն դեպքում, երբ վճարումը պետք է կատարվի որեւէ ոչ Բանկային օր, այդ վճարման կատարման օր է համարվում հաջորդ Բանկային օրը, եթե հաջորդ Բանկային օրն օրացուցային նույն ամսվա օր է, կամ նախորդ Բանկային օրը, եթե հաջորդ Բանկային օրն օրացուցային նույն ամսվա օր չէ:

14.4 Վճարման արժույթը

Սույն Համաձայնագրով վճարման ենթակա յուրաքանչյուր գումարի արժույթը Եվրոն է՝ բացառությամբ 14.6 կետով (Վճարման վայրը) նախատեսված դեպքերի:

14.5 Տոկոսների հաշվարկման բազան

Սույն Համաձայնագրով հաշվեգրված ցանկացած տոկոս, վճար կամ ծախս կհաշվարկվի անցած օրերի փաստացի թվի եւ տարին երեք հարյուր վաթսուն (360) օրվա հիման վրա՝ եվրոպական միջբանկային շուկայի գործելակերպին

համապատասխան:

14.6 Վճարման վայրը

ա) Վարկատուի կողմից Վարկային միջոցների շրջանակներում Վարկառուին փոխանցված ցանկացած ֆինանսական միջոց կվճարվի Վարկառուի կողմից հատուկ այդ նպատակով նշված բանկային հաշվին՝ պայմանով, որ Վարկատուն ընտրված բանկի մասով տվել է իր նախնական համաձայնությունը:

բ) Վարկառուի կողմից Վարկատուին կատարվող ցանկացած վճար վճարվում է վճարման ենթակա ամսաթվին՝ մինչև ժամը 11:00-ն (Փարիզի ժամանակով), հետեյալ բանկային հաշվին՝

RIB կոդ՝ 30001 00064 00000040235 03

IBAN կոդ՝ FR76 3000 1000 6400 0000 4023 503

Ֆրանսիայի բանկ SWIFT կոդ (BIC)՝ BDFEFRPPCCT

որը բացվել է Վարկատուի կողմից Փարիզում՝ Ֆրանսիայի բանկում (գլխամասային գրասենյակ/հիմնական մասնաճյուղ), կամ Վարկատուի կողմից Վարկառուին ծանուցված ցանկացած այլ հաշվի:

գ) Վարկառուն Վարկատուին գումարների փոխանցման համար պատասխանատու բանկից պահանջում է դրամական փոխանցման վերաբերյալ ցանկացած հաղորդագրության մեջ համապարփակ ձեռով եւ ստորեւ սահմանված կարգով (վերնագրի թվերը վկայակոչում են SWIFT MT 202 եւ 103 արձանագրությունները) տրամադրել հետեյալ տեղեկությունները.

- Պրինցիպալը՝ անունը, հասցեն, բանկային հաշվեհամարը (դաշտ 50)
- Պրինցիպալի բանկը՝ անվանումը եւ հասցեն (դաշտ 52)
- Հղում՝ Վարկառուի անունը, Ծրագրի անվանումը, Համաձայնագրի ելքի համարը (դաշտ 70):

դ) Վարկառուի կողմից կատարված բոլոր վճարումները պետք է

համապատասխանեն սույն 14.6 կետին (Վճարման վայրը)՝ վճարման համապատասխան պարտավորությունն ամբողջությամբ կատարված համարելու համար:

14.7 Վճարային համակարգերի խափանումը

Եթե Վարկատուն որոշի (իր հայեցողությամբ), որ տեղի է ունեցել Վճարային համակարգերի խափանման դեպք, կամ Վարկառուն ծանուցի Վարկատուին, որ տեղի է ունեցել Վճարային համակարգերի խափանում, ապա Վարկատուն՝

ա) կարող է, եւ Վարկառուի կողմից նման պահանջ ներկայացվելու դեպքում, քննարկումներ կազմակերպել Վարկառուի հետ՝ նպատակ ունենալով համաձայնեցնել Վարկային միջոցների օգտագործման եւ տրամադրման առնչությամբ ցանկացած փոփոխություն, որը Վարկատուն կարող է անհրաժեշտ համարել տվյալ հանգամանքներում.

բ) պարտավոր չէ Վարկառուի հետ քննարկումներ կազմակերպել վերոնշյալ «ա» պարբերության մեջ նշված որեւէ փոփոխության առնչությամբ, եթե նրա կարծիքով դա գործնականում հնարավոր չէ կազմակերպել տվյալ հանգամանքներում, եւ ցանկացած դեպքում, եթե չունի այդպիսի փոփոխություններին համաձայնելու պարտավորություն, եւ

գ) պատասխանատվություն չի կրում որեւէ ծախսի, կորստի կամ պարտավորության համար, որն առաջանում է սույն 14.7 կետի (Վճարային համակարգերի խափանումը) համաձայն իր կողմից գործողությունների ձեռնարկման կամ չձեռնարկման հետեւանքով:

15. **ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

15.1 Լեզուն

Սույն Համաձայնագրի լեզուն անգլերենն է: Եթե սույն Համաձայնագիրը թարգմանվում է մեկ այլ լեզվով, ապա հակասող մեկնաբանությունների կամ

Կողմերի միջև վեճի դեպքում գերակայում է անգլերեն տարբերակը:

Սույն Համաձայնագրի համաձայն կամ դրա առնչությամբ կատարվող բոլոր ծանուցումները կամ տրամադրվող փաստաթղթերը պետք է լինեն անգլերեն:

Վարկատուն կարող է պահանջել, որ սույն Համաձայնագրի համաձայն կամ դրա առնչությամբ կատարվող ծանուցումը կամ տրամադրվող փաստաթուղթը, որն անգլերեն չէ, ուղեկցվի անգլերեն թարգմանությամբ, որի դեպքում գերակայում է անգլերեն թարգմանությունը, եթե այդ փաստաթուղթը որեւէ ընկերության կանոնադրական փաստաթուղթ, իրավական տեքստ կամ պաշտոնական այլ փաստաթուղթ չէ:

15.2 Հավաստումներն ու որոշումները

Սույն Համաձայնագրից բխող կամ դրա առնչությամբ որեւէ դատավարության ընթացքում կամ արբիտրաժային վարույթում Վարկատուի կողմից վարվող հաշիվներին արված մուտքերը դրանց առնչվող հարցերի *prima facie* (առերեսույթ) ապացույցն են:

Վարկատուի կողմից սույն Համաձայնագրով նախատեսված տոկոսադրույքի կամ գումարի մասին ցանկացած հավաստում կամ որոշում ակնհայտ սխալի բացակայության դեպքում կլինի այն հարցերի առնչությամբ վերջնական ապացույցը, որին այն վերաբերում է:

15.3 Մասնակի անվավերությունը

Եթե ցանկացած ժամանակ սույն Համաձայնագրի որեւէ պայման անօրինական է, անվավեր կամ ենթակա չէ կատարման կամ դառնում է այդպիսին, ապա դա որեւէ ազդեցություն չի ունենա սույն Համաձայնագրի մյուս դրույթների վավերության, օրինականության կամ կատարման ենթակա լինելու վրա կամ չի խաթարի դրանք:

15.4 Իրավունքից հրաժարվելու բացառումը

Վարկատուի կողմից Համաձայնագրով նախատեսված ցանկացած իրավունք չիրականացնելը կամ դրա իրականացումն ուշացնելը չի համարվում այդ

իրավունքից հրաժարում:

Իրավունքի մասնակի իրականացումը չի խոչընդոտում այդ իրավունքի հետագա իրականացումը կամ կիրառելի օրենքով նախատեսված ցանկացած այլ իրավունքի կամ իրավական պաշտպանության միջոցի իրականացումը:

Սույն Համաձայնագրով նախատեսված՝ Վարկատուի իրավունքներն ու իրավական պաշտպանության միջոցները կուտակային են եւ չեն բացառում կիրառելի օրենքով նախատեսված որեւէ այլ իրավունք կամ պաշտպանության միջոց:

15.5 Զիջումը

Վարկառուն չի կարող որեւէ ձեւով զիջել կամ փոխանցել սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր բոլոր իրավունքներն ու պարտավորությունները կամ դրանցից որեւէ մեկը՝ առանց Վարկատուի նախնական գրավոր համաձայնության:

Վարկատուն կարող է սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր ցանկացած իրավունք կամ պարտավորություն զիջել կամ փոխանցել որեւէ այլ երրորդ կողմի եւ կարող է կնքել դրա հետ կապված ցանկացած ենթամասնակցության համաձայնագիր:

15.6 Իրավաբանական ուժը

Կից ներկայացվող հավելվածները եւ ներածական դրույթները սույն Համաձայնագրի մաս են կազմում եւ ունեն նույն իրավաբանական ուժը:

15.7 Ամբողջական համաձայնագիրը

Ստորագրման ամսաթվի դրությամբ սույն Համաձայնագրով ներկայացվում է Կողմերի միջեւ ձեռք բերված ամբողջական համաձայնությունը դրանում ամրագրված հարցերի վերաբերյալ, եւ դրանով չեղյալ են ճանաչվում եւ փոխարինվում բոլոր նախկին փաստաթղթերը, համաձայնագրերը կամ մեկնաբանությունները, որոնք կարող են փոխանակված կամ փոխանցված լինել սույն Համաձայնագրի հետ կապված բանակցությունների շրջանակներում:

15.8 Փոփոխությունները

Սույն Համաձայնագրում որել է փոփոխություն չի կարող կատարվել, եթե Կողմերի միջև հստակ գրավոր համաձայնություն ձեռք չի բերվել:

Ցանկացած փոփոխություն, որը չի առաջացնի որևէ էական փոփոխություն Կողմերի պարտավորություններում, կարող է կատարվել գրավոր փոխադարձ համաձայնությամբ և այն ուժի մեջ կմտնի երկու Կողմերի ստորագրման ամսաթվին՝ առանց հետագա վավերացում պահանջելու:

15.9 Գաղտնիությունը. Տեղեկությունների բացահայտումը

ա) Յուրաքանչյուր Կողմ առանց մյուս Կողմի նախնական համաձայնության չի բացահայտում սույն Համաձայնագրի բովանդակությունը որել է երրորդ կողմի, բացառությամբ՝

i) իր աուդիտորների, փորձագետների, վարկանիշային գործակալությունների, իրավախորհրդատուների կամ վերահսկիչ մարմինների, և

ii) ցանկացած այն անձի, որի նկատմամբ նման բացահայտող Կողմը ցանկացած կիրառելի օրենքով, կանոնակարգով կամ դատական վճռով ունի բացահայտման պարտավորություն:

բ) Ի լրումն Վարկատուն կարող է բացահայտել Ծրագրին առնչվող ցանկացած տեղեկություն կամ փաստաթուղթ՝ i) որել է անձի կամ մարմնի, որին Վարկատուն կարող է զիջել կամ փոխանցել սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր բոլոր իրավունքները կամ պարտավորությունները կամ դրանց մի մասը, եւ ii) որել է անձի կամ մարմնի՝ պաշտպանության որել է միջոց ձեռնարկելու կամ Համաձայնագրով Վարկատուի իրավունքները պահպանելու նպատակով, և (iii) Համաֆինանսավորողին:

գ) Ավելին, Վարկառուն սույնով հստակորեն լիազորում է Վարկատուին՝

i) փոխանակել Ֆրանսիայի Հանրապետության հետ՝ ֆրանսիական կառավարության կայքում հրապարակման համար՝ Միջազգային օժանդակության թափանցիկության նախաձեռնության ցանկացած պահանջով, եւ

ii) հրապարակել Վարկատուի կայքում՝

Ծրագրի եւ դրա ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկություններ, ինչպես թվարկված է 6-րդ հավելվածում (Տեղեկություններ, որոնք կարող են հրապարակվել Ֆրանսիայի կառավարության կայքում եւ Վարկատուի կայքում):

15.10 Վաղեմության ժամկետը

Սույն Համաձայնագրի շրջանակներում ցանկացած պահանջի վաղեմության ժամկետը տասը (10) տարի է՝ բացառությամբ սույն Համաձայնագրով վճարման ենթակա տոկոսների առնչությամբ ցանկացած պահանջի:

15.11 Դժվարությունները

Կողմերից յուրաքանչյուրը սույնով ընդունում է, որ Ֆրանսիայի քաղաքացիական օրենսգրքի 1195-րդ հոդվածի դրույթները չեն կիրառվում իր նկատմամբ՝ կապված Համաձայնագրով նախատեսված իր պարտավորությունների հետ, եւ նա իրավունք չունի որեւէ պահանջ ներկայացնելու Ֆրանսիայի քաղաքացիական օրենսգրքի 1195-րդ հոդվածի համաձայն:

16. ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

16.1 Գրավոր ծանուցումները եւ հասցեները

Ցանկացած ծանուցում, հարցում կամ այլ հաղորդագրություն, որը պետք է տրվի կամ ուղարկվի սույն Համաձայնագրի համաձայն կամ դրա առնչությամբ, պետք է տրվի կամ ուղարկվի գրավոր, եթե այլ բան նախատեսված չէ, եւ կարող է տրվել կամ ուղարկվել ֆաքսով կամ նամակով, որը փոստային բաժանմունքն ուղարկել է համապատասխան Կողմի ստորեւ նշված հասցեին եւ համարին՝

Վարկառուի դեպքում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հասցե Երեւան, 0010, Մելիք-Աղամյան 1

Հեռախոս +374 11 800 333

Հասցեատեր Միջազգային համագործակցության վարչության պետ
Պետական պարտքի կառավարման վարչության հաշվառման և
սպասարկման բաժնի պետ

Վարկատուի դեպքում

ՁՖԳ - ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Հասցե 34 I. ՎՐԱՍՏԱՆ, Թբիլիսի, 8- 0179, Ճավճավաձե փողոց՝ BC «Pixel» FI

Հասցեատեր Հարավային Կովկասի ՁՖԳ-ի տարածաշրջանային
ներկայացուցչական գրասենյակի տնօրեն

Պատճենը

ՁՖԳ - ՓԱՐԻՉԻ ԳԼԽԱՄԱՍԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Հասցե Ֆրանսիա, 75598 Փարիզ Cedex 12, Ռոլան Բարթ 5 փողոց

Հեռախոս + 33 1 53 44 31 31

Ֆաքսիմիլ + 33 1 44 87 39 65

Հասցեատեր ՁՖԳ Արեւելյան Եվրոպայի, Միջին Արեւելքի եւ Ասիայի
ստորաբաժանման տնօրեն

կամ նմանատիպ այլ հասցե, ֆաքսի համար, բաժին կամ
պաշտոնատար անձ, որի մասին Կողմերից մեկը ծանուցում է մյուս
Կողմին:

16.2 Հանձնումը

Ցանկացած ծանուցում, հարցում կամ հաղորդագրություն, որը մի Կողմի
կողմից ուղարկվել է մյուս Կողմին սույն Համաձայնագրի առնչությամբ, ուժի մեջ է
միայն՝

ա) եթե ստացվել է ընթեռնելի ձեւով՝ ֆաքսի դեպքում, եւ

բ) եթե հանձնվել է ճիշտ հասցեով՝ փոստային բաժանմունքի միջոցով
ուղարկված նամակի դեպքում,

եւ այն դեպքում, երբ կոնկրետ անձը կամ բաժինը նշված է որպես 16.1 կետով

(Գրավոր ծանուցումները եւ հասցեները) նախատեսված հասցեի մանրամասների մաս, եթե այդպիսի ծանուցումը, հարցումը կամ հաղորդագրությունը հասցեագրվել է այդ անձին կամ բաժնին:

16.3 Էլեկտրոնային հաղորդագրությունները

ա) Սույն Համաձայնագրի համաձայն կամ դրա առնչությամբ մի անձի կողմից մյուսին ուղարկվող ցանկացած հաղորդագրություն կարող է կատարվել էլեկտրոնային փոստով կամ այլ էլեկտրոնային եղանակով, եթե Կողմերը՝

i) համաձայնում են, որ եթե եւ քանի դեռ այլ ծանուցում չի ստացվել, դա լինելու է հաղորդակցության ընդունված ձեւաչափ,

ii) միմյանց գրավոր ծանուցում են իրենց էլեկտրոնային փոստի հասցեների եւ (կամ) ցանկացած այլ տեղեկության մասին, որը պահանջվում է այդ եղանակով տեղեկություններ ուղարկելն ու ստանալը հնարավոր դարձնելու համար, եւ

iii) միմյանց ծանուցում են իրենց հասցեի կամ իրենց կողմից տրամադրված ցանկացած այլ տեղեկության որեւէ փոփոխության մասին:

բ) Կողմերի միջեւ ուղարկվող ցանկացած էլեկտրոնային հաղորդագրությունն ուժի մեջ է միայն ընթեռնելի ձեւով այն փաստացիորեն ստանալու դեպքում:

17. ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ, ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՍՑԵԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

17.1 Կարգավորող իրավունքը

Սույն Համաձայնագիրը կարգավորվում է Ֆրանսիայի իրավունքով:

17.2 Արբիտրաժը

Սույն Համաձայնագրից բխող կամ դրա հետ կապված ցանկացած վեճ քննարկվում է վերջնականապես լուծվում է արբիտրաժի միջոցով՝ արբիտրաժային վարույթի մեկնարկի օրվա դրությամբ կիրառելի՝ Առեւտրի միջազգային պալատի հաշտեցման եւ արբիտրաժային կանոնների համաձայն, այդ Կանոններին համապատասխան նշանակված մեկ կամ մի քանի արբիտրների կողմից:

Արբիտրաժի վայրը Փարիզն է, իսկ արբիտրաժի լեզուն՝ անգլերենը:

Սույն արբիտրաժային դրույթը լիարժեք ուժի է գործողության մեջ կմնա, եթե սույն Համաձայնագիրն ուժը կորցրած ճանաչվի կամ դադարեցվի կամ չեղարկվի, ինչպես նաեւ սույն Համաձայնագրի գործողության ավարտից հետո: Կողմերի՝ սույն Համաձայնագրով նախատեսված պայմանագրային պարտավորությունները չեն կասեցվում, եթե Կողմերից մեկը դատական վարույթ է հարուցում մյուս Կողմի դեմ:

Կողմերը հստակորեն համաձայնում են, որ ստորագրելով սույն Համաձայնագիրը՝ Վարկառուն անդառնալիորեն հրաժարվում է անձեռնմխելիության բոլոր իրավունքներից՝ կապված իրավագործության կամ կատարման հետ, որոնց վրա նա այլ կերպ կարող էր հիմնվել:

17.3 Դատական փաստաթղթի հանձնումը

Չհակասելով որեւէ կիրառելի օրենքի՝ վերոնշյալ որեւէ գործողության կամ վարույթի հետ կապված դատական եւ արտադատական փաստաթղթերի հանձնման նպատակով Վարկառուն դատական փաստաթղթերի հանձնման համար անփոփոխելիորեն ընտրում է սույն Համաձայնագրի կնքման ամսաթվի դրությամբ իր՝ 16-րդ կետով (Ծանուցումները) սահմանված իրավաբանական հասցեն, իսկ

Վարկատուն դատական փաստաթղթերի հանձնման համար ընտրում է 16-րդ կետով (Ծանուցումները) սահմանված «AFD SIEGE» հասցեն:

18. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

Սույն Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնում այն օրը, երբ Գործակալությունը Վարկառուից ստանում է Հավելված 4-ի (Նախապայմաններ), II մասի (բ) (iii) պարբերությունում նշված ծանուցումը եւ լիարժեք ուժի եւ գործողության մեջ է մնում այնքան ժամանակ մինչև Համաձայնագրի ներքո վճարման ենթակա բոլոր գումարները վճարվեն: Գործակալությունը տեղեկացնում է Վարկառուին սույն ծանուցումը ստանալու օրվա մասին:

Չհակասելով վերոշարադրյալին՝ 15.9 կետով (Գաղտնիությունը. Տեղեկությունների բացահայտումը) նախատեսված պարտավորությունները գործում են եւ լիարժեք ուժի եւ գործողության մեջ են մնում վերջին Վճարման ամսաթվից հետո հինգ (5) տարի ժամկետով:

Կատարված է երկու (2) բնօրինակից՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 17-ին Երեւանում:

ՎԱՐԿԱՌՈՒ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ի դեմս՝
Անունը՝ Պրն Տիգրան Խաչատրյան
Պաշտոնը՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարար

ՎԱՐԿԱՏՈՒ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Ի դեմս՝

Անունը՝ Պրն Սիրիլ Բելիե
Պաշտոնը՝ Արեւելյան Եվրոպայի, Միջին Արեւելքի եւ Ասիայի տնօրեն

Համատեղ ստորագրող անձ, Նորին գերագանցություն տկն Անն Լույո, Ֆրանսիայի դեսպան

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1Ա. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

<p>Կոռուպցիոն բնույթի արարք</p>	<p>նշանակում է ստորեւ նշվածներից որեւէ մեկը՝</p> <p>ա) պետական պաշտոնյային կամ ցանկացած իրավասության շրջանակներում մասնավոր հատվածի կազմակերպություն ղեկավարող կամ այնտեղ աշխատող որեւէ այլ անձի ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ցանկացած բնույթի ոչ պատշաճ առավելություն խոստանալու, առաջարկելու կամ տալու արարք՝ տվյալ անձի կամ մեկ այլ անձի կամ կազմակերպության համար, որպեսզի տվյալ անձը գործի կամ ձեռնպահ մնա գործելուց՝ ի խախտումն իր իրավական, պայմանագրային կամ մասնագիտական պարտավորությունների՝ նպատակ ունենալով ներգործություն ունենալ նրա սեփական կամ մեկ այլ անձի կամ կազմակերպության գործողությունների վրա, կամ</p> <p>բ) պետական պաշտոնյայի կամ ցանկացած իրավասության շրջանակներում մասնավոր հատվածի կազմակերպություն ղեկավարող կամ այնտեղ աշխատող որեւէ այլ անձի արարք, որով նա ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն միջնորդում կամ ընդունում է ցանկացած բնույթի ոչ պատշաճ առավելություն՝ տվյալ անձի կամ մեկ այլ անձի կամ կազմակերպության համար, որպեսզի տվյալ անձը գործի կամ ձեռնպահ մնա գործելուց՝ ի խախտումն իր իրավական, պայմանագրային կամ մասնագիտական պարտավորությունների՝ նպատակ ունենալով ներգործություն ունենալ նրա սեփական կամ մեկ այլ անձի կամ կազմակերպության գործողությունների վրա:</p>
<p>Համաձայնագիր</p>	<p>նշանակում է վարկ տրամադրելու մասին սույն Համաձայնագիրը, ներառյալ՝ դրա ներածական դրույթները, հավելվածները եւ կիրառելիության դեպքում դրանցում գրավոր կատարված ցանկացած փոփոխություն:</p>
<p>Հակամրցակցային գործելակերպեր</p>	<p>նշանակում է՝</p> <p>ա) ցանկացած համաձայնեցված կամ ենթադրվող գործողություն, որի նպատակը եւ (կամ) հետեւանքն է խոչընդոտել, սահմանափակել կամ խեղաթյուրել արդար մրցակցությունը շուկայում, այդ թվում՝ առանց սահմանափակման, երբ այն հակված է՝ i) շուկայի հասանելիությունը կամ այլ ընկերությունների կողմից մրցակցության ազատ իրականացումը սահմանափակելուն, ii) շուկաներում «ազատ խաղի» միջոցով գների սահմանումը կանխելուն՝ արհեստականորեն նպաստելով այդ գների աճին կամ նվազմանը, iii) ցանկացած արտադրություն, շուկա, ներդրում կամ տեխնիկական առաջընթաց սահմանափակելուն կամ վերահսկելուն, կամ iv) շուկաները կամ մատակարարման աղբյուրները բաժանելուն,</p> <p>բ) ընկերության կամ ընկերությունների խմբի կողմից գերիշխող դիրքի ցանկացած չարաշահում ներքին շուկայի</p>

	<p>շրջանակներում կամ դրա զգալի հատվածում, կամ</p> <p>գ) ցանկացած գնային հայտ կամ նվազեցված գին, որի նպատակը եւ (կամ) հետեւանքն է վերացնել շուկայից որեւէ ընկերություն կամ դրա որեւէ արտադրանք կամ կանխել ընկերության կամ դրա որեւէ արտադրանքի մուտքը շուկա:</p>
Թույլտվություն (թույլտվություններ)	<p>նշանակում է Լիազոր մարմնից ձեռք բերված կամ դրա կողմից տրամադրված ցանկացած թույլտվություն, համաձայնություն, հաստատում, որոշում, գործունեության իրավունք, լիցենզիա, արտոնություն, փաստաթղթավորում, նոտարական վավերացում կամ գրանցում կամ դրանց առնչությամբ ցանկացած բացառում՝ անկախ այն հանգամանքից՝ արդյոք դրանք տրամադրվել են ակտի միջոցով կամ համարվում են տրամադրված՝ սահմանված ժամկետում պատասխան չստանալու հիմքով, ինչպես նաեւ Վարկառուի պարտատերերի կողմից տրված ցանկացած հաստատում եւ համաձայնություն:</p>
Լիազոր մարմին (լիազոր մարմիններ)	<p>նշանակում է ցանկացած պետական կամ օրենքով սահմանված մարմին, վարչություն կամ պետական լիազորություն իրականացնող հանձնաժողով կամ ցանկացած վարչակազմ, դատարան, գործակալություն կամ պետություն կամ ցանկացած պետական, վարչական, հարկային կամ դատական մարմին:</p>
Վարկի տրամադրման ժամանակահատված	<p>նշանակում է Ստորագրման ամսաթվից (ներառյալ) մինչեւ Մասհանման վերջնաժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:</p>
Վարկային սահմանաչափի մնացորդ	<p>նշանակում է տվյալ ժամանակ 2.1 կետում (Վարկային միջոցները) նշված առավելագույն մայր գումարը՝ հանած՝</p> <p>i) Վարկառուի կողմից կատարված բոլոր Մասհանումների հանրագումարը.</p> <p>ii) ցանկացած ակնկալվող Մասհանման հայտով կատարման ենթակա ցանկացած Մասհանման գումար. եւ</p> <p>iii) Վարկային միջոցների՝ 8.3 կետի (Վարկառուի կողմից չեղարկումը) եւ (կամ) 8.4 կետի (Վարկատուի կողմից չեղարկումը) համաձայն չեղարկված ցանկացած մաս:</p>
Վարկառուի հաշիվ	<p>նշանակում է ՀՀ կենտրոնական բանկում Վարկառուի հաշիվ, որի մանրամասները կհստակեցվեն Վարկառուի կողմից Մասհանման Հայտում:</p>
Բանկային օր	<p>նշանակում է այն օրը (բացի շաբաթ կամ կիրակի օրերից), երբ Փարիզում բանկերը բաց են սովորական գործառնություններ իրականացնելու համար, եւ որը համարվում է TARGET օր այն դեպքում, երբ այդ օրվա դրությամբ պետք է կատարվի Մասհանում:</p>
Հաստատված	<p>ցանկացած պատճենի, լուսապատճենի կամ բնօրինակ փաստաթղթի այլ կրկնօրինակի համար նշանակում է պատշաճորեն լիազորված ցանկացած անձի հաստատում՝ բնօրինակ փաստաթղթի հետ տվյալ պատճենի,</p>

	լուսապատճենի կամ այլ կրկնօրինակի համապատասխանության վերաբերյալ:
Համաֆինանսավորող (Համաֆինանսավորողներ)	նշանակում է Ծրագրի հետեւյալ համաֆինանսավորողները. Ասիական զարգացման բանկ (ԱԶԲ)՝ նախատեսված հարյուր միլիոն դոլարի չափով (100,000,000 ԱՄՆ դոլար):
Համաֆինանսավորում	նշանակում է Ծրագրի համար Համաֆինանսավորողի կողմից տրամադրվող ֆինանսավորում:
Մասհանման վերջնաժամկետ	նշանակում է 2023 թվականի նոյեմբերի 17-ը, որից հետո Մասհանում այլևս չի կարող կատարվել:
Առաջին Մասհանման վերջնաժամկետ	նշանակում է 2023 թվականի ապրիլի 22-ը
Մասհանում	նշանակում է Վարկատուի կողմից Վարկառուին տրամադրված բոլոր Վարկային միջոցների կամ դրանց մի մասի մասհանում՝ 3-րդ կետով (Ֆինանսական միջոցների մասհանումը) սահմանված պայմանների համաձայն, կամ այդ Մասհանման չմարված մայր գումարը, որը ենթակա է վճարման տվյալ ժամանակ:
Մասհանման ամսաթիվ	նշանակում է ամսաթիվ, երբ Վարկատուի կողմից տրամադրվում է Մասհանումը:
Մասհանման ժամանակահատված	նշանակում է ժամանակահատված, որը մեկնարկում է առաջին Մասհանման ամսաթվից մինչև (ներառյալ) հետեւյալ ամսաթվերից առաջինը՝ i) ամսաթիվ, երբ Վարկային սահմանաչափի մնացորդը հավասար է զրոյի. ii) Մասհանման վերջնաժամկետ:
Մասհանման հայտ	նշանակում է ըստ էության 5Ա հավելվածում (Մասհանման հայտի ձեւը) սահմանված ձեւն ունեցող հայտ:
Էմբարգո	նշանակում է առեւտրային բնույթի ցանկացած սանկցիա, որի նպատակն է արգելել տվյալ ժամանակահատվածում երկիր մուտք գործող կամ այդ երկրից դուրս եկող այն մեկ կամ մի քանի ապրանքների, արտադրանքի կամ ծառայությունների ցանկացած ներմուծում եւ (կամ) ցանկացած արտահանում (մատակարարում, վաճառք կամ փոխանցում), որոնք հրապարակվում ու ժամանակ առ ժամանակ փոփոխության են ենթարկվում Միավորված ազգերի կազմակերպության, Եվրոպական միության կամ Ֆրանսիայի կողմից:
EURIBOR	նշանակում է Բրյուսելի ժամանակով ժամը 11:00-ին Տոկոսների հաշվարկման ժամանակահատվածի առաջին օրվանից երկու (2) Բանկային օր առաջ Փողի շուկաների Եվրոպական ինստիտուտի (ՓՇԵԻ) կամ որեւէ իրավահաջորդ կառավարչի կողմից սահմանված՝ տվյալ ժամանակահատվածին համապատասխան ժամանակահատվածում Եվրոյով արտահայտված ցանկացած ավանդի դեպքում Եվրոյի նկատմամբ կիրառվող միջբանկային դրույքաչափ:

Եվրո կամ EUR	նշանակում է Եվրոպական տնտեսական եւ արժույթային միության անդամ պետությունների, այդ թվում՝ Ֆրանսիայի միասնական արժույթ, որն օրինական վճարամիջոց է այդ անդամ պետություններում:
Պարտավորությունների չկատարման դեպք	նշանակում է 13.1 կետում (Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը) սահմանված որեւէ դեպք կամ հանգամանք:
Վարկային միջոցներ	նշանակում է սույն Համաձայնագրին համապատասխան՝ Վարկատուի կողմից 2.1 կետում (Վարկային միջոցները) սահմանված առավելագույն մայր գումարի չափով Վարկառուին տրամադրված վարկային միջոցներ:
Ֆինանսական պարտք	<p>նշանակում է ցանկացած ֆինանսական պարտք հետեւյալի համար եւ մասով.</p> <p>ա) կարճաժամկետ, միջնաժամկետ կամ երկարաժամկետ փոխառված ցանկացած դրամական միջոց.</p> <p>բ) պարտատոմսերի, մուրհակների, չապահովված պարտատոմսերի, փոխառության արժեթղթերի կամ ցանկացած համանման գործիքների թողարկմամբ ստացված ցանկացած գումար.</p> <p>գ) փոխառության առետրային հետեւանքներ առաջ բերող ցանկացած այլ գործարքի (այդ թվում՝ կատարման տարաժամկետմամբ առուվաճառքի պայմանագրի) արդյունքում ստացված ցանկացած ֆինանսական միջոց.</p> <p>դ) երաշխիքից, պարտատոմսից կամ որեւէ այլ գործիքից բխող վճարման ցանկացած հնարավոր պարտավորություն:</p>
Ֆինանսական պատժամիջոցների ցանկ	<p>նշանակում է այն անձանց, խմբերի կամ մարմինների ցանկ (ցանկեր), որոնց նկատմամբ Միավորված ազգերի կազմակերպության, Եվրոպական միության եւ Ֆրանսիայի կողմից կիրառվում են ֆինանսական պատժամիջոցներ:</p> <p>Ելնելով միայն տեղեկատվական եւ Վարկառուի համար հարմարավետության նկատառումներից՝ տրամադրվում են հետեւյալ հղումները կամ կայքերի հասցեները.</p> <p>Այն ցանկերի համար, որոնք վարում են Միավորված ազգերի կազմակերպությունը, Եվրոպական միությունը եւ Ֆրանսիան, կարելի է այցելել հետեւյալ կայքը.</p> <p>https://gels-avoirs.dgtresor.gouv.fr/List</p>
Ֆինանսավորման պլան	նշանակում է որպես 3-րդ հավելված (Ֆինանսավորման պլանը) կցված՝ Ծրագրի ֆինանսական պլանը:
Ֆիքսված կողմնորոշիչ դրույքաչափ	նշանակում է տարեկան երեք ամբողջ ութանասունյոթ տոկոս (3.87)%:
Խարդախություն	նշանակում է ցանկացած անազնիվ գործելակերպ (գործողություն կամ անգործություն), որը միտումնավոր կերպով նախատեսված է մյուսներին մոլորության մեջ գցելու, դրա հետեւանքով դիտավորյալ կերպով համապատասխան տարրեր թաքցնելու, իր համաձայնությանն անհավատարիմ մնալու կամ այն անվավեր դարձնելու, ցանկացած իրավական

	կամ նորմատիվ պահանջ շրջանցելու եւ (կամ) Վարկառուի կամ երրորդ կողմի ներքին կանոններն ու ընթացակարգերը խախտելու համար՝ անօրինական օգուտ ստանալու նպատակով:
Եվրոպական համայնքի ֆինանսական շահերի դեմ ուղղված խարդախություն	նշանակում է ցանկացած դիտավորյալ գործողություն կամ անգործություն, որի նպատակն է վնաս հասցնել Եվրոպական միության բյուջեին, եւ ներառում է հետեւյալը. i) կեղծ, ոչ ճշգրիտ կամ թերի հաշվետվություններ կամ փաստաթղթեր օգտագործելը կամ ներկայացնելը, ինչը հանգեցնում է ֆինանսական միջոցների յուրացման կամ անօրինական պահման կամ Եվրոպական միության ընդհանուր բյուջեի միջոցների ցանկացած այլ անօրինական նվազեցման, ii) տեղեկություններ չբացահայտելը՝ նույն հետեւանքների առաջացմամբ, եւ iii) այդ ֆինանսական միջոցները դրանք սկզբնապես տրամադրելու նպատակներից տարբեր այլ նպատակներով յուրացնելը:
Արտոնյալ ժամանակահատված	նշանակում է Ստորագրման ամսաթվից մինչեւ այդ ամսաթվից հետո վաթսուն (60) ամիս անց ընկած ամսաթիվը ներառող ժամանակահատված, որի ընթացքում Վարկային միջոցներով նախատեսված որեւէ հիմնական գումար մարման ենթակա չէ:
Ապօրինի ծագում	նշանակում է դրամական միջոցներ, որոնք ձեռք են բերվել՝ ա) ՖԱԹՖ 40 հանձնարարականների բառարանում «Իրավախախտումների սահմանված կարեգորհաներ»-ի ներքո նախատեսված որեւէ հիմնական իրավախախտում կատարելու միջոցով (https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf), բ) ցանկացած կոռուպցիոն բնույթի արարքի միջոցով, կամ գ) Եվրոպական համայնքի ֆինանսական շահերի դեմ ուղղված խարդախության միջոցով, եթե կամ երբ դա կիրառելի է:
Ինդեքսային դրույքաչափ	նշանակում է TEC 10 օրական ինդեքս՝ տասնամյա անփոփոխ մարման դրույքաչափ, որը ցուցադրվում է յուրաքանչյուր օր Տեղեկատու ֆինանսական հաստատության գնանշման համապատասխան էջում, կամ ցանկացած այլ ինդեքս, որը կարող է փոխարինել TEC 10 օրական ինդեքսին: Ստորագրման պահին 2022 թվականի նոյեմբերի 9-ի դրությամբ Ինդեքսային դրույքաչափը տարեկան երկու ամբողջ յոթանաստույնվեց տոկոս է (2.76 %):
Տոկոսների հաշվարկման ժամանակահատված (ժամանակահատվածներ)	նշանակում է Վճարման ամսաթվից (ներառյալ) մինչեւ հաջորդ Վճարման ամսաթիվը (բացառությամբ) ընկած յուրաքանչյուր ժամանակահատված: Վարկային միջոցներով իրականացվող յուրաքանչյուր Մասհանման դեպքում տոկոսների հաշվարկման առաջին ժամանակահատվածի մեկնարկը Մասհանման ամսաթիվն (ներառյալ) է, իսկ ավարտը՝ հաջորդ հերթական Վճարման ամսաթիվը (բացառությամբ):

Տոկոսադրույք	նշանակում է տոկոսադրույք, որն արտահայտված է տոկոսային հարաբերակցության ձևով եւ սահմանվում է 4.1 կետին (Տոկոսադրույքը) համապատասխան:
Թույլատրելի սահմանաչափ	նշանակում է տարեկան զրո ամբողջ ինտունիինգ (0.95%):
Շուկայի ապակայունացման դեպք	<p>նշանակում է հետեւյալ դեպքերից որեւէ մեկը.</p> <p>i) Բրյուսելի ժամանակով ժամը 11:00-ին Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածի առաջին օրվանից երկու (2) Բանկային օր առաջ կամ Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվի դրությամբ Փողի շուկաների եվրոպական ինստիտուտի (ՓՇԵԻ) կամ որեւէ իրավահաջորդ կառավարչի կողմից չի սահմանվել EURIBOR-ը. կամ</p> <p>ii) Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածի առաջին օրվանից երկու (2) Բանկային օր առաջ կամ Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվի դրությամբ, մինչեւ Եվրոպական միջբանկային շուկայի աշխատանքային օրվա ավարտը, Վարկառուն Վարկատուից ստանում է ծանուցում առ այն, որ՝ i) համապատասխան միջբանկային շուկայում համարժեք միջոցների ձեռքբերման՝ Վարկատուին վճարման ենթակա արժեքը Տոկոսների հաշվարկման համապատասխան ժամանակահատվածում կգերազանցի EURIBOR-ը. կամ ii) համապատասխան միջբանկային շուկայում գործունեության բնականոն ընթացքում այն չի կարող կամ չի կարողանալու ձեռք բերել համարժեք միջոցներ՝ համապատասխան ժամանակահատվածում համապատասխան Մասհանման ֆինանսավորումն ապահովելու համար:</p>
Էական բացասական ազդեցություն	<p>նշանակում է էական բացասական ազդեցություն՝</p> <p>ա) Ծրագրի վրա՝ այնքանով, որքանով այն կվտանգի սույն Համաձայնագրին համապատասխան Ծրագրի իրականացումը եւ կառավարումը.</p> <p>բ) Վարկառուի ձեռնարկատիրական գործունեության, ակտիվների, ֆինանսական դրության կամ սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր պարտավորությունները կատարելու կարողության վրա.</p> <p>գ) սույն Համաձայնագրի վավերության կամ կատարման ենթակա լինելու վրա.</p> <p>դ) Վարկատուի՝ սույն Համաձայնագրով նախատեսված ցանկացած իրավունքի կամ իրավական պաշտպանության միջոցի իրականացման վրա:</p>
Քաղաքականության աղյուսակ	նշանակում է պետական քաղաքականության աղյուսակ, որը կցված է որպես 3Բ հավելված, եւ որում նշվում են քաղաքականության գործողությունները, որոնց շուրջ համաձայնություն է ձեռք բերվել Կողմերի միջեւ՝ Ծրագրի իրականացման նպատակով:
Մայր գումարի չմարված	նշանակում է ցանկացած Մասհանման առնչությամբ այդ Մասհանման նկատմամբ վճարման ենթակա մայր գումար,

մնացորդ	որը համապատասխանում է Վարկատուի կողմից Վարկառուին վճարված Մասհանման գումարին՝ հանած այդ Մասհանման մասով Վարկառուի կողմից Վարկատուին վճարված մայր գումարի մասնակի վճարների հանրագումարը:
Վճարման ամսաթվեր	նշանակում է յուրաքանչյուր տարվա մայիսի 15-ը եւ նոյեմբերի 15-ը:
Վճարային համակարգերի խափանման դեպք	<p>նշանակում է ստորեւ նշվածներից որեւէ մեկը կամ երկուսն էլ.</p> <p>ա) վճարային կամ հաղորդակցական համակարգերի կամ ֆինանսական շուկաների գործունեության էական խափանում, որոնցից յուրաքանչյուրը պետք է գործի Վարկային միջոցների մասով վճարումները կատարելու համար (կամ էլ սույն Համաձայնագրով նախատեսված գործարքներն իրականացնելու համար)՝ պայմանով, որ խափանումը չի պատճառվել Կողմերից որեւէ մեկի կողմից, կամ այն տեղի է ունեցել Կողմերի կամքից անկախ. կամ</p> <p>բ) որեւէ այլ դեպք, որի հետեւանքով տեղի է ունենում Կողմի գանձապետական կամ վճարային գործառնությունների իրականացման խափանում (տեխնիկական կամ համակարգային բնույթի), ինչը թույլ չի տալիս, որ այդ Կողմը կամ որեւէ այլ Կողմ՝</p> <p>i) կատարի սույն Համաձայնագրով նախատեսված իր վճարման պարտավորությունները. կամ</p> <p>ii) հաղորդակցվի մյուս Կողմերի հետ սույն Համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան.</p> <p>եւ որը չի պատճառվել Կողմերից որեւէ մեկի կողմից եւ եղել է նրանց կամքից անկախ:</p>
Կանխավճարի փոխհատուցում	<p>նշանակում է փոխհատուցում, որը հաշվարկվում է՝ վաղաժամկետ մարվող Վարկային միջոցների գումարին ավելացնելով ստորեւ նշված տոկոսները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - եթե մարումը կատարվում է մինչեւ Ստորագրման ամսաթվի 5-րդ տարին (բացառությամբ)՝ երկու ամբողջ հինգ տոկոս (2.5%). - եթե մարումը կատարվում է Ստորագրման ամսաթվից 5-րդ տարվա (ներառյալ) եւ 7-րդ տարվա (բացառությամբ) միջեւ ընկած ժամանակահատվածում՝ երկու տոկոս (2%). - եթե մարումը կատարվում է Ստորագրման ամսաթվից 7-րդ տարվա (ներառյալ) եւ 10-րդ տարվա (բացառությամբ) միջեւ ընկած ժամանակահատվածում՝ մեկ ամբողջ հինգ տոկոս (1.5%). - եթե մարումը կատարվում է Ստորագրման ամսաթվից 10-րդ տարվա (ներառյալ) եւ 12-րդ տարվա (բացառությամբ) միջեւ ընկած ժամանակահատվածում՝ մեկ ամբողջ հինգ տոկոս (1.5%). - եթե մարումը կատարվում է Ստորագրման ամսաթվի 12-րդ

	տարին (ներառյալ) լրանալուց հետո՝ մեկ տոկոս (1%):
Ծրագիր	նշանակում է 2-րդ հավելվածում (Ծրագրի նկարագրությունը) նկարագրված Ծրագիրը:
Ծրագրի ավարտի ամսաթիվ	նշանակում է Ծրագրի՝ տեխնիկական առումով ավարտի ամսաթիվը, որը ենթադրաբար կլինի 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:
Պետական պաշտոնյա	նշանակում է՝ i) օրենսդիր, գործադիր, վարչական կամ դատական պաշտոն զբաղեցնող ցանկացած անձ՝ նշանակված կամ ընտրված, որը գործում է մշտական կամ ժամանակավոր հիմունքներով կամ այլ կերպ, եւ վարձատրվում է կամ չի վարձատրվում՝ անկախ կոչումից, կամ ii) ցանկացած այլ անձ, որը սահմանված է որպես պետական պաշտոնյա՝ Վարկառուի երկրի ներպետական իրավունքի համաձայն, եւ iii) պետական գործառույթ իրականացնող ցանկացած այլ անձ՝ ի թիվս այլնի, պետական գործակալության կամ կազմակերպության համար, կամ պետական ծառայություն մատուցող ցանկացած այլ անձ:
Դրույքաչափի սահմանման ամսաթիվ	նշանակում է՝ I. Տոկոսների հաշվարկման ցանկացած ժամանակահատվածի մասով, որի համար պետք է սահմանվի Տոկոսադրույք՝ i) Վարկատուի կողմից Մասհանման հայտ ստանալու ամսաթվին հաջորդող առաջին չորեքշաբթին (կամ եթե այդ ամսաթիվը Բանկային օր չէ, ապա անմիջապես հաջորդող Բանկային օրը)՝ պայմանով, որ այդ ամսաթիվը հիշյալ չորեքշաբթիից առնվազն երկու (2) լրիվ Բանկային օր առաջ է. ii) Վարկատուի կողմից Մասհանման հայտ ստանալու ամսաթվին հաջորդող երկրորդ չորեքշաբթին (կամ եթե այս ամսաթիվը Բանկային օր չէ, ապա անմիջապես հաջորդող Բանկային օրը), եթե այդ ամսաթիվը վերելում՝ «ա» պարբերության մեջ նշված առաջին չորեքշաբթիից առնվազն երկու (2) լրիվ Բանկային օր առաջ է. II. Դրույքաչափի փոխարկման դեպքում՝ i) Վարկատուի կողմից Դրույքաչափի փոխարկման հայտ ստանալու ամսաթվին հաջորդող առաջին չորեքշաբթին (կամ եթե այդ ամսաթիվը Բանկային օր չէ, ապա անմիջապես հաջորդող Բանկային օրը)՝ պայմանով, որ այդ ամսաթիվն առաջին չորեքշաբթիից առնվազն երկու (2) լրիվ Բանկային օր առաջ է. ii) Վարկատուի կողմից Դրույքաչափի փոխարկման հայտ ստանալու ամսաթվին հաջորդող երկրորդ չորեքշաբթին (կամ եթե այդ ամսաթիվը Բանկային օր չէ, ապա անմիջապես հաջորդող Բանկային օրը), եթե այդ ամսաթիվն առաջին չորեքշաբթիից առնվազն երկու (2) լրիվ Բանկային օր առաջ է:
Վավերացում	Նշանակում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի (Խորհրդարանի) կողմից ընդունված Համաձայնագրի վավերացման մասին Հայաստանի Հանրապետության

	օրենքը, որը պարտադիր է Հայաստանի Հանրապետության համար:
Տեղեկատու ֆինանսական հաստատություն	նշանակում է ֆինանսական հաստատություն, որը Վարկատուի կողմից ընտրվել է որպես համապատասխան տեղեկատու ֆինանսական հաստատություն, եւ որը պարբերաբար հրապարակում է ֆինանսական գործիքների գնանշումներ ֆինանսական տեղեկատվության միջազգային ցանցերից որեւէ մեկում՝ բանկային ոլորտում ճանաչված գործելակերպերին համապատասխան:
Հավելված (հավելվածներ)	նշանակում է սույն Համաձայնագրի որեւէ հավելված կամ հավելվածները:
Ստորագրման ամսաթիվ	նշանակում է բոլոր Կողմերի կողմից սույն Համաձայնագիրը կնքելու ամսաթիվը:
TARGET օր	նշանակում է օր, որի դրությամբ Իրական ժամանակում համախառն հաշվարկների արագ փոխանցման անդրեվրոպական ավտոմատացված համակարգը 2 (TARGET2) կամ դրա ցանկացած իրավահաջորդ հասանելի է եվրոյով վճարումների հաշվարկման համար:
Հարկ (հարկեր)	նշանակում է ցանկացած հարկ, գանձում, հավաքագրում, տուրք կամ ցանկացած այլ վճարում կամ համանման պահում (այդ թվում՝ վճարման ենթակա ցանկացած տուգանք կամ տոկոս՝ չվճարելու կամ ցանկացած այդպիսի գումարի վճարումը որեւէ կերպ ուշացնելու կապակցությամբ):
Տեսանելիության եւ հաղորդակցության ուղեցույց	նշանակում է Վարկառուի համար պարտադիր իրավաբանական ուժ ունեցող բոլոր պայմանագրային դրույթները, որոնք վերաբերում են ՁՖԳ-ի կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերի առնչությամբ հաղորդակցությանը եւ դրանց տեսանելիությանը եւ ներառված են համապատասխանաբար «ՁՖԳ-ի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրերի տեսանելիության ուղեցույց. Մակարդակ 1» կամ «ՁՖԳ-ի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրերի համար նախատեսված հաղորդակցության ուղեցույց. Մակարդակ 2» վերտառությամբ փաստաթղթերում, որի օրինակը տրվել է Վարկառուին մինչեւ ստորագրումը:
Կայք	նշանակում է ՁՖԳ-ի կայքը (http://www.afd.fr/) կամ դրա փոխարեն ցանկացած այլ կայք:
Պահվող հարկ	նշանակում է սույն Համաձայնագրին համապատասխան կամ դրա հետ կապված ցանկացած վճարման նկատմամբ հաշվարկվող Հարկի մասով ցանկացած նվազեցում կամ պահում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1Բ. ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ

ա) «**ակտիվներ**»-ը ներառում են ցանկացած տեսակի ներկա եւ ապագա գույք, եկամուտ եւ իրավունք.

բ) «**Վարկառու**»-ին, «**Կողմ**»-ին կամ «**Վարկատու**»-ին կատարվող ցանկացած հղում ներառում է նրա իրավահաջորդներին, այն անձանց, որոնց մասով թույլատրվել է իրավունքների ու պարտավորությունների զիջումն ու փոխանցումը.

գ) Համաձայնագրին կամ այլ փաստաթղթի կատարվող ցանկացած հղում համարվում է սույն Համաձայնագրին կամ այդպիսի այլ փաստաթղթի կատարվող հղում՝ փոփոխված, վերահաստատված կամ լրացված, եւ կիրառելիության դեպքում ներառում է ցանկացած փաստաթուղթ, որը կարող է փոխարինել դրան պարտավորությունների փոխանցման միջոցով՝ Համաձայնագրին համապատասխան.

դ) «**Երաշխիք**»-ը ներառում է ցանկացած ապահովման միջոց կամ ցանկացած երաշխիք, որը պայմանավորված չէ այն պարտքով, որին այն վերաբերում է.

ե) «**պարտք**» նշանակում է ցանկացած անձի ցանկացած պարտավորություն (անկախ այն հանգամանքից, թե այդ պարտավորությունը կրում է որպես պրինցիպալ, թե՛ երաշխավորություն)՝ կապված գումարի վճարման կամ մարման հետ՝ ներկա, ապագա, փաստացի կամ պայմանական.

զ) «**անձ**»-ը ներառում է ցանկացած անձ, ընկերություն, կորպորացիա, ընկերակցություն, հավատարմագրային կառավարիչ, կառավարություն, պետություն կամ պետական գործակալություն կամ ցանկացած միավորում կամ վերոնշյալ երկու կամ ավելի սուբյեկտներից կազմված խումբ (անկախ առանձին իրավասուբյեկտություն ունենալու կամ չունենալու հանգամանքից).

է) «**կարգավորում**»-ը ներառում է ցանկացած պետական, միջպետական կամ վերազգային մարմնի, վերահսկողության մարմնի, կարգավորող մարմնի, անկախ վարչական մարմնի, գործակալության, ցանկացած այլ մարմնի կամ

կազմակերպության վարչության կամ որեւէ բաժնի ցանկացած օրենսդրություն, կարգավորում, կանոն, հրաման, պաշտոնական հրահանգ, հանձնարարություն, պահանջով դիմում, խորհուրդ, առաջարկություն, որոշում կամ ուղենիշ (անկախ օրենքի ուժ ունենալու կամ չունենալու հանգամանքից) (այդ թվում՝ արդյունաբերական կամ առետրային հանրային մարմնի կողմից ընդունված ցանկացած կարգավորում), որը սույն Համաձայնագրի կամ Կողմի իրավունքների եւ պարտավորությունների վրա ունի ազդեցություն.

ը) օրենքի որեւէ դրույթի արված հղումը դրա փոփոխված տարբերակին հղումն է.

թ) այլ բան նախատեսված չլինելու դեպքում օրվա ժամի համար պետք է հաշվի առնել Փարիզի ժամը.

ժ) բաժնի, կետի եւ հավելվածի վերնագրերը նախատեսված են միայն որոնման հարմարավետության համար եւ որեւէ ազդեցություն չունեն սույն Համաձայնագրի մեկնաբանման վրա.

ժա) այլ բան նախատեսված չլինելու դեպքում սույն Համաձայնագրին առնչվող ցանկացած այլ փաստաթղթում կամ սույն Համաձայնագրի առնչությամբ տրված ցանկացած ծանուցման մեջ օգտագործված բառերն ու արտահայտություններն այդ փաստաթղթում կամ ծանուցման մեջ ունեն միեւնույն նշանակությունը, ինչ նախատեսված է սույն Համաձայնագրով.

ժբ) Պարտավորությունների չկատարման դեպքը համարվում է «շարունակական», եթե այն չի վերացվել, կամ եթե Վարկատուն չի հրաժարվել դրա հետ կապված իր որեւէ իրավունքից.

ժգ) կետին կամ հավելվածին կատարվող հղումը համարվում է սույն Համաձայնագրի կետին կամ հավելվածին կատարվող հղում. եւ

ժդ) հոգնակի թիվ ունեցող բառերը պետք է նաեւ ներառեն եզակի թիվը եւ հակառակը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հանրային քաղաքականության համար բյուջետային վարկ՝ Հայաստանում հանրային ծառայությունների մատուցման արդյունավետությունը եւ կայունությունը ու ֆինանսական ոլորտի զարգացումը բարելավելու նպատակով.

Փուլ 1

I. Ծրագրի նպատակները եւ բովանդակությունը

Ծրագրի նպատակն է աջակցել Հայաստանի կառավարությանը դրա հանրային ծառայությունների արդյունավետությունն ու կայունությունը եւ մասնավոր ներդրումների զարգացումը բարելավելու հարցում՝ կայուն եւ ներառական զարգացում ու բնակչության համար կյանքի առավել բարձր որակ ապահովելու համար: Այս բյուջետային ֆինանսավորման երկու հիմնական նպատակներն են՝ 1) ամրապնդել հանրային ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը եւ փողի ու կապիտալի շուկաների զարգացումը. 2) մշակել կանաչ տնտեսության անցման ռազմավարական շրջանակ եւ ներդնել հանրային ու մասնավոր ֆինանսավորման խթանմանն ուղղված գործիքներ՝ կլիմայական փոփոխությունների մեղմացման եւ հարմարեցման նպատակներն իրագործելու համար:

Սույն բյուջետային ֆինանսավորումը կկազմի բազմամյա ծրագրի մաս եւ կլինի Ասիական զարգացման բանկի բյուջետային աջակցությանը զուգահեռ ֆինանսավորում: Այն կհամալրվի տեխնիկական աջակցությամբ, որը կտրամադրվի առանձին 2022 թվականին՝ Ֆինանսների, Էկոնոմիկայի, Շրջակա միջավայրի նախարարություններում եւ Կենտրոնական բանկում նպատակային բարեփոխումների իրականացմանն աջակցելու համար:

Ծրագիրն ունի միջամտության երեք հիմնական թեմատիկ բաղադրիչ՝ i) հանրային ֆինանսների կառավարման համակարգի բարելավում՝ հանրային ծառայությունների արդյունավետ ու կայուն տրամադրման եւ ենթակառուցվածքի ապահովման համար. ii) պետական արժեթղթերի թողարկման եւ կառավարման շրջանակի ու փողի շուկաների ենթակառուցվածքի ամրապնդում. եւ iii) ձեռնարկատիրական գործունեության ֆինանսավորման նոր գործիքների մշակում եւ առավել թափանցիկ կառավարման ապահովում:

Այս բաղադրիչները բաղկացած են պետական քաղաքականության աղյուսակում (Հավելված 3Բ. Քաղաքականության աղյուսակ) սահմանված պետական քաղաքականության 15 նպատակից, որոնք պետք է իրագործվեն երկու փուլից / ենթածրագրից բաղկացած ծրագրային մոտեցման հիման վրա: Առաջին փուլի (ենթածրագիր 1) իրագործումը նախատեսվում է 2022 թվականին եւ ապահովվում է սույն բյուջետային աջակցության վարկի միջոցներով: Երկրորդ փուլի (ենթածրագիր 2) իրականացումը նախատեսվում է 2022/2024 թվականների ընթացքում եւ կարող է ապահովվել հետագա բյուջետային աջակցության վարկի միջոցներով:

Պետական քաղաքականության աղյուսակի յուրաքանչյուր նպատակի համար սահմանվում են պետական քաղաքականության մի քանի գործողություններ եւ ներկայացված են երկու ենթածրագրերի շրջանակներում՝ շարունակականության տրամաբանությամբ:

II. Հիմնական դերակատարները եւ իրականացման սխեման

Ֆինանսների նախարարությունը՝ որպես Հայաստանի Հանրապետության ներկայացուցիչ, սույն ծրագրի կառավարիչն է: Այն կապահովի ծրագրի պետական քաղաքականության աղյուսակի գործողությունների իրագործման նկատմամբ վերահսկողությունը Էկոնոմիկայի նախարարության (ԷՆ), Շրջակա միջավայրի նախարարության (ՇՄՆ) եւ Հայաստանի կենտրոնական բանկի (ՀԿԲ) հետ ուղղակի համաձայնեցմամբ, որոնք առնչություն ունեն աղյուսակում նշված բարեփոխումների հետ: ԶՖԳ-ն գործում է ԱԶԲ-ին զուգահեռ՝ հիմք ընդունելով պետական քաղաքականության միասնական աղյուսակը: Ֆինանսական միջոցների հատկացումը պայմանավորված է 1-ին փուլի համար պետական քաղաքականության աղյուսակում սահմանված բոլոր ցուցանիշների ապահովմամբ: Հայաստանի իշխանությունների կողմից ձեռնարկված եւ ԶՖԳ-ի աջակցությամբ իրականացվող բարեփոխումները միջնաժամկետ բարեփոխումներ են: Այս բազմամյա եւ ծրագրային տրամաբանությունը կհաստատվի եռակողմ Փոխըմբռնման հուշագրով, որը պետք է կնքվի ԶՖԳ-ի, ԱԶԲ-ի եւ իշխանությունների միջեւ 2022 թվականին:

Պետական քաղաքականության աղյուսակում նշված բարեփոխումներին օժանդակելու նպատակով տրամադրվող Տեխնիկական աջակցությունը կիրականացվի ՁՖԳ-ի ծրագրի ուղղակի կառավարմամբ:

III. Ծրագրի մշտադիտարկումը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ՁՖԳ-ին տրամադրում է մշտադիտարկման նամակ՝ նկարագրելով քաղաքականության աղյուսակի ենթածրագիր 1-ի ներքո իրականացված գործողությունների իրականացման մասին՝ հղում կատարելով ՁՖԳ-ին և ԱԶԲ-ին տրամադրված հավաստող փաստաթղթային ապացույցներին:

Քաղաքականության գործողությունները, որոնք սահմանված են պետական քաղաքականության աղյուսակով և նպատակադրված են իրականացնել Կառավարության կողմից 2022 թվականին (ենթածրագիր 1), այնուհետև 2022/2024 թվականների ընթացքում (ենթածրագիր 2) էական քայլեր են, որոնք նպաստում են արդյունքային մի շարք ցուցանիշների կատարմանը: Արդյունքային այն ցուցանիշները, որոնք պետք է նպաստեն քաղաքականության գործողություններին, մանրամասն ներկայացված են քաղաքականության աղյուսակում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում կլիմայի փոփոխության մեղմացման կամ հարմարվողականությանն առնչվող քաղաքականության գործողություններին:

Ծրագրի գնահատումը, որը ՁՖԳ-ն կարող է իրականացնել, կվերլուծի մասնավորապես քաղաքականության գործողությունների հաջող իրականացումը, ներդրումը Ծրագրի ընդհանուր նպատակներին, Ծրագրի ակնկալվող և ձեռք բերված քանակական արդյունքները:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3Ա. Ֆինանսավորման պլանը

Ծրագրի նախանշված ֆինանսավորման պլանը ներկայացված է ստորև.

Ֆինանսավորման պլան (նախանշված)	Գումարի չափը
ՁՖԳ	100,000,000 ԵՎՐՈ
ՁՖԳ-ի կողմից տրամադրվող վարկ. Փուլ 1 (2022 թվական)	100,000,000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ
ՀԱՄԱՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՂ	
ԱԶԲ-ի կողմից տրամադրվող վարկ. Փուլ 1 (2022 թվական)	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՅՔ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՅՔ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՏՐԻՑԱ

Երկրի զարգացման գերակա նպատակները

Ինստիտուցիոնալ զարգացում (Կառավարության ծրագրի 6-րդ հիմնական ուղղություն), 2021-2026 թվականներ

Ենթակառուցվածքների զարգացում (Կառավարության ծրագրի 3-րդ հիմնական ուղղություն), 2021-2026^ա թվականներ

<p align="center">Նախորդ միջոցառումները. Ենթածրագիր 1^բ (Կատարված է 2019 թվականի նոյեմբերից 2022 թվականի սեպտեմբեր)</p>	<p align="center">Տնտեսական քաղաքականության միջոցառումների փաթեթ Ենթածրագիր 2^գ (2022 թվականի հոկտեմբերից 2024 թվականի մարտ)</p>	<p align="center">Արդյունքային ցուցանիշներ (մինչև 2025 թվականի ավարտը, եթե այլ բան նախատեսված չէ)</p>
<p>Բարեփոխումների 1-ին ոլորտ. Հարկաբյուջատային կառավարման, պետական պարտքի և հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունների և գործելակերպերի հզորացում, ինչպես նաև ենթակառուցվածքային ներդրումների և ծառայությունների մատուցման ընդլայնում</p>		
<p>1. Միջնաժամկետ հարկաբյուջետային պլանավորման և բյուջետային հատկացումների բաշխման վերաբերյալ որոշումներն ազգային ռազմավարական և ոլորտային պլանավորման ուղղությունների հետ (եւ բացահայտ բարձր մակարդակի տնտեսական և սոցիալական նպատակներին/թիրախներին) շաղկապելու, միեւնույն ժամանակ բյուջետային գործընթացի և վերլուծության պահանջները բարելավելու, ընդհանուր նախագծման որակը և պետական ծախսերի արդյունավետությունը/ազդեցությունը բարձրացնելու համար ձեռնարկվել են հետևյալ ենթամիջոցառումները.</p> <p>i. ՖՆ-ն ստեղծել է արդյունքների ապահովման շրջանակ (գործող ազգային ռազմավարությունների և</p>	<p>1. Միջնաժամկետ հարկաբյուջետային պլանավորման և բյուջետային հատկացումների բաշխման վերաբերյալ որոշումներն ազգային ռազմավարական և ոլորտային պլանավորման ուղղությունների հետ (եւ դրա բացահայտ բարձր մակարդակի տնտեսական և սոցիալական նպատակներին/թիրախներին) շաղկապելու, միեւնույն ժամանակ բյուջետային գործընթացի և պետական ծախսերի արդյունավետությունը/ազդեցությունը բարձրացնելու համար Կառավարությունը՝</p> <p>i. կհաստատի անհրաժեշտ որոշումը և կստեղծի/գործարկի ինստիտուցիոնալ համակարգ՝</p>	<p>Կատարողականի ցուցանիշ, որն ուղղակիորեն վերագրելի է բարեփոխումների 1-ին ոլորտին.</p> <p>1.ա 2025 թվականի ՖՏ-ի համար ՄԺԾԾ-ում ներառված նոր նախագծերում ներդրումային հատկացումների 100%-ը հաստատվել է Ներդրումային կոմիտեի նիստերի ընթացքում՝ ՊՆԿ օրենսդրությանը համապատասխան (2020 թվականի էլակետային ցուցանիշները՝ 0%): Տվյալների աղբյուրը՝ ՖՆ-ի կողմից՝ Խորհրդարան ներկայացված ՄԺԾԾ-ի թարմացված հաշվետվություն:</p>

<p>միջոցառումների ծրագրի հիման վրա)՝ ոլորտային նախարարություններին 2023 թվականի ֆինանսական տարվա նոր բյուջետային հայտերում համապատասխանությունն ապահովելու հնարավորություն ընձեռելու համար, եւ հրահանգներն արձակում է համապատասխանաբար⁹:</p> <p>ii. ՖՆ-ն հաստատել է ծրագրային բյուջետավորման եւ գործող ազգային ռազմավարությունների գերակայությունների միջեւ համապատասխանեցումն ապահովելու պահանջները (ՖՆ-ն հրապարակում է ՄԺԾԾ-ի պատրաստման նոր պարտադիր ուղեցույցները եւ 2023 թվականի պետական բյուջեն) ¹⁰:</p> <p>iii. Գենդերազգային բյուջետավորման ծրագիր է իրականացվել երկու առանցքային նախարարություններում⁹, եւ ՖՆ-ն գնահատել ու հրապարակել է դրա գնահատման արդյունքները, ներառյալ՝ դասերը եւ գործողությունների վերաբերյալ առաջարկությունները:</p> <p>iv. Հատկացումների բաշխման արդյունավետությունը բարձրացնելու եւ բյուջեի փաստահեն կառավարման ճկունությունը խթանելու նպատակով ՖՆ-ն հաստատել է բյուջետային ծրագրի գնահատման հայեցակարգը եւ փորձնական մեթոդաբանությունը (վերաբերելիության, արդյունավետության, ներգործունության, ազդեցության եւ կայունության համապարփակ չափանիշներով) եւ մեկնարկել է ընթացիկ բյուջետային ծրագրերի երեք փորձնական գնահատումները¹¹:</p> <p>v. Նորմատիվ իրավական բազայի փոփոխման արբիտրաժային ռիսկերը եւ միկրոձեռնարկությունների հարկային պարտականությունների կատարման հետ կապված բեռը նվազեցնելու նպատակով, միեւնույն</p>	<p>միջոցների միջնաժամկետ հատկացման ազգային ռազմավարության պլանավորման համար⁹.</p> <p>ii. ՖՆ-ի միջոցով կիրականացնի հետագա բարեփոխումներ՝ բարելավելու ՄԺԾԾ-ի հավաստիությունը՝ միջնաժամկետ հարկաբյուջետային պլանավորման համար, եւ ճշգրտությունը՝ ընդհանուր տարեկան բյուջետային հատկացումների համար.</p> <p>iii. կստեղծի եւ կներդնի բարձր մակարդակի (առաջնահերթ) հիմնական բնութագրերի ցուցիչների (KPIs) միասնական գրանցամատյան՝ ամբողջ ծրագրային բյուջետավորման գործընթացի արդյունքամետությունն ուղղակիորեն ամրագրելու համար, եւ կհաստատի ազգային ռազմավարությունների նոր նախագիծը, ի թիվս այլնի, ցանկացած նոր ոլորտային ռազմավարության մեջ արդյունքամետության այս նոր չափանիշը հստակ կիրառելու համար.</p> <p>iv. ՖՆ-ի միջոցով (եւ նրա անհրաժեշտ հրահանգներով), 2024 թվականի ֆինանսական տարվանից սկսած, բոլոր նախարարություններում կներդնի գենդերազգային բյուջետավորումը՝ կիրառելով առավել համապատասխան եւ արդյունավետ եղանակ.</p> <p>v. ՖՆ-ի միջոցով կհաստատի ԿՁՆ-ներին առնչվող բյուջետային ծախսերի նշագրման ծրագիրը՝ 2024 թվականին այն ամբողջությամբ ներդնելու նպատակով (սա պետք է ներառի ԿՓ-ի մեղմմանը եւ հարմարվողականությանն առնչվող բյուջետային ծախսերի նշագրման հատուկ մոդուլ).</p> <p>vi. Խորհրդարան կներկայացնի Հարկային</p>	<p>Կատարողական ցուցանիշներ, որոնք հավասարապես վերագրելի են բարեփոխումների բոլոր ոլորտներին (այսինքն՝ ընդհանուր ծրագրին),</p> <p>բ. Ներքին արժեթղթերի տարեկան զուտ թողարկման տոկոսն ընդհանուր պետական պարտքում ավելացել է մինչեւ 85% (2020–2021 թվականների ելակետային ցուցանիշների միջինը՝ 50%): Տվյալների աղբյուրը՝ ՖՆ-ի հաշվետվություններ:</p> <p>բ. Ժամկետով պայմանավորված հավելավճարը տեղական արժույթով արտահայտված բազային տոկոսադրույքի եւ վարկավորման միջին տոկոսադրույքի միջեւ (1 տարվա ընթացքում) նվազել է մինչեւ 300 բազային միավոր (2020 թվականի ավարտին ելակետային ցուցանիշները՝ 750 բազային միավոր): Տվյալների աղբյուրը՝ ՀԿԲ-ի հաշվետվություններ:</p>
--	--	---

<p>ժամանակ բարձրացնելով շրջանառության հարկից ստացվող եկամուտների կուտակման ներուժը՝ ՖՆ-ն գերատեսչությունների մակարդակով ուսումնասիրման նպատակով շրջանառության մեջ է դրել օրենսդրական առաջարկներ եւ կարգավորումներ՝ կապված հարկային արտոնությունների եւ հարկման այլընտրանքային համակարգերի հետ (որոնք ընդգրկում են միկրոձեռներեցությունը), որպեսզի խրախուսի փոքր բիզնեսին դուրս գալ նախատեսված կարգի շրջանակներից՝ միաժամանակ շարունակելով վճարել ավելի ցածր հարկեր:</p> <p>vi. Միջնաժամկետ հարկաբյուջետային պլանավորման մեջ պետական ներդրումների կառավարման նոր մոտեցում ինտեգրելու համար ՖՆ-ն ՄԺԾԾ-ի (2023 թվականի ֆինանսական տարվանից սկսած) շրջանակում բյուջետային հատկացումներ է նախատեսում Ներդրումային կոմիտեի կողմից հաստատման փուլն անցնող՝ Իրագործելիության ուսումնասիրությունների ֆինանսավորման համար:</p> <p>vii. Համակարգման գործընթացը բարելավելու եւ շարունակականությունն ապահովելու, ինչպես նաեւ հանրային բյուջետավորման ոլորտում բարեփոխումների տեմպը պահպանելու նպատակով ՖՆ-ն՝ ա) կառուցվածքային փոփոխություններ է կատարել Բյուջեի հարցերով վարչությունում՝ ծախսերի վրա շեշտադրումից անցում կատարելով ոլորտի վրա շեշտադրման (ստեղծելով նաեւ Մեթոդաբանության հարցերով զբաղվող բաժին), եւ բ) փորձ է արել ստեղծել բարձր մակարդակի բյուջետային հանձնաժողով՝ պետական բյուջեի եռամսյակային կատարողականը մշտադիտարկելու եւ ՖՆ առաջարկների հիման վրա իրականացվող էական վերաբաշխումները</p>	<p>օրենսգրքում կատարված անհրաժեշտ փոփոխությունները՝ միկրոձեռներեցության հարկային ռեժիմների ընդգրկույթը բարելավելու եւ նորմատիվ իրավական բազայի փոփոխման արբիտրաժային ռիսկերը նվազեցնելու եւ հարկային արտոնությունների կիրառության շրջանակը կրճատելու համար⁴⁷.</p> <p>vii. ԷՆ-ի եւ ՖՆ-ի համատեղ առաջարկությամբ կձեւավորի կայուն գործընթաց, որով նոր ՊՆԳ շրջանակը կապվում է պետական բյուջեի կազմման գործընթացի (եւ ՄԺԾԾ-ի) հետ.</p> <p>viii. ՖՆ-ի միջոցով՝ ա) կհաստատի եւ կիրականացնի 2022-2024⁴⁸ թվականների Բյուջետային բարեփոխումների ճանապարհային քարտեզը՝ սահմանված ժամկետներով, բ) հանդես կգա որպես քարտուղարություն՝ պետական բյուջեի եռամսյակային կատարողական մշտադիտարկելու նպատակով բարձր մակարդակի բյուջետային հանձնաժողովը լիովին գործարկելու համար, գ) կհաստատի (ներքին) կատարողականի վերաբերյալ հաշվետվությունների կազմման եւ աուդիտի իրականացման ուղեցույցները, դ) գերատեսչությունների մակարդակով ուսումնասիրման նպատակով կշրջանառի ներքին աուդիտի համակարգի վերափոխման հայեցակարգը (միանգամայն ընդունելով կենտրոնացված եւ ապակենտրոնացված համակարգերի առավելությունները եւ թերությունները, ինչպես նաեւ արտապատվիրակման եւ ներքին կարողությունների զարգացման խնդիրների միջեւ ընտրության առավելություններն ու թերությունները), եւ ե)</p>	
---	--	--

<p>կառավարելու համար: Բյուջեի հարցերով բարձր մակարդակի հանձնաժողովի ստեղծումն օրենսդրորեն ամրագրելու նպատակով հաստատվել է վարչապետի որոշումը²:</p> <p>2. Տարեկան եւ միջնաժամկետ բյուջեի եւ ծախսերի պլանավորման եւ կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության մասով պարտավորությունների եւ առաջնահերթությունների միջեւ կապն ապահովելու համար Կառավարությունն իր որոշմամբ հաստատել է Կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության ազգային ծրագիրը (2021-2025 թվականներ), որը սահմանում է կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության առանցքային սկզբունքները բոլոր քաղաքականություններում ու ծրագրերում, ներառյալ՝ կլիմայական պայմաններից բխող ֆինանսական որոշումների կայացման եւ կառավարման սկզբունքը, եւ որով իրականացման նպատակով ինստիտուցիոնալ պատասխանատվությունը բաշխվում է ըստ ոլորտների:</p> <p>3. Ընդհանուր պետական ներդրումների վերաբերյալ որոշումների տնտեսական եւ սոցիալական ազդեցության ու գնումների ձեւից անկախ՝ դրանց իրականացման համար հարկաբյուջետային կայունությունը բարձրացնելու նպատակով ստեղծվել (վարչապետի երկու որոշումներով)³ եւ կառավարության կողմից (ԷՆ-ի հրահանգներով) գործարկվել է պետական ներդրումների կառավարման բարձր մակարդակի ամբողջական շրջանակ⁴, որը պետք է կարգավորվի ծրագրի առաջնահերթությունների սահմանման բազմաթիվ որակական եւ քանակական չափանիշների շրջանակով, որը ներառում է, ի թիվս այլնի՝</p>	<p>կձեռնարկի հայեցակարգին համապատասխան ներքին աուդիտի համակարգի բարեփոխումների իրականացումը.</p> <p>ix. կիրականացնի բարեփոխումներ՝ հատկացումների բաշխման արդյունավետությունը բարձրացնելու եւ բյուջեի փաստահեն կառավարման ճկունությունը խթանելու համար, ի թիվս այլնի, ՄՖ-ին վերապահելով՝ ա) սահմանված գնահատման գործառույթի ամրագրումը, բ) բյուջետային ծախսերի հինգ լրացուցիչ ծրագրերի գնահատման իրականացումը եւ այդ գնահատումների եւ դասերի հիման վրա բյուջետային կարգավորման նոր մեխանիզմի (եւ ուղեցույցի) մշակումը՝ բյուջետային ծրագրերը գնահատելու եւ ԸՆԹԱՑԻԿ ծրագրերին բյուջետային հատկացումների (եւ նույնիսկ դադարեցման) վերաբերյալ որոշումները վերագնահատելու համար, գ) բյուջետային կարգավորումների ձեւակերպումը եւ հաստատումը՝ ապահովելու համար, որ ցանկացած ոլորտային նախարարության կողմից ներկայացվող «Պետական աջակցության» նոր առաջարկները (իրական տնտեսական աջակցության ծրագրերը) համապատասխանեն «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» օրենքի, Կառավարության թիվ 46-Լ որոշման (Կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ), «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եւ փորձաքննության մասին» օրենքի եւ Կառավարության «Անցում կանաչ տնտեսության» ռազմավարության (հաստատված լինելու դեպքում) գնահատման պահանջներին:</p>	
--	---	--

<p>ա) աղետների եւ կլիմայի փոփոխության ռիսկին հարմարվողականության եւ մեղմացման նպատակներ, որոնք ներառված են նույնականացման եւ առաջնահերթության հիմնական չափանիշներում,</p> <p>բ) ՊՄԳ գործառնական շրջանակի հետ լիարժեք ինտեգրում,</p> <p>գ) միջնաժամկետ հարկաբյուջետային պլանավորման եւ պետական բյուջեի կազմման գործընթացին ինտեգրում:</p> <p>4. Խորհրդարանը փոփոխություններ է կատարել «Պետական գնումների մասին» օրենքում եւ ՊՄԳ-ի մասին օրենքում, եւ Կառավարության կողմից հաստատվել է ՊՄԳ ընթացակարգերի մասին որոշումը (նոր ՊՄԳ օրենքի հիմնական ենթաօրենսդրական ակտը)՝ ՊՄԳ-ի մասին օրենքի ենթաօրենսդրական ակտի համաձայն ՊՄԳ-ի գնումների նպատակաուղղված մեխանիզմ, ի թիվս այլնի, ստեղծելու համար եւ ապահովելու համար, որ բոլոր նոր ՊՄԳ նախագծերը նախ նույնականացվեն, գնահատվեն, դասակարգվեն ըստ առաջնահերթության եւ ընտրվեն Կառավարության նոր ՊՆԿ շրջանակներում սահմանված ընթացակարգերով^ժ: Ավելին, հարկաբյուջետային կանոնների հետ լիարժեք ինտեգրման նպատակով ՊՄԳ-ների համար ռիսկերի ստուգման եւ մշտադիտարկման ամբողջական շրջանակ ստեղծելու եւ ՊՄԳ-ների գործառնական շրջանակը եզրափակելու համար Կառավարությունը հաստատել է՝</p> <p>i. «ՊՄԳ պայմանական պարտավորությունների մասին» Կառավարության որոշումը (պետական բյուջեի</p>	<p>2. Տարեկան եւ միջնաժամկետ բյուջեի պլանավորման եւ կլիմայական նպատակների եւ արդյունքների միջեւ կապն ապահովելու համար Կառավարությունը՝</p> <p>i. կհաստատի Ֆինանսավորման ռազմավարությունը եւ Ներդրումային պլանը՝ իր Ազգային մակարդակով սահմանված ներդրումների (NDC) համար՝ ԿՓ-ին հարմարվողականության եւ մեղմման ուղղությամբ պետական եւ մասնավոր մակարդակներում գործադրվող ջանքերում ԿՓ-ի ֆինանսավորման համաշխարհային աղբյուրների համակարգված մոբիլիզացման եւ թիրախավորման հարցում համապատասխան գերատեսչությունների շահագրգիռ անձանց լայն ներգրավվածությունը խթանելու նպատակով, եւ կմշակի Կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության ֆինանսավորման շրջանակ.</p> <p>ii. Փոփոխություններ կկատարի Աղետների ռիսկի նվազեցման ազգային ռազմավարության մեջ՝ անհամապատասխանությունները վերացնելու եւ Աղետների ռիսկի նվազեցման Սենդայի գործողությունների ծրագրին համապատասխանեցնելու համար (այսինքն՝ ապահովել Հայաստանի պլանավորման՝ Փարիզի համաձայնագրի եւ Սենդայի գործողությունների ծրագրի նպատակների հետ համաձայնեցվածությունը եւ համապատասխանությունը), եւ</p> <p>iii. կձեռնարկի ԱՌՆ-ի եւ ԿՓ-ին հարմարվողականության եւ դրա մեղմմանն առնչվող բյուջետային ծրագրերի իրականացումը (առաջատար գերատեսչությունները՝ ՖՆ,</p>	
--	---	--

<p>վիաստաթղթերում առկա ռիսկերի հայտնաբերման, գնահատման եւ հաշվարկման նաեւ հաշվետվողականության մեթոդաբանություններով եւ գործիքներով, ինչպես նաեւ ՊՄԳ «հարկաբյուջետային մատչելիության» վերին շեմերի սահմանման պահանջներով),</p> <p>ii. Ավելի մանրամասն մեթոդաբանական ուղեցույցները եւ գործիքները՝ համաձայն ՊՄԳ-ի մասին Կառավարության նոր որոշման, եւ</p> <p>iii. Կառավարության՝ ՊՄԳ «հարկաբյուջետային մատչելիության» վերին շեմի մեխանիզմներ սահմանելու վերաբերյալ երկու որոշումները՝ ինչպես պայմանական, այնպես էլ ուղղակի պարտավորությունների համար:</p> <p>5. Բարելավել ՊՁ-ների ֆինանսական թափանցիկությունը եւ սկսել կենտրոնացված հարկաբյուջետային մշտադիտարկումը հզորացնելու աշխատանքները.</p> <p>i. Խորհրդարանը փոփոխություններ է կատարել հաշվապահական հաշվառման մասին օրենքներում (այսինքն՝ ֆինանսական հաշվառման, հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտի ոլորտում գործունեության կանոնակարգման հարցեր)՝ ապահովելու համար, որ որոշակի շեմից բարձր չափի բոլոր ՊՁ-ները (եւ այլ խոշոր ընկերություններ) պարտավոր լինեն իրենց ֆինանսական հաշվետվությունները ենթարկել աուդիտի.</p> <p>ii. ՖՆ-ին («FRSD») վերապահված հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարման գործառնություն շրջանակներում սահմանվել եւ իրականացվել է բոլոր ՊՁ-ների, այդ թվում՝ ֆինանսական ՊՁ-ների մասին ֆինանսական</p>	<p>Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն եւ Շրջակա միջավայրի նախարարություն) եւ կմշակի ԿՓ-ի մեղմման մանրամասն գործողությունների ծրագրեր առնվազն երեք ոլորտներում:</p> <p>3. Կմշակվեն եւ կներդրվեն հետներդրումային մշտադիտարկման համակարգ եւ ինստիտուցիոն գործառնություն՝ հետեւյալի լավագույնս ի հայտ բերումն ապահովելու համար՝ i) գերաճախսի դեպքերը եւ դրանց պատճառները, եւ ii) ծրագրերի չկատարման կամ անարդյունավետ կատարման դեպքերը: Բացի այդ, Կառավարությունը կհաստատի եւ շրջանառության մեջ կդնի՝</p> <p>ա. Կառավարության՝ ՊՆԿ-ի մասին նոր որոշումը՝ իր պարտադիր պահանջների իրավական կարգավիճակը ամրապնդելու համար, եւ</p> <p>բ. համապարփակ ՊՆԿ ձեռնարկը (ԷՆ-ի միջոցով)՝ ՊՆԿ-ի վերաբերյալ 2021 թվականի որոշումների իրականացման արդյունքում ձեռք բերված փորձի ֆորմալ գնահատումից հետո, որը պետք է լրացվի (կամ ներառի) ԿՓ-ին հարմարվողականության եւ մեղմման օգուտները գնահատելու (քանակապես ներկայացնելու) մեթոդաբանություններով,</p> <p>գ. համապարփակ տեխնիկական ուղեցույցներ՝ պետական ներդրումների կազմում ԿՓ-ի մեղմման եւ հարմարվողականության եւ ԱՌՆ-ի ներառման համար (առաջատար գերատեսչությունը՝ ԷՆ):</p> <p>4. ՊՄԳ-ի վերաբերյալ բոլոր նոր ուղեցույցները, որոնք անհրաժեշտ են ՊՄԳ-ի ընթացակարգերի մասին որոշումն իրականացնելու համար, կհաստատվեն ԷՆ-ի որոշումներով եւ կդրվեն</p>	
---	---	--

<p>տեղեկությունների հավաքագրումը ՊՁ-ների նոր տվյալների բազայում, եւ ապահովվում է դրա թարմացումը 2022 թվականին (այսինքն՝ արդեն իսկ ներառում է 2021 թվականի տվյալները):</p> <p>6. Իսրախուսել հարկաբյուջետային թափանցիկությունը եւ չդադարեցնել շարունակական ինստիտուցիոնալ հզորացմանն ուղղված ջանքերը՝ դարձնելով այն ՖՆ-ին վերապահված՝ հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարման առավել համապարփակ եւ ինտեգրված գործառույթ (այժմ ներառելով աղետների եւ ԿՓ-ի ռիսկերը)։</p> <p>i. ՖՆ-ն (<ՌԿՎ-ի միջոցով) զգալիորեն ավելացրել է իր կողմից հրապարկվող՝ հարկաբյուջետային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների ծավալը (հրապարակելով առավել համապարփակ <հարկաբյուջետային ռիսկերի մասին հայտարարություն՝ 2021 եւ 2022 թվականների բյուջեի մասին օրենքների համար)՝ այժմ ներկայացնելով՝</p> <p>ա) խոշոր ՊՁ-ների եւ ընտրված ՊՄԳ-ների (ներառյալ՝ ԷԳՊ-ների)՝ դրամագլխով պայմանավորված հնարավոր պարտավորությունների հաշվարկը,</p> <p>բ) հիմնական հարկաբյուջետային ռիսկերի քննարկումը,</p> <p>գ) աղետների ռիսկից եւ ԿՓ-ից բխող հարկաբյուջետային ռիսկերի հստակ ճանաչումը եւ քանակական որոշումը (ՖՆ-ն նաեւ պատրաստել է ՄԺԾԾ-ի առաջին երկու թարմացումները՝ աղետների ռիսկից եւ ԿՓ-ից բխող հարկաբյուջետային ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվությամբ):</p> <p>ii. ՖՆ-ն հաստատել է ՊՄԳ պայմանական պարտավորությունների ներքին պարբերական</p>	<p>գործողության մեջ: <հարկաբյուջետային կայունություն, թափանցիկություն ապահովելու եւ արտաբյուջետային լուծումների նկատմամբ հնարավոր կանխակալ վերաբերմունքի հնարավորությունները նվազեցնելու համար Կառավարությունը կնորմավորի (հաշվետվությունների ներկայացման եւ հաշվապահական հաշվառման առումով) բոլոր հարկաբյուջետային պարտավորությունների նկատմամբ մոտեցումը՝ հնարավոր դարձնելով հարկաբյուջետային կանոնների հետ կապը: Մեթոդական առաջարկների եւ երկարաժամկետ հարկաբյուջետային կանխատեսումների հիման վրա Կառավարությունը (ՖՆ-ի ներկայացմամբ եւ ԷՆ-ի հետ խորհրդակցությամբ) կհաստատի բյուջետային համակարգի մասին օրենքը «Պետական պարտքի մասին» օրենքին համապատասխանեցնելու իրավական առաջարկները՝ (առկա) ՊՄԳ «հարկաբյուջետային մատչելիության» վերին շեմերը հարկաբյուջետային կանոնների պարտքի վերին շեմի հետ ուղղակիորեն կապելու համար:</p> <p>5. ՖՆ-ն կկազմի այնպիսի աղետներից ֆինանսական պաշտպանության պլանի վերաբերյալ առաջարկություն (այսինքն՝ համարվողականության/մեղմման համալիր եւ համաձայնեցված միջոցառումներ, այդ թվում՝ հաշվարկային ծախսեր, ինչը պետք է լինի կարելու համակարգված ուղղորդում՝ ոլորտային նախարարությունների գործողությունների համար), որոնք պայմանավորված են առնվազն աշխարհագրական եւ օդերեւութաբանական վտանգավոր երեւոյթներով՝ հաշվի առնելով ԿՓ-ի</p>	
---	--	--

<p>համապարփակ հաշվետվությունը (ներառյալ՝ ՊՄԳ հարկաբյուջետային հանձնառությունների տվյալների բազայի գործարկումը եւ դիսկերի գնահատման մատրիցաները յուրաքանչյուր ՊՄԳ-ի համար) որպես նոր հաստատված մեթոդաբանությունների՝ «կենդանի փաստաթղթի» ձեռք վերլուծության կիրառում (ներկայացնելով դիսկի յուրաքանչյուր կատեգորիայի եւ ընտրված ՊՄԳ-ների [ներառյալ՝ ԷԳՊ-ների] հնարավոր պայմանական պարտավորությունների առավել մանրամասն հաշվարկ, քան այն, որը ներառված է եղել 2021 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի փաստաթղթերում), որը հիմք կծառայի ՄԺԾԾ-ի ապագա տարեկան թարմացումների կամ տարեկան բյուջետային հայտի համար:</p> <p>iii. ՖՆ-ն հաստատել է նորացված Հարկաբյուջետային դիսկերի կառավարման 2022-2023 թվականների ճանապարհային քարտեզը, որով պլանավորվում է նպատակին հասնել մինչև 2023 թվականի ավարտը եւ ի թիվս այլնի, կյանքի կոչել՝</p> <p>ա) «Վեթիզիզ»-ի եւ «Մեղմման հանձնարարականներ»-ի գործառույթների ամբողջական գործարկումը,</p> <p>բ) դիսկի բոլոր նյութական աղբյուրների, այդ թվում՝ «Բյուջետային վարկերի», «Պետական երաշխիքների», «Ժառանգաբար փոխանցված ՊՄԳ-ների եւ ԷԳՊ-ների», «Բնական եւ մարդածին վտանգների (այդ թվում՝ կենսաբանական եւ տեխնոլոգիական) եւ ԿՓ-ի հետեւանքով առաջացած աղետների», ինչպես նաեւ «Պետության հնարավոր բնապահպանական պարտավորությունների» համակարգված լուսաբանումը:</p> <p>7. Գնումների ավելի էֆեկտիվ, արդյունավետ եւ թափանցիկ գործելակերպերի խթանման համար,</p>	<p>հետեւանքների հետ կապված անորոշությունները (ներկայացնելով բազային սցենարի կողմնորոշիչ նախահաշիվը):</p> <p>6. ՊՁ-ների ֆինանսական թափանցիկությունը բարելավելու եւ կենտրոնացված հարկաբյուջետային մշտադիտարկումը եւ վերահսկողությունը հզորացնելու աշխատանքներ սկսելու եւ կորպորատիվ կառավարում եւ օպերատիվ ցուցանիշներ ներդնելու համար՝</p> <p>i. Կառավարությունը ՖՆ-ի միջոցով կլրամշակի ՊՁ-ների կողմից աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանության մշտադիտարկման գործառույթը (օրինակ՝ գործարկվում է առանձին նոր կորպորատիվ վեբ պորտալ/ գրանցամատյան) ^{ժգ}.</p> <p>ii. Կառավարությունը փոփոխություններ կկատարի այն որոշման մեջ, որով սահմանվում են ՊՁ-ների նկատմամբ վերահսկողության գործառույթները՝ ա) Պետական գույքի կառավարման կոմիտեի եւ ՖՆ-ի երկակի դերերի (<ՌԿ, շահութաբաժինների հավաքագրում) միջեւ գործող ինստիտուցիոնալ համակարգը լավարկելու համար, բ) ֆինանսական տեղեկություններին ՖՆ-ի հասանելիությունը դյուրացնելու համար, եւ գ) կատարողականի գնահատումը կատարողականի թիրախային ցուցանիշների հետ համապատասխանեցնելու համար.</p> <p>iii. Կառավարությունը առանձին որոշմամբ՝ ա) կհաստատի որոշակի շեմից բարձր (չափի) բոլոր ՊՁ-ների համար Կորպորատիվ կառավարման նոր օրենսգիրքը պարտադիր լինելու հանգամանքը</p>	
--	--	--

<p>միաժամանակ հետամուտ լինելով ԿՓ-ի դեմ գործողությունների հիմնական նպատակներին՝ Վարչապետի որոշմամբ հաստատվել է Գնումների գործընթացի զարգացման/Բարեփոխումների հայեցակարգը, որը ներառում է՝ i) կանաչ գնումների ներդրման իրագործելիության վերլուծությունները, եւ ii) ընթացիկ բյուջեում գնումների փաթեթների ստանդարտացման առաջարկները:</p> <p>8. Ձեռավորել կանաչ տնտեսության քաղաքականություն եւ համապատասխանեցնել տնտեսական քաղաքականության գործիքները կլիմայի մեղմման եւ հարմարվողականության թիրախների հետ՝ i) ԷՆ-ն համակատարող նախարարությունների կողմից ուսումնասիրության համար տրամադրել է «Անցում կանաչ տնտեսությանը» առաջարկվող հայեցակարգը^{ԺԲ}, ii) ԷՆ-ն ստեղծել է «Անցում կանաչ տնտեսությանը» հայեցակարգի հարցերով գործառնական ստորաբաժանում եւ գործարկում է այն:</p> <p>9. Կառավարության կողմից պարտքերի կառավարման համակարգի ներդրումը եւ շուկաների հետ միջնաժամկետ ռազմավարական հաղորդակցությունն այնուհետեւ համաձայնեցվել են արժեթային ռիսկերի նկատմամբ պետական պարտքի զգայունությունը հետազայում նվազեցնելու եւ կառավարության արժեթղթերի ներքին շուկան զարգացնելու նպատակով այն դեպքում, երբ ինստիտուցիոնալ մեխանիզմները նախատեսվել են կառավարության արժեթղթերի թողարկման ծրագիրը կարճաժամկետ մակրոտնտեսական ռիսկերից աստիճանաբար պաշտպանելու համար: Սրան կարելի է հասնել բարեփոխումների եւ ինստիտուցիոնալ արդիականացման հետեւյալ ջանքերի շնորհիվ՝</p>	<p>(ներառյալ համապատասխանության վերաբերյալ հաշվետվության պարտադիր ներկայացումը), եւ բ) հատուկ ինստիտուցիոնալ կառույցի միջոցով կսահմանի եւ կգործարկի կորպորատիվ կառավարման պահանջներին համապատասխանության մշտադիտարկման գործառույթները:</p> <p>7. Հարկաբյուջետային անարդյունավետությունը նվազեցնելու եւ ներդրումների խթանման ուղղակի ձեւերով ազդեցությունը ընդլայնելու համար Կառավարությունը կձեռնարկի պետությանը պատկանող բաժնեմասնակցային ֆոնդերի եւ այլ ֆինանսական ՊՁ-ների վերաբերյալ քաղաքականությունների համապարփակ ուսումնասիրություն եւ դրանք կներառի նոր Սեփականության քաղաքականության ուղղության կազմում՝ սահմանելով հետեւյալը.</p> <p>i) պարտադիր ռազմավարական խնդիրներ (եւ ոլորտի վրա շեշտադրում/ներդրումային քաղաքականություններ), որոնցով բացառվում է մասնավոր հատվածի դուրս մղումը, եւ ապահովվում է նրանց գոյության հիմնավորումը՝ արժեք/օգուտ հարաբերակցության տեսանկյունից: Սա պետք է լրացվի գործառնական ընթացակարգերով, որոնք լավարկում են գործունեությունը՝ բացառապես շուկայի թերությունների վերացման հիմքով.</p> <p>ii) պետության կողմից հատկացված միջոցների՝ նրանց կողմից օգտագործման, գործառնությունների շրջանակի եւ կատարողական ցուցանիշերի առումով թափանցիկություն</p>	
---	---	--

<p>i. Կառավարության կողմից «Գանձապետական համակարգի մասին» եւ «Բյուջետային համակարգի մասին» օրենքներում առաջարկվող օրենսդրական փոփոխությունների ներկայացում Խորհրդարան՝ ապահովելու, որ Կայունացման հաշիվը խստորեն կատարում է պետական պարտքի վերաֆինանսավորման ռիսկերի կառավարման իր գործառնությունները եւ գործում է որպես լավ կառավարվող հակացիկլային կայունացման աջակցության մեխանիզմ:</p> <p>ii. ՄՊՌ-ն (2020-2022թթ.) իրականացվել է վերաֆինանսավորման ռիսկի, տոկոսադրույքի ռիսկի եւ արժույթային ռիսկի (նվազագույն շեղումներով) ուղենիշային թիրախների շրջանակներում, իսկ հաստատված ՄՊՌ-ն (2021-2023 թվականների համար)՝ ա) առաջ է քաշել արտարժույթային ռիսկերի նվազեցմանն առնչվող նպատակներ (ե՛լ ներքին, ե՛լ՝ արտաքին զուտ փոխառությունների միջոցով դեֆիցիտի ֆինանսավորման կանխատեսվող մոդելը), եւ բ) բարելավել է արտարժույթային ռիսկի ուղենիշային ցուցիչները (այսինքն՝ ներպետական պարտքի մասնաբաժինն ընդհանուր պարտքում եւ դրամով անվանական պարտքի մասնաբաժինն ընդհանուր պարտքում պետք է լինեն նվազագույնը 25%՝ նախորդ ռազմավարությամբ նախատեսված 20%-ի փոխարեն):</p>	<p>(ներդնելով կատարողականի գնահատումներ).</p> <p>iii) կորպորատիվ կառավարման հիմնարար հայեցակետեր (այդ թվում՝ քաղաքականության եւ իրավական նորմերի վրա ներգործություն ունենալուց զերծ մնալու անհրաժեշտություն եւ այդ դեպքերի առնչությամբ պարտադիր հաշվետվությունների ներկայացման սահմանում).</p> <p>iv) գործառնական քաղաքականություն/ ստանդարտ գործառնական ընթացակարգեր, որոնք լավարկում են գործունեությունը բացառապես շուկայի թերությունների վերացման հիմքի վրա. եւ</p> <p>v) արտաքին ֆինանսական աուդիտին ներկայացվող հստակ պահանջներ.</p> <p>vi) պետությանը պատկանող բոլոր բաժնեմասնակցային ֆոնդերը եւ մյուս ֆինանսական ՊՁ-ները, որոնք համարվում են ներդրումների խթանման գործիքներ, ենթարկվում են սեփականության տնօրինման վերահսկողության (ինչպես նաեւ ԷՆ-ի կողմից քաղաքականության համակարգման):</p> <p>8. ՊՄԳ-ի վերաբերյալ պայմանագրի վերանայումը (մինչեւ ՊՄԳ-ի մասին օրենքը առկա ՊՄԳ-ների, այսինքն՝ «Ժառանգաբար փոխանցված ՊՄԳ-ների» դեպքում) կարգավորող թափանցիկ շրջանակ ստեղծելու եւ այլ երկարաժամկետ պայմանագրերում փոփոխություններ սահմանելու համար Խորհրդարանը կհաստատի անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունները (օրինակ՝ «Բյուջետային համակարգի մասին» օրենք):</p> <p>9. 2021–2022 թվականներից 2023–2024</p>	
---	---	--

	<p>թվականների հարկաբյուջետային ռիսկերի հրապարակումներում կատարվող թարմացումներին զուգահեռ ՖՆ-ի՝ ՀՌԿ ուղղությամբ պարտավորությունների եւ գործառույթների իրավական ամրագրումն ապահովելու եւ դրա համակարգային կարելիությունն ամրապնդելու համար՝</p> <p>i) Խորհրդարանը կհաստատի օրենսդրական փոփոխությունների առաջարկները, ի թիվս այլնի, Հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարման խորհուրդ ստեղծելու, ինչպես նաեւ Անձնակազմի վկայագրման պահանջները սահմանելու համար.</p> <p>ii) ՖՆ-ն կիրականացնի ՀՌԿ-ի հարկաբյուջետային մեղմացման գործառույթը (կանոնավոր ձեռով եւ պարբերաբար կազմելով հարկաբյուջետային ռիսկերի մեղմացման վերաբերյալ զեկույցներ, որտեղ մասնավորապես առաջարկվում են ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված գործողություններ եւ հետագա գործողությունները հաջորդող զեկույցներում). եւ</p> <p>iii) Կառավարությունը ձեւակերպում եւ <u>գործարկում</u> 5 միջգերատեսչական մեխանիզմ՝ ապահովելով, որ բոլոր համապատասխան պետական մարմիններն ու ՖՆ-ի համապատասխան վարչություններն անհրաժեշտ տեղեկությունները մուտքագրեն լիարժեք գործող ՀՌԿ-ի ինտեգրված համակարգ:</p> <p>10. Կառավարությունը կհաստատի գնումների ոլորտի բարեփոխումների վերաբերյալ օրենսդրության ցանկացած անհրաժեշտ փոփոխություն եւ կսկսի իրականացնել հաստատված գործողությունների ծրագիրը, ինչը</p>	
--	---	--

	<p>ներառում է՝ i) իրագործելիության գնահատման ուղղությամբ աշխատանք՝ կանաչ գնումներ ներդնելու համար, եւ ii) ընթացիկ բյուջեում գնումների փաթեթների ստանդարտացման իրականացում:</p> <p>11. Կառավարությունը հաստատում է՝</p> <p>ա. «Կանաչ եւ կայուն տնտեսական զարգացման մասին» ազգային ռազմավարությունը (այդ թվում՝ դրա իրականացման միջոցառումները)</p> <p>բ. «Շրջանաձեւ տնտեսության» ներդրման նախադրյալների սահմանման հայեցակարգը (օրինական ուժի մեջ մտած որոշմամբ) եւ դրա իրականացման գործողությունների ծրագիրը (Նախարարի հրաման) ⁴⁶:</p> <p>12. ՖՆ-ն՝</p> <p>i) կիրականացնի 2022–2024 թվականների ՄՊՌ-ն վերաֆինանսավորման ռիսկի, տոկոսադրույքի ռիսկի եւ արժույթային ռիսկի ուղենիշային թիրախների շրջանակներում՝ նվազագույն շեղումներով, իսկ 2023–2025 թվականների հաստատված ՄՊՌ-ով այն՝</p> <p>ա) առաջ կքաշի նաեւ արտարժույթային ռիսկերի նվազեցմանն առնչվող նպատակներ (եւ՝ ներքին, եւ՝ արտաքին զուտ փոխառությունների միջոցով դեֆիցիտի ֆինանսավորման կանխատեսվող մոդելը).</p> <p>բ) կբարելավի արտարժույթային ռիսկի ուղենիշային ցուցիչները (այսինքն՝ ներպետական պարտքի մասնաբաժինն ընդհանուր պարտքում եւ դրամով անվանական պարտքի մասնաբաժինն</p>	
--	---	--

	<p>ընդհանուր պարտքում պետք է լինեն նվազագույնը 30%).</p> <p>ii) «Պետական պարտքի մասին» օրենքը թարմացնելու նպատակով Կառավարություն կներկայացնի օրենսդրական փոփոխությունների առաջարկներ՝ ի հայտ բերված թերությունները վերացնելու համար. եւ</p> <p>iii) այնուհետեւ Խորհրդարանի հաստատմանը կներկայացնի «Գանձապետական համակարգի մասին» օրենքում եւ «Բյուջետային համակարգի մասին» օրենքում կատարվելիք օրենսդրական փոփոխությունները, Կառավարություն կներկայացնի ցանկացած անհրաժեշտ որոշում (կամ ցանկացած այլ կիրարկող օրենսդրություն, որը կարող է անհրաժեշտ լինել)՝ Կայունացման հաշվի համալրման եւ օգտագործման գործընթացը կարգավորելու համար:</p>	
<p>Բարեփոխումների 2-րդ ոլորտ. Պետական արժեթղթերի շուկայի եւ փողի շուկաների ենթակառուցվածքի բարելավում</p>		
<p>10. Ֆինանսական եւ կապիտալի շուկաների զարգացման եւ բարեփոխումների ուղղությամբ համակարգման եւ համատեղ գործողությունների տեմպը պահելու եւ ամրապնդելու նպատակով՝</p> <p>i. Կառավարությունը հաստատել եւ մեկնարկել է Կապիտալի շուկայի զարգացման ծրագրի իրականացումը (համատեղ պատրաստված ՀԿԲ-ի, ԷՆ-ի եւ ՖՆ-ի կողմից) .</p> <p>ii. ԷՆ-ն ստեղծել է Կապիտալի շուկայի զարգացման բաժին, որը համակարգողի դեր է ստանձնում ընդհանուր առմամբ իրականացման համար, եւ</p> <p>iii. ՖՆ-ն (ՊՊԿԿ) իրականացրել է դրամական</p>	<p>13. Կառավարությունը կապահովի Կապիտալի շուկայի զարգացման ռազմավարության՝ ժամանակային սահմանափակմամբ գործողությունների ծրագրի իրականացումը եւ մասնավորապես կիրականացնի հետեւյալ ենթամիջոցառումները.</p> <p>i. ԷՆ-ն կիրապարակի Կապիտալի շուկայի զարգացման ռազմավարության ծրագրի իրականացման կարգավիճակը.</p> <p>ii. ԷՆ-ն միջգերատեսչական ուսումնասիրության նպատակով շրջանառում է իրավական եւ նորմատիվ իրավական փաստաթղթերի</p>	<p>Կատարողական ցուցանիշներ, որոնք առավելապես վերագրելի են բարեփոխումների 2-րդ ոլորտին.</p> <p>2.ա Պետական պարտատոմսերով առետրային շրջանառությունը (երկրորդական շուկայական գործարքներ թե՛ ՀՖԲ-ի եւ թե՛ արտաբորսային հարթակներում՝ ըստ ծավալի)՝ արտահայտված անվանական ՀՆԱ-ի տոկոսային հարաբերակցությամբ, ավելացել է մինչեւ 9% (2019 թվականի ելակետային ցուցանիշներ՝ 6.9%): Տվյալների</p>

<p>շուկաների զարգացման եւ համակարգային իրացվելիության կառավարումը գործի դնելու ուղղությամբ հետեւյալ գործընթացները.</p> <p>ա. Մեկնարկել եւ ընդլայնվել է արժեթղթերի թողարկման նոր վեցամսյա ծրագիր՝ որպես ուղենիշ (որպես հիմնական թողարկված արժեթուղթ)՝ կապիտալի շուկայի այլ հատվածների համար դրա նշածողը բարձրացնելու եւ ռեպո (միջբանկային) շուկաներում իրացվելիությունը բարձրացնելու նպատակով:</p> <p>բ. Շարունակելով հետզնումները (եւ պարտքի ակտիվ կառավարման այլ ձեւեր)՝ նախաձեռնել է (շրջանառությունից դուրս պետական գանձապետական արժեթղթերի) փոխանակումներ՝ արագացնելու պետական պարտքի մարման պրոֆիլի հարթեցումը, մեղմելու կուտակված վերաֆինանսավորման ռիսկերը եւ բարելավելու իրացվելիության կառավարումը:</p> <p>գ. (ii) Տեխնիկական մասնագրերը վերջնական տեսքի են բերվել ՖՆ-ի եւ ՀՖԲ-ի կողմից պարտատոմսերի պորտֆելի ռոտացիայի աճուրդների իրականացումը հնարավոր դարձնելու համար:</p> <p>դ. ՊՊԿՎ-ն (ՖՆ) ընդլայնել է իր դերը ՀԿԲ-ի հետ իրացվելիության կանխատեսման համակարգված շրջանակում՝ ստանձնելով դրամական միջոցների կանխատեսման նոր պատասխանատվություն եւ ընդունելով արտարժույթի դրամական հոսքերի տվյալների շրջանակ/ձեւանմուշ՝ առավել արդյունավետ կերպով աջակցելու ՀԿԲ-ի իրացվելիության համակարգային կառավարման ջանքերին^{ԺԵ}:</p> <p>11. Հայաստանում իսկապես ապահովված</p>	<p>փոփոխությունների առաջարկները՝ մասնավոր բաժնեմասնակցային եւ ձեռնարկատիրական կապիտալի ոլորտների զարգացումը խթանելու համար.</p> <p>iii. պարտքի մարման պրոֆիլն էլ ավելի հարթեցնելու եւ վերաֆինանսավորման ռիսկի կտրուկ աճը նվազեցնելու համար ՖՆ-ն կշարունակի իրականացնել թողարկման բոլոր անհրաժեշտ գործընթացները եւ պարտքի ակտիվ կառավարման ձեւերը (օրինակ՝ հետզնումներ/փոխանակումներ) եւ կապահովի, որ պարտատոմսերի պորտֆելի ռոտացիայի աճուրդների տարբերակները լիարժեք գործարկվեն ՀՖԲ հարթակում. եւ</p> <p>iv. ՊՊԿՎ-ն (ՖՆ) ՀԿԲ-ի հետ կընդլայնի իր դերը համակարգվող իրացվելիության կանխատեսման համակարգված շրջանակում՝ միաժամանակ ձեռք բերելով հարկային մուտքերի անհրաժեշտ կանխատեսումները, եւ կինտեգրի այս տեղեկատվական հոսքերն ու գործընթացները՝ ՀԿԲ-ի կողմից իրացվելիության համակարգային կառավարման ջանքերին առավել արդյունավետ աջակցելու եւ միջբանկային տոկոսադրույքների տատանումների նվազեցմանը նպաստելու համար^Ժ:</p> <p>14. Հայաստանի ֆինանսական համակարգի համար փողի շուկաների համակարգային կարելությունը խթանելու համար ՀԿԲ-ն՝</p> <p>i. կիրականացնի շուկաների աշխուժացման եւ (կամ) կարգավորող նախաձեռնություններ՝ ֆինանսական ոլորտում ՀԳԳՀ-ին անցումը խթանելու համար^Խ,</p> <p>ii. կձեռնարկի միջոցառումներ իր բաց</p>	<p>աղբյուրը՝ ՀՖԲ-ի եւ ՖՆ-ի հաշվետվություններ:</p> <p>2.բ Պետական պարտատոմսերի մասով պահանջարկ եւ տեղաբաշխվածություն հարաբերակցությունը հասնում է 2.5-ի (2020 թվականի ելակետային ցուցանիշներ՝ 1.7)</p> <p>Տվյալների աղբյուրը՝ ՖՆ-ի հաշվետվություններ:</p>
---	--	--

<p>միջբանկային շուկաներ ստեղծելու եւ իրացվելիության էական բարելավման նպատակով իրականացվել են հետեւյալ ենթամիջոցառումները.</p> <p>i. Խորհրդարանի կողմից հաստատվել են Քաղաքացիական օրենսգրքում կատարված փոփոխություններ՝ կառավարելու համար, ի թիվս այլնի, ռեպո գործարքների վերաբնութագրման ռիսկերը (եւ այլ հարցեր, որոնք առանցքային են ԿՇՄԱ-ի կողմից հավաստագրված ՀՌԳՀ-ի իրավական եզրակացության համար):</p> <p>ii. ՀԿԲ-ն հաստատել է իր կանոնակարգերում արված անհրաժեշտ փոփոխությունները՝ ապահովելու ՀՌԳՀ-ի կիրառելիությունը Հայաստանում բոլոր կողմերի համար:</p> <p>iii. ՀԿԲ-ն ձեռք է բերել ԿՇՄԱ-ի կողմից հավաստագրված ՀՌԳՀ-ի իրավական եզրակացությունը (որը պատշաճ կերպով հրապարակված է ԿՇՄԱ-ի կայքում՝ ֆինանսական շուկաների կողմից Հայաստանում բոլոր կողմերի համար ՀՌԳՀ-ի կիրառելիությունը ճանաչելու նպատակով):</p>	<p>շուկայական գործառնություններում ՀԳԳՀ-ն իրականացնելու համար,</p> <p>iii. կիրականացնի ցանկացած անհրաժեշտ միջոցառում՝ միջբանկային տոկոսադրույքի սահմանումը (Օվերնայթ) իրագործելի դարձնելու համար, եւ</p> <p>iv. կստեղծի եւ լիարժեք կգործարկի դրամական շուկաների համար նախատեսված նոր առետրային հարթակ:</p>	
<p><i>Բարեփոխումների 3-րդ ոլորտ. Ֆինանսական գործիքների եւ ներդրողների բազայի ընդլայնում եւ կորպորատիվ թափանցիկության մակարդակի բարձրացում</i></p>		
<p>12. Նոր ֆինանսական գործիքների խթանման եւ ներդրողների ներգրավման նպատակով իրականացվել են հետեւյալ ենթամիջոցառումները.</p> <p>Խորհրդարանը հաստատել է «Արժույթային կարգավորման եւ արժույթային վերահսկողության մասին» օրենքում օրենսդրական փոփոխությունները՝ կորպորատիվ պարտավորությունների թողարկումը</p>	<p>15. Նոր ֆինանսական գործիքների խթանման եւ ներդրողների ներգրավման նպատակով իրականացվել են հետեւյալ ենթամիջոցառումները.</p> <p>i. Հայաստանի կապիտալի շուկաների միջազգային ինտեգրումը խթանելու համար ՖՆ-ն եւ ՀԿԲ-ն կհաստատեն եւ կիրականացնեն լուծումներ՝ Հայաստանում պետական արժեթղթերի</p>	<p>Կատարողական ցուցանիշ, որն ամենաուղղակի է լավագույնս վերագրելի է բարեփոխումների 3-ին ոլորտին.</p> <p>3.ա Ֆոնդային բորսայում կորպորատիվ արժեթղթերի առետրային շրջանառությունը</p>

<p>խրախուսելու եւ ռեպո պայմանագրերի արժույթով պայմանագրերը կնքելիս արժույթով արտահայտման ճկունությունն ապահովելու նպատակով:</p> <p>ii. ՀԿԲ-ն փոփոխություններ է կատարել իր կանոնակարգերում՝ միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայավարման ավելի հստակ կանոններ ներմուծելու համար:</p> <p>iii. ՀԿԲ-ն ներդրել է նոր կարգավորման դաշտ՝ ա) լուծելու կարգավորման բացերը եւ վերացնելու անորոշություններն ածանցյալ գործիքների միջոցով, եւ բ) խթանելու օտարերկրյա ինստիտուցիոնալ ներդրողների մասնակցությունը տեղական պարտքային շուկայում:</p> <p>iv. Խորհրդարանը հաստատել է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքում փոփոխությունները՝ տարբեր դասերի սովորական բաժնետոմսերի թողարկումը հնարավոր դարձնելու համար, եւ այլն:</p> <p>13. Ֆինանսական կայունության ռիսկերը կանխելու եւ կանաչ ֆինանսական գործիքների հնարավոր տարածման մեջ շուկայի ամբողջականությունն ու կայունությունն ապահովելու համար ՀԿԲ-ն պաշտոնապես ստեղծել է գործարկել է աշխատանքային խումբ՝ ուսումնասիրելու կանաչ ֆինանսների զարգացման տարբերակները եւ գնահատելու, թե արդյոք բանկային կայունությանն սպառնացող՝ կլիմայի փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը հիմնավորում են հատուկ համապատասխանեցումն ընթացիկ կարգավորող մոտեցմանը:</p>	<p>շուկայի ոչ ռեզիդենտների առավել դյուրին (եւ ուղիղ) հասանելիությունը ապահովելու համար (տեղական կամ արտասահմանյան), եւ</p> <p>ii. Խորհրդարանը կհաստատի «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքի փոփոխությունները (եւ կիրահանվի հաստատել հարակից կանոնակարգերը), օրինակ, հետեւյալ նպատակներով.</p> <p>ա) խթանել նախագծերի ֆինանսավորումը՝ հստակ տարանջատելով հասարակ եւ արտոնյալ բաժնետոմսերը, եւ բացասական կապիտալի հաշվեկշիռը կարգավորող կանոնները համապատասխանեցնելով սնանկության մասին օրենսդրության հետ,</p> <p>բ) հնարավոր դարձնել կորպորատիվ կառավարման քաղաքականության սահմանումը՝ Կառավարությանը (մասնավորապես՝ ԷՆ-ին) վերապահելով կորպորատիվ կառավարման պահանջները սահմանելու լիազորություն: Հաջորդիվ, Կառավարության որոշմամբ կհաստատվի Կորպորատիվ կառավարման նոր օրենսգիրքը (կառավարման խորհուրդներում կանանց ներգրավվածությունը սահմանելով, ի թիվս այնի, նվազագույնը 30%):</p> <p>16. Ֆինանսական կայունության ռիսկերը կանխելու եւ կանաչ ֆինանսական գործիքների հնարավոր տարածման մեջ շուկայի ամբողջականությունն ու կայունությունն ապահովելու համար ՀԿԲ-ն¹⁹</p> <p>i) կընդունի Հայաստանում կայուն ֆինանսների ճանապարհային քարտեզը՝ նշելով ժամկետային սահմանափակմամբ միջոցառումները եւ փուլերը,</p>	<p>(այդ թվում՝ ՀՖԲ-ի հարթակում ուղղակի առետուրը եւ «Հասցեական գործարքները»), արտահայտված ՀՆԱ-ի տոկոսային հարաբերակցությամբ, կազմել է 3% (2020 ելակետային տվյալներ՝ 0.44%): Տվյալների աղբյուրը՝ ՀՖԲ-ի տարեկան հաշվետվություն եւ ուղիղ հարցումներ:</p>
---	--	--

<p>14. Նպատակ ունենալով հիմնավոր կերպով ընդլայնել կորպորատիվ թափանցիկության պայմանները Հայաստանում եւ սահմանել պատշաճ կառավարում եւ արդյունավետություն դրա հիմքում ընկած մասնագիտություններում՝ իրականացվել է բարեփոխումների գործընթացների հետեւյալ խումբը.</p> <p>Խորհրդարանը հաստատել է հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտի մասին օրենքներում փոփոխության առաջարկները եւ «Հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտորական գործունեության կարգավորման եւ հանրային վերահսկողության մասին» նոր առաջարկվող օրենքը՝ հիմնական կարգավորող գործառույթները ՀՎԽ-ին եւ ձեւավորվելիք ՀԱՓՀՊ-ին փոխանցելու համար: Սա ներառում է օրենսդրական առաջարկներ, ինչպես օրինակ՝ պարտադիր աուդիտը: Այս նոր իրավական ճարտարապետությունն ուժի մեջ է մտնում:</p> <p>ii. ՖՆ-ի կողմից ստեղծված եւ գործող ՀՎԽ-ն ղեկավարվելու է վերջինիս կողմից եւ ներառելու է ԷՆ-ի, ՀԿԲ-ի, ինչպես նաեւ Պետական եկամուտների կոմիտեի անդամներ: Մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմերը մասնակցում են խորհրդակցական ձայնի իրավունքներով: Աուդիտորների, փորձագետ հաշվապահների եւ աուդիտորական կազմակերպությունների գրանցման կարգը սահմանելու համար հաստատվել են ենթաօրենսդրական ակտեր: Ստեղծվել է էլեկտրոնային ռեգիստր:</p> <p>iii. ՀՎԽ-ն, որը նախագահում է ՖՆ-ն, հաստատել է Հայաստանի միկրոձեռնարկությունների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պարզեցված</p>	<p>ii) իր ենթականերին կներկայացնի ԲՍԿ-ի վերաբերյալ կորպորատիվ հաշվետվությունների ներկայացման ստանդարտների ինտեգրված շրջանակը եւ կներկայացնի նոր շրջանակի վերաբերյալ առաջարկներ՝ բանկերի կանաչ ֆինանսների ներքին նշագրման եւ դասակարգման շրջանակները հաստատելու համար («կանաչ լվացման» ռիսկերը վերացնելու համար):</p> <p>17. Կհաստատվեն աուդիտ իրականացնող ընկերությունների, աուդիտորների եւ փորձագետ հաշվապահների որակի ապահովման վերաբերյալ մշտադիտարկման ուղեցույցները, ինչպես նաեւ ՀՀՄԿ-ի վերահսկողության մեթոդաբանությունը եւ գործառնական ընթացակարգերը:</p> <p>18. Անվճարունակության ավելի արդյունավետ ռեժիմի եւ պարտատերերի իրավունքների ավելի ուժեղ պաշտպանության սահմանումը շարունակելու համար՝</p> <p>i. Արդարադատության նախարարությունը կներդնի եւ լիարժեք կգործարկի էլեկտրոնային սնանկության համակարգ:</p> <p>ii. Արդարադատության նախարարությունը եւ ՀԿԲ-ն կգործադրեն համատեղ ջանքեր՝ Հայաստանի սնանկության ռեժիմում առկա խնդիրները ի հայտ բերելու ուղղությամբ՝ մասնավորապես ֆինանսական առողջացման եւ ակտիվների վաճառքի ոլորտում հետագա բարեփոխումների աշխատանքները նախանշելու համար, եւ շրջանառության մեջ կդնեն նոր Մնանկության օրենսգիրք՝ միջգերատեսչական ուսումնասիրության եւ խորհրդակցությունների համար:</p>	
---	---	--

<p>ձեռնարկի օգտագործումը:</p> <p>15. Անվճարունակության ավելի արդյունավետ ռեժիմի եւ պարտատերերի իրավունքների ավելի ուժեղ պաշտպանության սահմանումը շարունակելու համար՝</p> <p>i. Խորհրդարանի կողմից հաստատվել են «Սնանկության մասին» օրենքի փոփոխությունները՝ պարտատերերի պահանջների լավագույնս բավարարման համար լրացուցիչ եւ արդյունավետ մեխանիզմներ ապահովելու նպատակով: Մասնավորապես օրենքը նախատեսում է պարտապանի գույքի հայտարարագրման, պարտապանի գույքի գույքագրման կարգը: Հստակեցվել եւ ավելի ծախսարդյունավետ են դարձել նաեւ ապահովված իրավունքի օբյեկտի իրացման ընթացակարգերը (օրինակ՝ նվազեցվել է կառավարչի վարձատրության չափը):</p> <p>ii. Արդարադատության նախարարության կողմից նաեւ գնվել է էլեկտրոնային սնանկության համակարգ (օրինակ՝ սնանկության գործով կառավարիչների թեկնածուներ ընտրելու համար):</p>		
---	--	--

Բյուջետային աջակցությունը

ԱԶԲ՝ 100 միլիոն ԱՄՆ դոլար՝ 1-ին ենթաձրագրի համար, եւ 60 միլիոն ԱՄՆ դոլար՝ 2-րդ ենթաձրագրի համար

ԶՖԳ՝ 100 միլիոն ԱՄՆ դոլար՝ 1-ին ենթաձրագրի համար, եւ 60 միլիոն ԱՄՆ դոլար՝ 2-րդ ենթաձրագրի համար

ԱԶԲ՝ Ասիական զարգացման բանկ, ԶՖԳ՝ Զարգացման ֆրանսիական գործակալություն, ՀՖԲ՝ Հայաստանի ֆոնդային բորսա, ՀԱՓՀՊ՝ Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ, ՀԿԲ՝ Հայաստանի կենտրոնական բանկ, ԿՓ՝ կլիմայի փոփոխություն, ԱՌՆ՝ աղետների ռիսկի նվազեցում, ԲՍԿ՝ բնապահպանական, սոցիալական և կորպորատիվ կառավարում, ՀՌԿ՝ հարկաբյուջետային ռիսկի կառավարում, ՀՌԿՎ՝ Հարկաբյուջետային ռիսկերի կառավարման վարչություն, ՖՏ՝ ֆինանսական տարի, ՀՆԱ՝ Համախառն ներքին արդյունք, ՀԳԳՀ՝ Հետզնման գլոբալ գլխավոր համաձայնագիր, ՀԲՑ՝ հիմնական բնութագրերի ցուցիչներ, ԿՇՄԱ՝ Կապիտալի շուկայի միջազգային ասոցիացիա, ԷՆ՝ Էկոնոմիկայի նախարարություն, ՖՆ՝ Ֆինանսների նախարարություն, ՄԺԶՌ՝ Միջնաժամկետ զարգացման ռազմավարություն, ՄԺԾԾ՝ Միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիր, ԱՄՆ՝ Ազգային մակարդակով սահմանված ներդրումներ, ՀԿ՝ Հասարակական կազմակերպություն, ԱԲ՝ արտաբորսային, ՄՀԿ՝ Մասնագիտացված հաշվապահական կազմակերպություններ, ՔՄՄՍ՝ Քաղաքականության մշակման և մշակութային սխեմա, ՊՆԿ՝ պետական ներդրումների կառավարում, ՀՎԽ՝ Հանրային վերահսկողության խորհուրդ, ԷԳՊ՝ Էլեկտրաէներգիայի գնման պայմանագիր, ՊՄԳ՝ Պետական-մասնավոր գործընկերություն, Ռ՝ ռիսկ, ԿԶՆ՝ Կայուն զարգացման նպատակ, ՊԶ՝ պետական ձեռնարկություն:

^ա [Հայաստանի կառավարություն: 2021 թվական. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021–2026 թվականների ծրագիր:](#) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օգոստոսի 18-ի թիվ 1363-Ն որոշման հավելված: «Անվտանգության» և «Դիվանագիտական հարաբերությունների» հարցերն ի սկզբանե ներկայացնելով որպես առաջին հիմնական ուղղություն՝ ռազմավարության առանցքային մասը բաղկացած է 5 հիմնական ուղղություններից՝ Տնտեսություն (2-րդ հիմնական ուղղություն), որտեղ որպես նպատակ շեշտադրվում են մրցունակ ապրանքները (այդ թվում՝ մեկ մրցունակ ծառայությունների ոլորտ՝ Զբոսաշրջություն), ՓՄՁ-ների զարգացում և գործարար միջավայրի բարելավում (ընդունվել է նաև այն կարևոր հանգամանքը, որ արտահանման շուկաների դիվերսիֆիկացումը և զարգացումը կենսական նշանակություն ունեն Հայաստանի զարգացման համար), Ենթակառուցվածքների զարգացում (3-րդ հիմնական ուղղություն)՝ կոնկրետ նշումներ կատարելով էներգետիկայի, տրանսպորտի ոլորտների վերաբերյալ և այլն, Մարդկային կապիտալի զարգացում (4-րդ հիմնական ուղղություն)՝ նշելով աշխատանքի և սոցիալական պաշտպանության ոլորտում բարեփոխումները, առողջապահության ոլորտում բարեփոխումները, կրթության ոլորտում բարեփոխումները, Իրավունք և արդարադատություն (5-րդ հիմնական ուղղություն)՝ ներառելով կոռուպցիայի դեմ պայքարի և դատական ոլորտի բարեփոխումները, և Ինստիտուցիոնալ զարգացում (6-րդ հիմնական ուղղություն, տե՛ս հիմնական տեքստի 29-րդ պարբերության մեջ առկա նկարագրությունը):

^բ Հայաստանում Կառավարության/Խորհրդարանի կողմից օրենսդրական/տրամադրվ իրավական բնույթի առաջարկ հաստատվելու դեպքում այն ուժի մեջ է մտնում կարճ ժամանակ անց (այն խստորեն կարգավորվում է ամրագրված գործելակերպով), եթե օրենսդրության կոնկրետ դրույթով այն չի համապատասխանեցվում տարեկան հարկաբյուջետային պարբերաշրջանին՝ պատշաճ հիմնավորմամբ (որի դեպքում նոր կանոններն ուժի մեջ են մտնում հաջորդ տարվա հունվարի 1-ից): Նույն սկզբունքները գործում են ենթաօրենսդրական ակտերի ցանկացած ձևի համար (օրինակ՝ Կառավարության որոշում, Վարչապետի որոշում, Կառավարության կողմից ռազմավարությունների, նախարարների հրամանների կամ կանոնակարգերի հաստատում):

^գ Ծրագրային մոտեցմամբ 1-ին ենթաձրագրի համար նախատեսված ՆՀԱ-ով պետք է դրա ՔՄՄԾ-ում ներկայացվեն նախանշված միջոցառումները հաջորդող ենթաձրագրերի համար: Ծրագրային մոտեցմամբ ապահովվում է որոշակի ճկունություն, սակայն նախորդ ենթաձրագրի նախանշված սկզբնական միջոցառումներից մինչև ընթացիկ ենթաձրագրի նախորդ միջոցառումներ կատարվող ցանկացած էական փոփոխություն պետք է ներկայացվի և հիմնավորվի ՆՀԱ-ում:

^դ ՖՆ-ն՝ ա) սահմանել է առկա ռազմավարական փաստաթղթերի նպատակների և ցուցիչների ամբողջական ներքին քարտեզագրում (այսինքն՝ Կառավարության գործողությունների ծրագրեր և ընթացիկ բյուջետային ծրագրի նպատակներ ու ցուցիչներ ամբողջ Կառավարությունում)՝ կապերում և բյուջեի արդյունքային ցուցանիշներում առկա բացերը հայտնաբերելու համար, բ) տրամադրել է միջգերատեսչական շրջաբերականը քարտեզագրման շրջանակի հետ և սովել է հանձնարարականներ՝ ոլորտային նախարարությունների կողմից իրենց առաջիկա բյուջետային հայտերում կատարվող ուղղումների վերաբերյալ, և գ) նշել է համապատասխան մեթոդաբանական ուղեցույցների հրապարակման/տրամադրման և վերապատրաստման ժամանակացույցը:

^ե ՖՆ-ը հաստատել է բոլոր ոլորտային նախարարություններ է ուղարկել ՄԺԾԾ-ի պատրաստման և 2023 թվականի ՖՏ-ի բյուջեի վերաբերյալ նոր ուղեցույցները (որոնք ուժի մեջ են մտնում անմիջապես), ի թիվս այլնի՝ ա) վերասահմանելով նոր բյուջետային առաջարկներում ներառված՝ գործող բյուջետային ծրագրերի/միջոցառումների ժամկետների հետ կապված պահանջներ, բ) պահանջելով,

որ բյուջետային բոլոր առաջարկներն արդարացնեն ինչպես առկա ծրագրերի/միջոցառումների (ծախսերի մասով հանձնառությունների), այնպես էլ առաջարկվող նոր նախաձեռնությունների, ոլորտային ռազմավարական փաստաթղթերի եւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021-2026 թվականների ծրագրի միջեւ կապը. գ) պահանջելով տեղեկություններ՝ ռազմավարական փաստաթղթերին, սահմանված նպատակներին, ձեռքբերումների ընթացքին, ծրագրի բովանդակությանը, կառուցվածքին եւ արդյունքներին բյուջետային ծրագրերի համապատասխանության մասին. դ) պահանջելով, որ յուրաքանչյուր իրավասու մարմնի՝ ծախսային ծրագրերի վերաբերյալ բյուջետային ուղեղծը կենտրոնանա բյուջետային ծախսերի նպատակների եւ արդյունքների ծրագրային դասակարգման վրա. ե) պահանջելով «դիմողներից» ծրագրերի եւ միջոցառումների տրամաբանական շրջանակների վերականգնում, որպեսզի ոլորտային նախարարությունները վերանայեն եւ հստակ ձեռով ցույց տան, թե ինչպես է յուրաքանչյուր ծրագիր եւ միջոցառում նպաստում իրենց վերջնական նպատակին հասնելուն:

^գ Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարություն եւ Առողջապահության նախարարություն:

^ե Կրթություն՝ «Ապահով դպրոց» ծրագիր, Գյուղատնտեսություն՝ Գյուղատնտեսության արդիականացման ծրագիր, Վարչարարություն՝ Ավիացիոն հսկողության եւ կարգավորման ծրագիր:

^բ Բացի պետական բյուջեի եռամսյակային կատարողականի մշտադիտարկումից եւ վերաբաշխումները կառավարելու վերաբերյալ որոշումների կայացումից՝ Բյուջեի հարցերով հանձնաժողովի հետ խորհրդակցություններ կանցկացվեն նաեւ տարեկան բյուջեի հետ կապված ավելի էական որոշումների շուրջ, քանի որ կատարողականի գնահատման արդյունքներն սկսում են վկայել ազդեցության եւ արդյունավետության մասին: Բյուջեի հարցերով հանձնաժողովի հետ քննարկումներ կլինեն՝ i) պետության ռեսուրսների հաշվին ցանկացած անսպասելի պահանջարկ բավարարելու հարցի շուրջ, երբ այդ ռեսուրսները հնարավոր չեն կանխատեսել բյուջեի կազմման պահին. ii) նախքան ՖՆ-ն որեւէ բացառիկ դրամաշնորհի համար որեւէ առաջարկ կներկայացնի, որը ֆինանսական տարվա ընթացիկ տեխնիկական սպասարկման մաս չի կազմում. iii) նախքան ՖՆ-ի կողմից բյուջեում որեւէ լրացուցիչ ճշգրտում կատարելը (օրինակ՝ եթե պարզվի, որ ընթացիկ ֆինանսական տարում որոշակի ծառայության համար ծախսվելիք՝ բյուջետային դրույթների համաձայն թույլատրված գումարն անբավարար է տվյալ տարվա նպատակների համար, կամ երբ ընթացիկ ֆինանսական տարում առաջացել է լրացուցիչ կամ հավելյալ ծախսերի անհրաժեշտություն ինչ-որ նոր ծառայության համար, որը նախատեսված չի եղել). iv) որպես իր վերահսկողական դերի մաս՝ կապված ընդհանուր առմամբ բյուջեի կազմման հարցում իր անձեռնմխելիության հետ (օրինակ՝ ապահովել, որ «Ընթացիկ ծախսեր» հոդվածում ընդգրկված միջոցների վերաբաշխումը «Կապիտալ ծախսեր» հոդվածի ներքո եւ հակառակը չջրկատրվի, կամ ուսումնասիրել այն հատուկ դեպքերը, երբ ծախսերը կատարվել են առանց համապատասխան բյուջետային հաստատումների). v) ամեն անգամ, երբ անհրաժեշտ է՝ ա) խորհրդատվություն տրամադրել ոլորտային նախարարություններին եւ գերատեսչություններին՝ նպատակ ունենալով կարգավորել հատուկ դեպքերը, երբ ավելցուկային ծախսեր են կատարվել հիմնավոր ապացույցների եւ նման ծախսերը երաշխավորող հիմնավորումների հիման վրա. եւ բ) օգնել ՖՆ-ին բացահայտելու այն ոլորտային բաղադրիչները, որտեղ մշտապես խնայողություններ են արվում, եւ պարզել այդպիսի դեպքերի պատճառները: Սա կօգնի առավել նպատակային բաշխել ռեսուրսները մրցակից այլ գերատեսչությունների միջեւ:

^թ Վարչապետի անհրաժեշտ որոշումներով, իսկ պետական ներդրումների պլանավորման եւ հաստատման գործընթացների համար արդյունավետ մեկնարկ ապահովելու համար՝ ՊՄԳ նոր գործառնական շրջանակի եւ ՖՆ-ի առանցքային դերակատարման լիարժեք ինտեգրմամբ, Կառավարությունը սահմանել է՝ ա) Պետական ներդրումների կառավարման (ՊՆԿ) նոր շրջանակ, որը պարտադիր է ներդրումային բոլոր նախագծերի համար, որոնք գերազանցում են նվազագույն շեմը՝ ապահովելով, որ միայն պատշաճ կերպով գնահատված նախագծային հայեցակարգերը կարող են ներկայացվել Ներդրումային կոմիտե. բ) համակարգողի դերն ԷՆ-ի համար, եւ գ) Ներդրումային կոմիտեն (կազմ եւ որոշումների կայացում)՝ Վարչապետի նախագահությամբ:

^ժ Հաստատվել են մի շարք ՊՆԿ հրահանգներ, որպեսզի հնարավոր լինի՝ ա) սահմանել ՊՄԳ-ի վաղաժամկետ վարկունակության թեստ (միայն կողմնորոշիչ նպատակներով), եւ բ) կառավարել պետական ներդրումային առաջարկների գնահատումը նոր բազմաբնույթ չափանիշներով՝ հետեւյալի հետ համատեղ՝ 1) Ազդեցությունը մարդկային կապիտալի վրա (մատրիցայի միջոցով, որով հաշվարկվում են այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսիք են ազդեցությունը երեխայի ողջ մնալու վրա, ուսման ակնկալվող տարիների ավելացումը, դպրոցական կրթության որակի բարելավումը, հետհամալսարանական կրթության որակը, չափահաս շահառուների հմտությունների բարելավումը, կյանքի տեսողության ավելացումը եւ շահառուների եկամուտները գեներացնելու կարողությունը եւ այլն), 2) Ենթակառուցվածքի կրիտիկականությունը (մատրիցայի միջոցով, որով հաշվարկվում են այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսիք են՝ արդյոք նյութական արժեքը էական նշանակություն ունի անմիջական շահառուների կյանքի համար, եթե այն մեծ պահանջարկ ունի համայնքի կողմից՝ ծանրակշիռ հիմքերով, դրա օգտագործման ծավալները մոտ կլինեն դրա արտադրողականությանը, եթե այն նպաստում է աղետների ռիսկի մեղմացմանը կամ շահառուների անձնական անվտանգությանը եւ այլն), 3) Համապատասխանեցումը ոլորտի ռազմավարության հետ (մատրիցայի միջոցով, որով հաշվարկվում է, որ ռազմավարական համապատասխանեցումն ապահովվելու եղանակները խստորեն պահպանվում են, եւ հաշվի են առնվում Վարչապետի կողմից ստորագրված՝ Կլիմայի փոփոխության հետեւանքների մեղմացման եւ հարմարվողականության վերաբերյալ որոշումները, 4) Ռիսկի մակարդակը (մատրիցայի միջոցով, որով հաշվարկվում է, թե արդյոք ռիսկերը պատշաճ կերպով հայտնաբերվել են, արդյոք հայտնաբերված ռիսկերը քանակապես գնահատվել են ըստ իրենց ազդեցության, արդյոք կան մեղմացնող միջոցառումներ ծրագրի շրջանակներում, արդյոք իրականացնող գերատեսչությունն ունի նմանատիպ ծրագրերի փորձ եւ այլն), 5) ՇՆՀ (շրջանառության ներքին հարկերի) հաշվարկ (գնահատման մատրիցայի միջոցով, որը, օրինակ, գրոյական միավոր է տալիս Կառավարության հենանշային ցուցանիշից ցածր ՇՆՀ ունեցող նախագծերին):

^{ժա} ՊՄԳ ընթացակարգերի մասին նոր որոշմամբ, ի թիվս այլնի՝ ա) սահմանվում են կանոնակարգող լուծումներ, որոնք համապատասխանում են լավագույն փորձին եւ հաշվի են առնում Հայաստանի՝

դեռևս թույլ ինստիտուցիոնալ կարողությունները ՊՄԳ ռիսկերը գնահատելու, ՊՄԳ ուղիները նախագծելու և այն իրականացնելու, ինչպես նաև դրա իրականացումը մշտադիտարկելու հարցում. բ) մեղմել 2021 թվականի հունիսի օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում առաջացած առանցքային ռիսկերը, մասնավորապես՝ ՈւԾՄ-ների (ունիվերսալ ծառայություններ մատուցողների) մասով՝ ապահովելով, որ մտավոր սեփականության և նորարարության վերաբերյալ ՅՈՒՆՍԻՏՐԱԼ-ի ուղեցույցի պահանջները պահպանվեն ՈւԾՄ-ների շրջանակում:

^{դբ} «Անցում կանաչ տնտեսությանը» հայեցակարգը հասկացվում է որպես տնտեսության փոխակերպման գործընթաց՝ հեռու բարձր ածխածնային արտանետումներով տնտեսական գործունեությունից և դեպի ցածր ածխածնային արտանետումներով գործունեություն կամ նման անցման համար ռազմավարական կարելություն ունեցող գործունեություն:

^{դգ} Ապահովել, որ ռեսուրսների միջնաժամկետ հատկացմամբ պահպանվեն ազգային ռազմավարության պլանավորման համապատասխանության բացահայտ պահանջները:

^{դդ} ՖՆ-ն նաև i) կներկայացնի անհրաժեշտ առաջարկներ՝ հարկման պայմանագրի քաղաքականության շրջանակը հաստատելու համար, այդ թվում՝ հարկման տիպային պայմանագիրը՝ հարկման պայմանագրերի գործողությունը շրջանակի և բովանդակության առումով ուղղորդելու համար, որոնց շուրջ Հայաստանը կբանակցի այլ երկրների հետ՝ կրկնակի հարկումը վերացնելու անդրսահմանային գործարքներում կամ ներդրումներում հարկերից խուսափելու և շրջանցելու դեպքերը նվազեցնելու համար, ii) կհաստատի համակարգային և ստանդարտացված շրջանակը՝ հարկային արտոնությունների ծախս-օգուտ հարաբերակցությունը գնահատելու և կորսված մուտքերը (հարկային արտոնություններով) հաշվարկելու և հաշվետվությամբ ներկայացնելու համար, iii) ԳԶԾ-ի հարկման բազայի քայքայման և շահույթի տեղափոխման (ՀԲՔՇ) ներառական շրջանակում նշված նվազագույն ստանդարտին համապատասխանելու համար կընդունի և կիրականացնի բարեփոխումների պլան՝ ա) կատարելով գործող արտոնյալ հարկային ռեժիմների ինքնազնահատում, և բ) ՀԲՔՇ ստանդարտի հիման վրա գնահատելով կրկնակի հարկման պայմանագրերում առկա բացերը:

^{դե} Այս ճանապարհային քարտեզը պետք է ներառի ծրագրերի կառուցվածքի և բովանդակության ուսումնասիրությունների իրականացում, ծրագրի ղեկավարների հնարավորությունների ընդլայնմանն ուղղված հատուկ միջոցառումներ և ՖՆ-ում թե՛ աուդիտի և թե՛ գնահատման (ընդհանուր տեսչություններ) առումով ներքին կարողությունների զարգացում:

^{դզ} Կուսումնասիրվեն դրանց մասով կապիտալ ծախսերի (CAPEX) պահանջները: Դրա իրականացման համար կենսական նշանակություն կունենա ԱԶԲ-ի և (կամ) ԶՖԳ-ի կողմից տրամադրվող ֆինանսական աջակցությունը:

^{դե} Լայն իմաստով՝ տնտեսական արտադրության գործընթացներ և հարաբերություններ, որոնք ուղղված են տնտեսական պարբերաշրջանում բնական ռեսուրսներն ավելի երկար պահպանելուն:

^{դզ} ՊՊԿՎ-ն նախաձեռնել է պետական բյուջեի այլ հոսքերի համեմատ արտադրության փոխանակման դրամական հոսքի կանխատեսումների տրամադրումը հաջորդ 3 ամիսների համար շաբաթական տարանջատմամբ և այն տրամադրում է ՀԿԲ-ին՝ պարտքի արտադրության հոսքի՝ ՀԿԲ-ի համար արված կանխատեսումներով:

^{դբ} Իրավական եզրակացության ստացումը, ԿՇՄԱ-ի կողմից ընդունումը և հրապարակումը և այն հանրամատչելի դարձնելը օրենսդրական բարեփոխումների գործընթացի բարձրակետն ու բարեփոխումների շուկայի աշխուժացման փուլի սկիզբն են:

^ի Իրացվելիության կանխատեսման ձեւանմուշի հարկային տվյալների հատվածը համաձայնեցվում է Պետական եկամուտների կոմիտեի հետ առանձին, և դրա հիման վրա հաջորդ երեք ամիսների համար նոր ակնկալվող շաբաթական եկամուտների հոսքն է հաշվարկվում ՖՆ-ի կողմից և փոխանցվում ՀԿԲ՝ որպես շաբաթական տարանջատմամբ իր նոր 3-ամսյա կանխատեսումների թարմացումների մաս (առաջին չորսշաբաթյա ժամանակահատվածների համար՝ օրական տարանջատմամբ):

^{իա} Սա կարող է ներառել ֆինանսական ծառայությունների կարգավորման նկատմամբ անհրաժեշտ տարբերակված մոտեցում՝ բոլոր կարգավորվող կողմերի կողմից ՀԳԿ-ի ընդունումը խթանելու համար:

^{իբ} Ակնկալվում է, որ սա կհանգեցնի Հայաստանի մասնավոր հատվածի մեծ մասի կողմից ֆինանսական հաշվառման և հաշվետվությունների ներկայացման այս նոր գործիքի ինքնակամ և լայնատարած ընդունմանը՝ մեծապես առանց ընկերությունների կողմից հաշվապահական հաշվառման մասնագետներ աշխատանքի ընդունելու անհրաժեշտության: Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների պալատը կիրականացնի վերապատրաստման միջոցառումներ (ԱԶԲ-ն կդիտարկի կանանց կողմից ղեկավարվող միկրոձեռնբերեցություններում վերապատրաստում իրականացնելուն աջակցություն տրամադրելու հնարավորությունը), սակայն 2-րդ ենթաձեռագրով չի պահանջվում քաղաքականության հետագա միջոցառումներ:

^{իգ} Աշխատանքային խմբի առաջարկությունների արդյունքում:

Աղբյուրը՝ Ասիական զարգացման բանկ

2030 թվականի ռազմավարության գործառնական առաջնահերթությունների համար նախատեսված օժանդակություն. Գործառնական առաջնահերթությունների ցուցանիշները, որոնց ապահովմանը կնպաստի սույն գործողությունը, մանրամասն ներկայացված են 2030 թվականի ռազմավարության գործառնական առաջնահերթությունների համար նախատեսված օժանդակության մեջ (հասանելի է 2-րդ հավելվածում նշված փաստաթղթերի ցանկում):

Աղբյուրը՝ Ասիական զարգացման բանկ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հետեյալ նախապայմանները կիրառվում են Վարկառուի կողմից տրամադրվող բոլոր փաստաթղթերի նկատմամբ.

- եթե տրամադրված փաստաթուղթը բնօրինակը չէ, այլ դրա լուսապատճենն է, ապա Վարկատուին պետք է տրամադրվի լուսապատճենի հաստատված բնօրինակը,

- այն փաստաթղթի վերջնական տարբերակը, որի նախագիծը նախկինում ուղարկվել է եւ համաձայնեցվել է Վարկատուի հետ, չպետք է էապես տարբերվի համաձայնեցված նախագծից,

- նախկինում չուղարկված եւ չհամաձայնեցված փաստաթղթերը պետք է ընդունելի լինեն Վարկատուի համար:

ՄԱՍ I. ՍՏՈՐԱԳՐՄԱՆ ԱՄՍԱԹՎԻ ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱՎԱՐԱՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ա) Վարկառուի կողմից Վարկատուին հետեյալ փաստաթղթերի տրամադրում.

i) Վարկառուի պետության օրենսդրության համաձայն կայացված համապատասխան որոշման (որոշումների) հաստատված օրինակը, որոնցով՝

- Վարկառուն լիազորվում է կնքել սույն Համաձայնագիրը.
- հաստատվում են սույն Համաձայնագրի պայմանները.
- հաստատվում է սույն Համաձայնագրի կատարումը. եւ
- մեկ կամ մեկից ավելի անձինք լիազորված են իրենց անունից կնքելու սույն Համաձայնագիրը.

ii) «i» պարբերության վերջին կետում նշված յուրաքանչյուր անձի

ստորագրության նմուշը.

բ) Վարկատուին՝ Վարկառուի պետությունում հիմնադրված եւ Վարկատուի կողմից նշանակված իրավաբանական ընկերության՝ Վարկատուի համար ընդունելի ձեռով եւ բովանդակությամբ իրավական դիրքորոշման նախագծի տրամադրում (առանց Վարկառուի կողմից պահանջվող որևէ ներգրավման):

ՄԱՍ II. ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ա) Վարկառուի կողմից Վարկատուին բոլոր վճարների ու ծախսերի վճարման կատարում, որոնք ենթակա են վճարման սույն Համաձայնագրով:

բ) Վարկառուի կողմից Վարկատուին հետեւյալ փաստաթղթերի տրամադրում.

i) Վարկառուի՝ պատշաճորեն լիազորված ներկայացուցչի կողմից տրամադրված հավաստագիր, որում նշվում է (են) այն անձը (անձինք), որը (որոնք) լիազորված է (են) Վարկառուի անունից ստորագրելու Մասհանման հայտերը եւ սույն Համաձայնագրի առնչությամբ ցանկացած հավաստագիր եւ ձեռնարկելու ցանկացած այլ միջոցառում եւ (կամ) Վարկառուի անունից սույն Համաձայնագրի շրջանակներում ստորագրելու ցանկացած այլ անհրաժեշտ փաստաթուղթ.

ii) «i» պարբերությունում նշված յուրաքանչյուր անձի ստորագրության նմուշը.

iii) Արտաքին գործերի նախարարության կողմից գրավոր ծանուցման ներկայացում, որով հաստատվում է սույն Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ Հայաստանի Հանրապետության ներպետական բոլոր ընթացակարգերի ավարտը.

iv) Վարկատուի եւ Համաֆինանսավորողի համար ընդունելի ապացույց առ այն, որ քաղաքականության աղյուսակի (Հավելված 3Բ. Քաղաքականության աղյուսակ) 1-ին ենթածրագրով նախատեսված՝ քաղաքականության գործողություններն ամբողջությամբ եւ հաջողությամբ իրականացվել են.

- v) Փոխըմբռնման հուշագրի ստորագրումը, որով ապացուցվում է, որ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը եւ Վարկատուն գործադրում են բազմամյա ծրագրին ուղղված ջանքեր՝ Ծրագրով նախատեսված բարեփոխումներին աջակցելու եւ դրանք իրագործելու համար.
- vi) փաստաթղթեր, որոնցով ապացուցվում է այն հանգամանքը, որ Համաֆինանսավորողների իրավասու մարմինները համաձայնել են Ֆինանսավորման պլանում նշված ձեռով տրամադրել ֆինանսավորում. եւ
- vii) ապացույց առ այն, որ Մասհանմամբ չի խախտվելու փոխառության որեւէ սահմանաչափ կամ ցանկացած այլ համանման սահմանափաջ, որը պարտադիր է Վարկառուի համար.
- viii) ապացույց առ այն, որ Մասհանումը ներառված է Վարկառուի՝ համապատասխան տարվա բյուջեի կազմում.
- ix) Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կողմից տրամադրվող՝ Վարկատուի համար ընդունելի ձեռով եւ բովանդակությամբ իրավական դիրքորոշման նախագիծ, որով հաստատվում է, ի թիվս այլնի, Վարկառուի՝ Համաձայնագիր կնքելու լիազորությունը, եւ որ Վարկառուի՝ սույն Համաձայնագրով սահմանված պարտավորություններն օրինական են, վավեր, պարտադիր եւ կատարման ենթակա:
- գ) Վարկառուի պետությունում հիմնադրված եւ Վարկատուի կողմից նշանակված հեղինակավոր իրավաբանական ընկերության՝ պատշաճ ձեռով կազմված՝ Վարկատուի համար ընդունելի ձեռով եւ բովանդակությամբ իրավական դիրքորոշման տրամադրում Վարկատուին (առանց Վարկառուի կողմից պահանջվող որևէ ներգրավման):

ՄԱՍ III. ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

- ա) Վարկառուի կողմից Վարկատուին հետեւյալ փաստաթղթերի

տրամադրում.

- i) ապացույց առ այն, որ Մասհանմամբ չի խախտվելու փոխառության որեւէ սահմանաչափ կամ ցանկացած այլ համանման սահմանափակ, որը պարտադիր է Վարկառուի համար.
- ii) ապացույց առ այն, որ Մասհանումը ներառված է Վարկառուի՝ համապատասխան տարվա բյուջեի կազմում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Ա. ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ՀԱՅՏԻ ՁԵՎԸ

[Վարկառուի ձեռագրի]

Ում՝ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Ամսաթիվը՝ (ամսաթիվ)

Վարկառուի անվանումը. Վարկային համաձայնագիր թիվ [●] թվագրված [●]

Մասհանման հայտ թիվ [●]

Հարգելի պարոնայք՝

1. Մենք հղում ենք կատարում Վարկառուի եւ Վարկատուի միջեւ [●] թվականին կնքված Թիվ [●] վարկային համաձայնագրին (այսուհետ՝ Համաձայնագիր): Սույն Համաձայնագրում օգտագործված, սակայն չսահմանված՝ մեծատառերով գրված բառերն ու արտահայտություններն ունեն Համաձայնագրում դրանց տրված իմաստները:

2. Մենք անվերապահորեն խնդրում ենք, որ Վարկատուն Մասհանում տրամադրի հետեյալ պայմաններով.

Տոկոսադրույքը՝ (ֆիսված/լողացող)

Գումարի չափը՝ [●] Եվրո, կամ պակաս լինելու դեպքում՝ Վարկային սահմանաչափի մնացորդի չափով:

3. Տոկոսադրույքը կսահմանվի Համաձայնագրի 4-րդ կետի (Տոկոսը) եւ 5-րդ կետի (Տոկոսների հաշվարկման եղանակի փոփոխությունը) դրույթներին համապատասխան: Պահանջվող Մասհանման նկատմամբ կիրառվող Տոկոսադրույքը մեզ կներկայացվի գրավոր, եւ մենք կընդունենք այդ Տոկոսադրույքը (ստորեւ նշված պարբերության համաձայն, եթե կիրառելի է), ներառյալ՝ այն դեպքում, երբ Տոկոսադրույքը սահմանվում է՝ նշելով Փոխարինված բազային դրույքաչափը՝ գումարած Ճշգրտման թույլատրելի սահմանաչափը, որի մասին ծանուցել է Վարկատուն՝ Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպք տեղի ունենալուց հետո:

[Միայն ֆիքսված Տոկոսադրույքի համար.]—Եթե պահանջվող

Մասհանման նկատմամբ կիրառվող Տոկոսադրույքն ավելին է, քան [●insérer pourcentage en lettres] ([●]%-ը, ապա մենք պահանջում ենք, որ Դուք չեղարկեք սույն Մասհանման հայտը:

4. Մենք հավաստում ենք, որ 2.4 կետում (Նախապայմանները) նշված յուրաքանչյուր պայման բավարարվում է սույն Մասհանման հայտի ամսաթվի դրությամբ, եւ որ Պարտավորությունների չկատարման որեւէ դեպք շարունակական բնույթ չի կրում կամ չի կարող տեղի ունենալ: Մենք համաձայնում ենք Վարկատուին անհապաղ տեղեկացնել, եթե վերելում նշված պայմաններից որեւէ մեկը չի բավարարվում Մասհանման ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ:

5. Սույն Մասհանումից ստացված միջոցները պետք է մուտքագրվեն հետեւյալ բանկային հաշվին.

- ա) [Վարկառուի] անվանումը՝ [●]
- բ) [Վարկառուի] հասցեն՝ [●]
- գ) IBAN հաշվեհամարը՝ [●]
- դ) SWIFT համարը՝ [●]
- ե) [Վարկառուի] բանկը եւ բանկի հասցեն՝ [●]
- զ) Թղթակցային բանկը եւ Վարկառուի բանկի հաշվեհամարը՝ [●]

6. Սույն Մասհանման հայտը հետկանչման ենթակա չէ:

7. Մենք սույն Մասհանման հայտին կցել ենք Համաձայնագրի 2.4 կետում (Նախապայմանները) նշված բոլոր համապատասխան օժանդակ փաստաթղթերը:

[Օժանդակ փաստաթղթերի ցանկ]

Հարգանքով՝

.....

Վարկառուի՝ ստորագրելու լիազորություն ունեցող ներկայացուցիչ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Բ. ՄԱՍՀԱՆՄԱՆ ԵՎ ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՁԵՎԸ

[Զարգացման ֆրանսիական գործակալության ձեռաթղթով]

Ում՝ Վարկառուին՝

Ամսաթիվ՝ [●]

Հղումներ՝ Մասհանման հայտ թիվ [●] թվագրված [●]

Վարկառուի անվանումը. Վարկային համաձայնագիր թիվ [●] թվագրված [●]

Մասհանման հաստատում թիվ [●]

Հարգելի պարոնայք՝

1. Մենք հղում ենք կատարում Վարկառուի եւ Վարկատուի միջեւ [●] թվականին կնքված Թիվ [●] վարկային համաձայնագրին (այսուհետ՝ Համաձայնագիր): Սույն Համաձայնագրում օգտագործված, սակայն չսահմանված՝ մեծատառերով գրված բառերն ու արտահայտություններն ունեն Համաձայնագրում դրանց տրված իմաստները:

2. [●] թվականի Մասհանման հայտի վերաբերյալ գրությամբ Վարկառուն պահանջել է, որ Վարկատուն տրամադրի [●] Եվրոյի չափով Մասհանում համաձայն Համաձայնագրի պայմանների:

3. Մասհանումը, որը տրամադրվել է Ձեր Մասհանման հայտի համաձայն, հետեւյալն է.

- Գումարի չափը՝ Եվրո [● գումարի չափը տառերով] ([●] Եվրո)
- Կիրառելի տոկոսադրույքը՝ [● տոկոսը տառերով] ([●]%) տարեկան [հավասար է վեցամսյա EURIBOR-ի հանրագումարին (հավասար է տարեկան [●]%)

)¹ եւ Թույլատրելի սահմանաչափին]²

- Փաստացի համաշխարհային դրույքաչափի (տարեկան)³ [● տոկոսը տառերով] ([●]%)

- Մասհանման ամսաթիվ՝ [●]

Միայն ֆիքսված Տոկոսադրույքով վարկերի համար

Միայն տեղեկատվական նպատակով՝

- Դրույքաչափի սահմանման ամսաթիվ՝ [●]

- Ֆիքսված կողմնորոշիչ դրույքաչափ՝ [● տոկոսը տառերով] ([●]%) տարեկան

- Ինդեքսային դրույքաչափ՝ [● տոկոսը տառերով] ([●]%) տարեկան

- Ինդեքսային դրույքաչափը Դրույքաչափի սահմանման ամսաթվի դրությամբ՝ [● տոկոսը տառերով] ([●]%) տարեկան

[Եզվել է, որ վերոնշյալ Տոկոսադրույքը կարող է տարբեր լինել՝ համաձայն Համաձայնագրի 4.1.3(i) կետի (Լողացող տոկոսադրույքը) եւ 5.2 կետի (Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինում) դրույթների]⁴:

Հարգանքով՝

.....

Զարգացման ֆրանսիական գործակալության՝ ստորագրելու լիազորություն ունեցող ներկայացուցիչ

¹ Եթե վեցամսյա ԵՎՐԻԲՈՐ-ը հասանելի չէ մասհանման հաստատման ամսաթվի դրությամբ՝ Հրապարակված դրույքաչափի փոխարինման դեպքով պայմանավորված, ապա Փոխարինված բազային դրույքաչափը, այդ Հրապարակված դրույքաչափը Փոխարինված բազային դրույքաչափով փոխարինելու հստակ պայմանները եւ հարակից ընդհանուր փաստացի դրույքաչափերն առանձին գրությամբ կուղարկվեն Վարկառուին:

² Ենթակա է հանման ֆիքսված Տոկոսադրույքի դեպքում:

³ Պարբերական փաստացի համաշխարհային դրույքաչափը եւս ենթակա է տրամադրման:

⁴ Ենթակա է հանման ֆիքսված Տոկոսադրույքի դեպքում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 59. ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՓՈԽԱՐԿՄԱՆ ՀԱՅՏԻ ՁԵՎԸ

[Վարկառուի ձեռագրի]]

Ում՝ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Ամսաթիվը՝ (ամսաթիվ)

Վարկառուի անվանումը. Վարկային համաձայնագիր թիվ [●] թվագրված [●]

Դրույքաչափի փոխարկման հայտ թիվ [●]

Հարգելի պարոնայք՝

1. Մենք հղում ենք կատարում Վարկառուի եւ Վարկատուի միջեւ [●] թվականին կնքված Թիվ [●] վարկային համաձայնագրին (այսուհետ՝ Համաձայնագիր): Սույն Համաձայնագրում օգտագործված, սակայն չսահմանված՝ մեծատառերով գրված բառերն ու արտահայտություններն ունեն Համաձայնագրում դրանց տրված իմաստները:

2. Համաձայն Համաձայնագրի 4.1.3(ա) կետի (Լողացող տոկոսադրույքի փոխարկումը ֆիքսված տոկոսադրույքի)՝ սույնով խնդրում ենք, որ լողացող տոկոսադրույքը փոխարկեք հետևյալ Մասհանումների.

թվարկել համապատասխան Մասհանումները

Պայմանագրի պայմաններին համապատասխան հաստատված տոկոսադրույքով:

Դրույքաչափի փոխարկման սույն հայտը կհամարվի անվավեր, եթե կիրառելի ֆիքսված Տոկոսադրույքը գերազանցի [տոկոսը տառերով ●%]-ը:

Հարգանքով՝

.....

Վարկառուի՝ ստորագրելու լիազորություն ունեցող ներկայացուցիչ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5Դ. ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԻ ՓՈԽԱՐԿՄԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՁԵՎԸ

[Զարգացման ֆրանսիական գործակալության ձեռաթղթով]

Ում՝ Վարկառուին՝

Ամսաթիվ՝ [●]

Հղումներ՝ Դրույքաչափի փոխարկման հայտ թիվ [●] թվագրված [●]

Վարկառուի անվանումը. Վարկային համաձայնագիր թիվ [●] թվագրված [●]

Դրույքաչափի փոխարկման **հաստատում թիվ [●]**

Հարգելի պարոնայք՝

ԹԵՄԱ՝ Լողացող տոկոսադրույքի փոխարկումը ֆիքսված տոկոսադրույքի

1. Մենք հղում ենք կատարում Վարկառուի եւ Վարկատուի միջեւ [●] թվականին կնքված Թիվ [●] վարկային համաձայնագրին (այսուհետ՝ Համաձայնագիր): Սույն Համաձայնագրում օգտագործված, սակայն չսահմանված՝ մեծատառերով գրված բառերն ու արտահայտություններն ունեն Համաձայնագրում դրանց տրված իմաստները:

2. Հղում ենք կատարում նաև [●] թվականի Դրույքաչափի փոխարկման հայտին: Մենք հաստատում ենք, որ Համաձայնագրի 4.1.3 (ա) կետի (**Լողացող տոկոսադրույքի փոխարկումը ֆիքսված տոկոսադրույքի**) համաձայն Դրույքաչափի փոխարկման հայտում ֆիքսված տոկոսադրույքը, որը կիրառելի է Մասհանման (Մասհանումների) նկատմամբ, հետևյալն է.

• [●]% տարեկան

3. Այդ ֆիքսված Տոկոսադրույքը, որը հաշվարկվում է 4.1.1 կետի (Տոկոսադրույքի ընտրություն) համաձայն, կկիրառվի Դրույքաչափի փոխարկման հայտում նշված Մասհանման (Մասհանումների) նկատմամբ [●]-ից (ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը):

4. Բացի այդ, ծանուցում ենք, որ վարկային միջոցների տարեկան ընդհանուր

արդյունավետ դրույքաչափը [●]% է:

Հարգանքով՝

.....

*Ջարգացման ֆրանսիական գործակալության՝ ստորագրելու լիազորություն
ունեցող ներկայացուցիչ*

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎԵԼ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՅՔՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐԿԱՏՈՒԻ ԿԱՅՔՈՒՄ

- 1.** Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկություններ՝
 - ԶՖԳ-ի գրքում համարն ու անվանումը
 - Նկարագրությունը
 - Գործառնական ոլորտ
 - Իրականացման վայր
 - Մեկնարկի ակնկալվող ամսաթիվը
 - Տեխնիկական առումով ավարտի ակնկալվող ամսաթիվը
 - Իրականացման կարգավիճակ, որը թարմացվում է յուրաքանչյուր կիսամյակ

- 2.** Ծրագրի ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկություններ՝
 - Ֆինանսավորման տեսակը (վարկ, դրամաշնորհ, համաֆինանսավորում, պատվիրակված ֆինանսական միջոցներ)
 - Վարկային միջոցների մայր գումարը
 - Մասհանված վարկային միջոցների չափը (թարմացվում է Ծրագրի իրականացմանը զուգահեռ)

- 3.** Այլ տեղեկություններ
 - Գործարքի վերաբերյալ տեղեկատվական ծանուցում եւ (կամ) տեղեկատվական թերթիկ, որում ներկայացվում է սույն հավելվածին կցված գործարքը:

Սույնով հավաստվում է, որ կցված տեքստը Հայաստանի Հանրապետության և Չարգացման ֆրանսիական գործակալության միջև 2022 թվականի նոյեմբերի 17-ին ստորագրված թիվ CAM 1016 01 վարկային համաձայնագրի հայերեն պաշտոնական թարգմանությունն է:

**Հայաստանի Հանրապետության
արտաքին գործերի նախարարություն**